

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІсяЧНИК

ВИХОДИТЬ з липня 1991 р.

БОРИСТЕН

квітень, 2010 рік

№ 4 (226)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЧНОСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІсяЧНИК

Олена РИБАЛЬЧЕНКО,

«Через річенку, через биструю подай рученьку, подай другу...». 1991 р.

В доробку художника Олени РИБАЛЬЧЕНКО — близько 600 картин, її твори постійно прописано у музеї ім. Олексія Шовкуненка м. Херсона, де й живе нині майстриня пейзажа, в музеях Києва, а також в історико-краєзнавчому музеї м. Павлограда. Картини Олени Рибальченко придбано приватними колекціонерами Харкова, Донецька, Львова, інших міст України, а ще — Америки, Канади, Австрії, Норвегії, Ізраїлю, Африки. Нещодавно мисткиня подарувала музею м. Павлограда ще 160 творів. Розповідь про художницю-самородок буде опубліковано в «Бористені».

**“БОРИСТЕН” – літературно-
мистецький, публіцистичний
та науково-популярний щомісячник.**

Шеф-редактор

Фідель СУХОНИС

Відповідальний секретар

Андрій КОЦЮБИНСЬКИЙ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Іваненко Валентин Васильович - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.

Світленко Сергій Іванович - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.

Швидько Ганна Кирилівна - Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

Уод Олександр Андрійович - Інститут інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України (м. Київ), директор, доктор історичних наук, професор.

Василенко Віталій Олександрович - Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.

Поповський Анатолій Михайлович - Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.

Демченко Володимир Дмитрович - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.

Заверталюк Нінель Іванівна - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.

Шепелєв Максиміліан Альбертович - Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.

Токовенко Олександр Сергійович - Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вчені ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

Гнатенко Петро Іванович - Дніпропетровський національний університет, завідувач кафедри філософії, доктор філософських наук, професор, член спеціалізованої вчені ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.

Терещенко Алла Константинівна - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Степовик Дмитро Власович - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Грица Софія Йосипівна - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.

Найден Олександр Семенович - Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.

Китова Світлана Андріївна - Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.

Шейко Василь Миколайович - Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.

Коректор - Ірина Куц.

Представництва редакції:

у Києві - Юрій Завгородній. Т. 044-482-26-58, 050-469-88-63.
у США: Bahriany Foundation, INC. 811S Roosevelt Ave., Arlington Hts, IL. 60005-2749 USA; Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N. J. 07059;
з реєстрації справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
у Канаді: Mr. J. Stech, 80 Coe Hill Dr., Art. 414, Toronto, Ont. M6S 3C9, Canada;
у Румунії: Riteco Virgil STR. 1 Decembrie 7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
у Бразилії: Pedro Harletskei AL. Augusto Stellf eld, 795 80410-140 Curitiba, PR BRASIL;
у Австралії: Mr. Fedir Habelko 5. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T. & Fax: 03.93061997
у Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/1, Lod, Israel;
у Польщі: Jurij Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielsk Podlaski, Polska.
Журнал надходить до секретаріату Президента України.

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листуються з читачами лише через журнал.

Редакція сплачує горорари тільки за матеріали, які замовлені автором.

Редакція залишає за собою право скороочувати матеріали без згоди авторів.

**Адреса: “Бористен”, абонементна скринька 791,
49008, Дніпропетровськ, Україна.
Телефони: 050-340-28-27, (0562) 46-13-96.**

Серія KB, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання вісімнадцятий.

ЗАСНОВНИКИ: Дніпропетровська міська громадська організація
“Товариство шанувальників журналу “Бористен”, Національний
гірничий університет, Дніпропетровський національний університет
ім. Олеся Гончара.

ВІДАВЦІ: Дніпропетровська міська громадська організація
“Товариство шанувальників журналу “Бористен”, національний
гірничий університет, Дніпропетровський національний університет
ім. Олеся Гончара.

Постановою президії ВАК України від 9-го квітня 2008 року за номером № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтвознавства та культурології.

E-mail: borysten@a-teleport.com

Наша вебсторінка: www.borysten.narod.ru.

Номер рекомендовано до друку вченом радою НГУ України.

Підписано до друку 30.04.2010 р. Формат 60/84/8, друк офсетний.

Умов. друк. арк. 2,79.

Зам. № 627. Тир. 1500.

ТОВ “Перша міська друкарня”.

Адреса: вул. Степового фронту, 11-а,

м. Павлоград Дніпропетровської обл., Україна, 51400.

**УКРАЇНО,
ти - моя
молитва...**

**З
Б
І
Р
Н
И
К**

Василь СИМОНЕНКО

Анатолій КРАВЧЕНКО

БОЖА ІСТИНА

**Є схід і захід – є Вкраїна.
Між полюсів, століть і міфів,
як давнина, як довга днина –
миттєвість спогадів про скіфів.**

**Між полюсів, століть і міфів,
між голосів і барв примхливих
миттєвість спогадів про скіфів,
як спеки зблиск, примара зливи.**

**Між голосів і барв примхливих,
з Дінцевих до Дністрових пlesів,
як спеки зблиск, примара зливи –
сліди річок, останці скресів.**

**З Дінцевих до Дністрових пlesів,
крізь Дике Поле – пам'ять предків –
сліди річок, останці скресів,
уламки каменя-абетки.**

**Крізь Дике Поле – пам'ять предків
вітрів, як орд, шалений натоп.**

**Уламки каменя-абетки –
сумний і прикрай сущим натяк.**

**Вітрів, як орд, шалений натоп,
світів надзорянів безмежність.
Сумний і прикрай сущим натяк,
прийдешнім Божа застережність.**

**Світів надзорянів безмежність...
Було одвіку спершу Слово –
прийдешнім Божа застережність:
“Ви є – допоки з вами мова”.**

**Було одвіку спершу Слово!
Воно з огрому й досі лине:
“Допоки з вами ваша мова,
є схід і захід – є Вкраїна!”.**

Наталка НІКУЛІНА

* * *

**Згадав чи яничар, чи “землячок”
Своє коріння? Люде, стережіться
Спогадувань тих чулих яничара...
Бо яничари звички бачить світ
Як частку власності свого владара.
І тим сильніш ненавидять вони
Te, що своїм вважають, тим чужіші
Землі отецькій, що вони с в о і.
В руках ворожих “свій” - то люта зброя.**

ЗМІСТ

А.Кравченко, Наталка Нікуліна, вірші. 2 с. обкл.

Зміст; інф.НГУ, «Світло творчості Олеся Гончара». 1 с.

Ірина Соболь, «У сестри Гончара». 2 с.

Ірина Соболь, «Гірники створюють нову модель освіти»; інф. ДНУ, «Ректор НТУУ «КПІ» - Почесний доктор ДНУ ім. О.Гончара». 3 с.

В.Лендич, «Скажу до всіх»; інф. ДНУ, «Українсько-Польський діалог», 4-7 с.с.

Інф.ДНУ, «Олеся Гончар: «День Перемоги...»; О.Гончар, вірші. 8 с.

Н.Олійник, І.Накашидзе, «Тарас Шевченко: онтологія геніальності»; Наталка Нікуліна, вірші. 9 с.

"БОРИСТЕН", квітень, 2010 р.

Еліна Заржицька, «Дні франкомовних театрів у Дніпропетровську»; В.Сиченко, «Дорога в Європу - дорога в майбутнє»; Наталя Дев'ятко, «Внесок молоді у поліпшення екологічної ситуації в Україні»; «Творчі діти - майбутнє України»; Тетяна Кравченко, «Розробляємо інноваційні стратегії»; інф. ГУОН ОДА, «Тринадцята, міжнародна...»; Наталя Дев'ятко, «Перший електронний підручник - в Україні»; інф. ГУОН ОДА, «Міжнародна співпраця». 10-14 с.с.

В.Перетятько, «Грошове дерево короля». 15-16 с.с.

Жанна Крижановська, Валентина Самотуга, вірші; І.Буртик, «Важливе повідомлення». 17 с.

Даринка Сухоніс, «Яскрава Curitiba». 18 с.

Л.Якобчук, Л.Хмельковський, «У Біблії є відповідь на кожне запитання». 19 с.

М.Дупляк, «Вийшли матеріали IV міжнародної конференції з проблем кочуорознавства»; Леся Храплива-Щур, «Невмирущі колоски». 20-21 с.с.

К.Котгянц, «Коли вперше в історичних джерелах згадано українських козаків?»; інф.НГУ, «У 80-річності кафедри - здоровий дух!». 22 с.

Я.Стех, «Задля добра всього українського загалу». 23 с.

Ф.Сухоніс «Ріо-де-Україна»; Еліна Заржицька, «Юні академіки перебудовують екосистеми...». 24-26 с.с.

Тамара Резніченко, «Діти і війна. Про те, що запам'яталося...». 27 с.

І.Хейлик, «Венесуела»; М.Ложко, лист до редакції; А.Бабич, вірші. 28-29 с.с.

Інф.НГУ, «Менеджери паливно-енергетичної галузі викладатимуть в НГУ»; інф.ДНУ, «Работодавці високо цінують випускників ДНУ». 30 с.

Катерина Кравченко, «Я - не зрадниця!»; Наталя Фед'ко, вірш. 31 с.

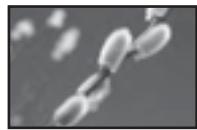
В.Білінський, «Крайна Моксель-Московія». 32-33 с.с.

О.Шульга, «Ex, доню, доню...». 34 с.

Інф.ДНУ, «Хочеш творити майбутнє науки - залучайся до СНТ»; «Мудрість народів світу». 35 с.

Ф.Сухоніс, «Він любив життя і людей»; сумне повідомлення; П.Ковальчик, Я.Стех, співчуття польському народу. 36 с.

СВІТЛО ТВОРЧОСТІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

У Національному гірничому університеті в перших числах травня вшановують пам'ять видатного письменника Олеся Гончара. У Центрі культури української мови його імені вже стали традиційними Гончарівські читання. Їх організаторами є кафедра історії та політичної теорії НГУ на чолі з професором Віктором Пушкіним.

З року в рік тут збираються люди, які прагнуть зберегти духовну спадщину письменника і не дати згаснути її світлу в серцях молодого покоління. Та студенти гірничого університету й самі відчувають необхідність живильного Гончарівського Слова. У попередні роки вони мали нагоду зустрітися з дружиною літературного світочка Валентиною Гончар та його сестрою Олександрою Союко.

Цими квітневими днями взято участь у науковій конференції НГУ „Жанрова-стильова палітра слова Оле-

юсь розуміти необхідність духовного зростання особистості, - сказав на відкритті конференції ректор НГУ, академік НАН України Геннадій Півняк, а Олеесь Гончар своєю діяльністю привніс у це зрозуміння новий зміст. Саме тому ми на його честь назвали Центр української мови, а також створили Інститут гуманітарних проблем та інші підструктури, які допомагають студентам самоудосконалуватись”.

Геннадій Григорович також вручив поету Борису Олійнику «Срібну медаль НГУ». Його участь у конференції наповнила особливим сенсом щорічні Гончарівські читання. Він - сучасник Олеся Гончара, який називав Бориса Ілліча поетом не з крикливих, а з глибоких.

„Олеесь Терентійович не боявся говорити те, що є насправді, а не те, що хотілось комусь почути, - розповів у своєму виступі Борис Олійник, - і за кожним його словом стояла Україна.

ся Гончара” приїхали Герой України, академік НАН України, голова Українського фонду культури, всесвітньо відомий поет та письменник Борис Олійник, ректор Національного Полтавського педагогічного університету, професор Микола Степаненко, директор музею Олеся Гончара у селі Суха Полтавської області, де народився письменник, Тетяна Бондаревська, голова Дніпропетровського осередку спілки письменників України Леся Степовицька, дослідниця творчості Олеся Терентійовича, професор Інституту української мови НАН України Надія Сологуб, інші науковці й шанувальники знаменитого земляка.

Як сказала на відкритті конференції директор Центру української мови імені Олеся Гончара Світлана Ігнатьєва, творчість письменника є життедайною, вона дарує читачеві розуміння краси життя і любові до близького. Той, хто живе цими почуттями, й сам ніби випромінює світло. У кожному виступі відчувалось, як через особисте бачення багатогранної творчості Олеся Терентійовича відроджується цінність правди і добра.

„У вищих навчальних закладах ма-

він був борцем за її долю. Олеесь Гончар - український світоч, ми, його сучасники, вишлися у нього стояти в непростій ситуації. Бачили, як письменник щиро працював на Україну, в нього не було награної емоційно-показної любові до держави. Він насправді дихав нею, жив і врешті став фігурою світового масштабу”.

Борис Олійник сприймає Олеся Гончара за духовного батька. По приїзді до Дніпропетровщини він поклав до його бюсту квіти, а наступного дня взяв участь у поліві Гончарівської верби, привезеної з Полтавщини і посадженої у дворі гірничого. Її, до речі, посадили з нагоди 90-річчя письменника і кожного року дбають, щоб пустила вона молоді пагони світла. Ними пронизана конференція квітневих днів в Національному гірничому університеті. У пору, коли народився талановитий син українського народу - Олеесь Гончар.

**Наталія АНДРЮЩЕНКО.
Інформаційно-аналітичний
центр НГУ.**

**На зімку: в Центрі української
мови імені Олеся Гончара.
Фото Артема ГУСАКА.**

хали широким Кайдацьким мостом, поміж багатоповерхівок житлового масиву «Фрунзенський», повз «куряче» озеро... Щороку з нашого гірничого університету сюди приїздить делегація від Центру культури української мови імені Олеся Гончара. Адже саме тут жив наш уславлений земляк. Виявляється, всі знайомі місця. Нараз машина пірнула у меншу вуличку, другу. Спинилася. Тут? Саме звідси Олеся Терентійович щодня ходив навчачися до Дніпропетровського університету! Хотів, як повернувся з фронту, їхати до Харкова, а сестра наполягала: «Та хіба у нас немає такої школи?!

Лишайся, ми з дітьми в одній кімнаті, а ти у другій будеш...».

Звичайна огорожа і манюнька-манюнька хатка. Її можна було б і не помітити з-поміж інших новеньких садіб. Коли б не уквітчані портрет Олеся Гончара і меморіальна дошка на стіні хати під дахом. Сюди...

Відчиняємо двері.

- Заходьте-заходьте, - почувся голос господині.

У хусточці, старенька (96 ж років 4 квітня справила!), Олександра Терентіївна привітно вдивлялася в кожного гостя.

У СЕСТРИ ГОНЧАРА

А я далі продовжую роздивлятися кімнатку, обвішану образами, вишивками рушниками, портретами Олеся Гончара. Угорі в кутках стелі — випалені хрести.

Подумалося: оце тут, розплющуючи очі, з Богом прокидалися дорослі й діти. Таким був їхній перший вранішній малюнок. Тому й вдячною була доля до цих православних людей.

- Олеся так і казав нашій бабусі: «Я знаю тільки Вас і Бога,» - пригадувала далі Олександра Терентіївна. — І на війні, розповідав нам, бачив, як довкола солдати падали,

він казав: «На царів готову!». А коли Сашкові півтора рочки сповнилося, мама померла. Розлучилися з братиком на 15 літ! Як я вже заміж виходила, тоді й побачилися... Коли з війни вертався, не знов, чи до мене їхати, чи до бабусі. Друзі й присовітували: «Ідь до сестри!»...

Я роздивлялася хату родини О.Т. Собі. Дві невеличкі кімнати розділяла піч. Від неї йшов дух далекого дитинства. У печі стояв чайник, із завжди гарячим чаєм. На вікні — також квіти нашого далекого застія - столітник, матiola.

- А отут, - це ми переїшли до другої кімнати, - і жив Олеся. Оце його ліжко, тут він спав, учився, писав і «Пропороносців»...

Довкола — книжок! Олесевих, і від багатьох письменників, поетів, науковців.

- Я тільки коли дочки повела до школи, разом з нею навчилася читати. Першою стала Біблія, яку дав Олеся, - щиро зізнається бабуся.

- А зараз за тиждень роман прочитує, а потім ще по кілька разів перечитує - це вже її донька нам стала розповідати. Прийшла з добренними смаженими пиріжками, й відразу стала всіх пригощати. — Зараз підемо до нас у хату, до столу.

- А чого ж не можна? Будь ласка.

- Бабуся далі продовжувала згадувати своє минуле, гірке сирітське життя. І жодного нарікання в її тихій оповіді, лише добрі поради.

- Любіть, дітки, всіх людей жалійте, чоловіка. Він — Бог у родині. Я завжди в усьому корилася своєму чоловікові, тож ні сварок ніколи не було, лише любов та злагода. Від лукавого врятуєшся, тільки коли з Богом будеш, - звер-

- І оцього хлопця я знаю, - старенька взяла за руку професора Пушкіна (це в його Інституті гуманітарних проблем при НГУ) й організовано Центр Гончара).

Ми не втімалися, щоб не засмітити: «Хлопця!...».

- Так-так, я ж найстарша, а ви — хлопчики й дівчатка, - продовжувала сестра нашого письменника. - Господь умудряє людей, робить їх розумнішими, - перехоплює наші погляди Терентіївна.

талася далі до нас господина. Вгостила просвірочками.

- Сьогодні ж у церкві була, вперше оце, після зими. А треба ж постійно ходити, мислити про Бога, жити по совісті. До людей ходити, а не сидіти з рогатим ящиком!

Сплеснула в долоні:

- Порозбігалося все в голові, стільки всього знала!

- Та я вас на роботу до себе візьму, - посміхнувся Віктор Юхимович, - від вас користі буде більше, ніж від усіх нас!

- Ходімо ж до нашої хати, - стала кликати донька Тетяна.

З родиною вона збудувалися в одному дворі, а мати так і не погодилася покинути рідних стін, що мають тепер охоронну грамоту, статус пам'ятника культури. Лишилася справжньою берегинею пам'яті брата.

Уже в хаті Тетяни нас радо зустрів її чоловік Микола. Усі живуть дружно, піклуючись один про одного. Дивилися сімейні фотографії і останні, з поїздки Тетяни до Києва. Там вона гостювала, зустрічалася з багатьма поетами, письменниками, звичайно ж, з усією родиною рідного дядька, його дружиною, Валентиною Данилівною Гончар.

Не зчулися, коли й стіл з'явився накритий. Все, як годиться. Винце домашнє, печене, смажене, груші зі свого двору.

- Ми це дерево посадили ще в 38-му, - розповідає Терентіївна. — Оце й досі родить. А вино — то за Тетяниним рецептром, смачне, покуштуйте! І вип'ємо до dna, щоб була думка одна!

І випили ми потрошку й до dna, як бабуся Шура сказала, за здоров'я усіх Гончарів, Біліченків, Сов, Бондаревських, Найд... Усіх нас, бо ж одна родина!

Поверталися додому з наїмою дорогою і згадували свого Гончара. Бо дивиться як таки на нас згорі і радіє. Просив же він у Бога сонця й пісень, а ось воно тобі — і Сонце, й весна. І пісня рветься з грудей.

Боже, ж як гарно!

Ірина СОБОЛЬ.

На знімках: Меморіальна дошка на будиночку, в якому деякий час жив у сестри Олеся Гончар; директор Центру культури української мови, доцент Ірина Цоп'як показує нову книгу про Гончара, підготувлену науковцями НГУ.

Фото Світлани ТКАЧЕНКО.

ГІРНИКИ СТВОРЮЮТЬ НОВУ МОДЕЛЬ ОСВІТИ

Авторитет Національного гірничого університету формувався віковою працею численних поколінь професорів, співробітників і студентів. Справжню славу йому здобули наукові та науково-педагогічні школи світового рівня.

Зокрема, цьому результативно сприяють академічні обміни, лекції й семінари, які постійно проводять в НГУ вчені з Європи, Азії, Америки. Однак з-поміж інших найбільш помітною є співпраця гірників-науковців з колегами Технічного Університету «Фрайберзька гірница академія», що триває понад сто років. Сьогодні цей найстаріший вуз Німеччини надає ряд стипендій для навчання в аспірантурі й стажування молодим фахівцям і докторантам НГУ.

У 2005 році за особливі заслуги перед Національним гірничим університетом проректору з наукової роботи Технічного університету «Фрайберзька гірница академія» Карстену Дребенштедту було присвоєно звання почесного професора Національного гірничого університету. А кілька днів тому ректор Національного гірничого університету, професор, академік НАН України Геннадій Півняк у ТУ «Фрайберзька гірница академія» був удостоєний ступеня Почесного доктора. Таку високу оцінку українському науковцю, ректору з 27-річним стажем, надано за видатний внесок у розвиток науки та освіти в контексті міжнародного співробітництва, популяризацію вищого навчального закладу, зміцнення його наукового й освітнього авторитету в європейському і світовому науково-освітньому просторі.

Можна додати, що ТУ «Фрайберзька гірница академія» - ініціатор створення Міжнародного університету ресурсів. Окрім чотирьох європейських вузів, сюди ввійшов і гірничий університет, а це неабияке заохочення молоді до якісної європейської освіти.

Високе визнання українського ректора свідчить про міжнародне визнання навчального закладу, зміцнення потенціалу і ресурсів дослідницького університету і створення нової моделі гірничої освіти в Україні.

Ірина СОБОЛЬ. Інфоцентр НГУ.

На знімку ліворуч: професор **Бернд МЕЙЕР**, ректор Технічного університету «Фрайберзька гірница академія», Почесний доктор, професор **Геннадій ПІВНЯК** і професор **Томас БІЕР** після академічних урочистостей.

Фото Торстена МЕЙЕРА.

РЕКТОР НТУУ «КПІ» – ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР ДНУ ім. ГОНЧАРА

Манію і диплом Почесного доктора Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара отримав ректор Національного технічного університету «КПІ», академік НАН України Михайло Згурівський.

Виконуючи почесну місію на урочистому засіданні Вченої ради, ректор ДНУ Микола Поляков зазначив, що класичний і політехнічний університети єднають десятиліття наукової співпраці, а нинішня зустріч дала змогу накреслити ще кілька перспективних проектів, важливих для студентів і науковців обох ВНЗ.

«Михайло Захарович Згурівський являє собою яскравий приклад вченого сучасної форматії. Він є членом багатьох українських і зарубіжних наукових товариств, Національним представником України в Міжнародній Раді з Науки. Заслужений діяч науки і техніки України, тричі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Михайло Захарович є автором більше 30 монографій і підручників, понад 300 наукових праць, підготував 6 докторів і 29 кандидатів наук. Ми з радістю вітаємо його в числі Почесних докторів ДНУ», – наголосив Микола Вікторович Поляков. Також, згідно з рішенням Вченої ради ДНУ, за вагомий особистий внесок у розвиток механіки та впровадження наукових результатів у навчальний процес М. З. Згурівського нагороджено Почесною медаллю «Академік Володимир Москаловський».

З 1993 року Вчена Рада Дніпропетровського національного університету присвоїла ступінь Почесного доктора ДНУ з наданням всіх належних прав, почестей і привілеїв 26 видатним вченим та діячам з різних країн світу.

«Велика честь, яку надали мені сьогодні, покладає на мене і великий обов'язки, – зазначив Михайло Згурівський. – Я вважаю, що маю більше сприяти розвитку міжуніверситетських відносин. Ми з Миколою Вікторовичем вже домовилися про ряд програм, які будемо реалізовувати найближчим часом. Перш за все, це студентська мобільність. Сьогодні багато говориться про мобільність студентів на території Євросоюзу, в межах Болонської системи. Ми вважаємо, що мобільність в межах національного університетського простору, між такими університетами як КПІ, Дніпропетровський національний, Харківський авіаційний, що готову фахівців для аерокосмічної галузі, була б дуже плідною для студентів. Також ми започатковуємо програму «Майбутнє України», яка дозволить виявляти талановитих школярів і сприяти розвитку їх таланту, в тому числі і через можливість отримати вищу освіту за покликанням».

Наукові школи НТУУ «КПІ» та ДНУ імені О. Гончара об'єднують постаті видатних вчених, академіків Л. В. Писаржевського, О. М. Дінника, Д. П. Коновалова та багатьох інших. Під егідою двох університетів постійно проводяться конкурси студентських робіт в галузі аерокосмічної освіти, реалізуються проекти у молодіжному аерокосмічному об'єднанні «Сузір'я», проводяться учнівські олімпіади. Обидва ректори висловили переконання, що ці зв'язки будуть поглиблюватися в майбутньому.

Під час відвідування Дніпропетровського університету шанований київський гість ознайомився з діяльністю Обласного центру історії та розвитку української мови, відвідав аудиторії імені Олеся Гончара і Павла Загребельного, Ресурсний центр з підготовки магістрів політології, високо оцінив етнографічну і археологічну експозиції, зібрани студентами і викладачами ДНУ. «Саме таке єднання новітніх космічних технологій і культурних традицій нашого народу, що спостерігається у вашому університеті, є запорукою гармонійного розвитку особистості,» – сказав Михайло Згурівський.

Володимир ЛЕНДИЧ

СКАЖУ ДО ВСІХ

ПОЕМА

Батьківщина, люба і привітна,
Смарагд мій чистої води,
Чому не рвешся із нужди,
Чому ти квола і тендітна,
Чому ім'я твоє хто схоче всує
Тріпоче дурно і плюндрує?
Чому недоторканні упірі,
Що владу розіг'яли угорі,
Твоє імення в тебе вкрали,
Хоч Україна рідна
Напевно дуже їм огідна –
Он чад своїх од неї заховали,
Всіх встигли за кордони розіпхать,
А нас марницями зачастуват!

Ти ж пам'ятаєш, що плескали,
Надіями причарували,
Брехнею напоїли досхочу
Про світлі кручі комунізму
Як присягались Іллічу
І поклонялись ленінізму-
І раді ми були ярму!
А ще про нас, об'їдених Москвою
І як ми гарно заживем,
Коли розійдемось з Кремлем...
І ми їм вірили з тобою!

Тоді, тепер (невжеже ніколи?)
Собі ми ради не дали
I, крім безтязької покори,
Хіба надію подали
Синам як жити на білім світі,
Чому на вірність присягти,
Були щоб обрії відкриті
І щоб за правду полягти
За честь свою вони вважали,
Пусту половину від зерна
Безпомилково відмітали,
Життєву чашу випили до дна
I від словесного туману
Не трапили в лиху оману?

Не спи, прочуняйсь, Україно,
I озирнися, подивись:
Чи щось змінилось докорінно,
Як їх "реформи" почалися?
Брехня, блюзінство і обман
Під хибним білком етикету,
Поглянь очима на екран
Або візьми до рук газету –
Зарозумілі можновладці
По церквах нишком охрестились,
Мов іншим "мощам" не молились,
I у гидкій неначе казці
Всі на очах "поголубіли":
Чоломкаються всмак публічно
Як ті кремлівські "аксакали",
Всіх родичів своїх пригріли,
Законом нехтують цинічно,
Щоб язиками й не плескали!

Вони як бруд недоторканні,
Як метастази нездоланні,
Неначе болісний тягар

*"Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
 I покажем, що ми, браття, козацького роду."*

3 Державного гімну України.

Несе народ неситу зграюо,
А кожний черговий байкар
Божиться довести до "раю"
I обіця безладдю крапку
Ta ще й гостинців повну шапку!

A добре наче починали
Імперії страшної
Основи як хитали
I повалили їх без зброї,
Коли нарешті зрозуміли -
В Москви немає сили
I притулилися багнети
Намісників Кремля
Й не достає вигадливим кебети
На кращого проводира,
Тримав мільйони щоб в покорі,
A органи, на руку скорі,
Вже не такі рішучі,
Не мають справжнього запалу
Незгодним в пельку пхать онучі,
I вже не пояснить загалу,
Чому убого так живем
Під "найславетнішим вождем".

Наруга довга, безкінечна
Кінця, здавалось, добіга,
А думка власна недоречна,
Що не покірна свисту батога,
Iще учора небезпечна.
Тепер раптово спостига:
Важке історії жорно
Байдужливе, криве
Кайдани віковічні рве,
Та його зігнуте стерно
Упало прихвостям Москви,
Полізших миттю вельможі
Do керівної булави,
Bo не стояли насторожі
У самостійницькому куражі
Засліплі прагненці свободи,
A недолугі віражі,
Не полишивших за їх згоди
Партійних кадрів КПУ
Всіх головних посад країни,
(Доречніше би їм в тюрму!)
Ще стануться народу України!

Щоб узаконити панування
Влаштують нам голосування:
Народ, заляканий терором
Тривалих "пролетарських диктатур,
Любесенько проголосує хором
По нотам їхніх партитур!"

Нам всеодно за що голосуват:
Спочатку ми "за владу рад,"
А згодом будем "одобряти"
Після настирливих порад
До незалежності дорогу
I на своїх плечах
Притягнемо їм перемогу
Зі втіхою безтязькою в очах!

Чому, незрозуміло, ми втішались,
Коли завзято "відділялись"?
Кому ми владу віддали –
Поміжсобійницким авгурам,
Що Батьківщину розтягли
Старим номенклатурам?

O, ці уміють пануват
I торби власні набиват!
У них що вигідно - морально,
За долари і матір продадуть,
I діятимут одностайно,
Аж поки геть не приберуть
Народ від важелів держави –
Не позирає щоб у їх справи!

Moї посестри – воле
I незбагненна доле!
Чи термін вже приспів
Нам злутишь позолоту
З пророків, з постатей вождів,
Чи кинем цю турботу:
Її, невдячну, і без нас
Довершить невблаганий час!
Йому однаково хто править
У дорогій мені країні,
А що минулось не підправить -
Закони всесвіту єдині,
Але ті самі грабельки
Нам ще упнуться в печінки!

Як справжній ти поет
Не зраджуй Калліопі,
Bo цей пріоритет –
Не плават у сіропі,
Ухваливали кобзарі,
Сліпі народні пісні;
Будь в опозиції до влади,
Лише тоді людей почуєш,
Як клітку золоту зруйнуєш
I підеш з усіма на барикади!
A влада й так самодостатня
Прилипне скрізь, як муха хатня.

Здавалось, нез'єднанні
Партком і плюрализм,
Стихія ринкова і комунізм
Злилися в поєднанні
В чудній експеримент –
Обранець, перший президент,
Iще учора більшовик,
В переконаннях
Комунізму будівник,
Найперший у змаганнях
На вірність і на циоту,
Вдававсь до повороту
В бік цінностей людських,
Роз'ятіх "гегемоном",
Безгласих, боязких
I вільних за кордоном!

Але прогавив - хотіли
Підновить фасад,
Підфарбувати од сили
Облудний зміст "країни рад",
Ta так "процес пішов,"
Що вийшов з-під контролю,
A як верхи зреклись "основ"
I вільність кинулась на волю!
Далеко, правда, квала
Tak і не змогла дошкандибать,
Bo заходились руки її ламати –

Свое взяла партійна школа:
Народ слухняніший тоді
І легко людом керувати,

Його як впроголодь тримати,
На сухарях і на воді,
І хитро, не ламаючи систему,
Пролізши поміж крапочок,
Великий майстер балачок
Бездарно бринькав свою тему,
Але меткі, спрітніші хазяї
Кандидатури пхали вже свої!

Цих хазяїв система карбувала
І доцільність
Вона незмінно визнавала
За головну партійну цінність:
Чи мовить щось голосування,
Якщо відоме "рахування"?

Нові старі хазяїни
Не оцирались на Москву,
Тепер їх гасло "відстебни!"
Реальність креслило нову –
Держави почалось розпаювання
І держбюджету грабування,
Невидний тягся ланцюжок
Від бонз партійних КПУ-
Ним грошеняточ тік струмок,
Щоб дійсність мурувати криву.

Для побудови знадобивсь
Спрітніший архітектор,
Надійний і ручний директор,
Щоб сам не гарячивсь,
Однопартійців не ганьбив
І тільки з ними "дружно жив".

Що ж, не підвів -
Лишив все по - старому,
Своїм не допікав ні кому
І справи управно вів:
Од земляків не відцуравсь,
Ховав злочинність комунізму
(Ви знаєте чому!)
Подобатись сусідам намагавсь -
І все вдавалося йому

В приватизаційному диму:
Провів реформи
Для проформи,
Дорвавсь до повноважень
І майже всі їх залигав,
Тому не слухав зауважень,
Роти стулити вимагав
Набридлим журналістам -
Тут "успіхів" домігся сам.
А жалувати знав кого -
Не вчіть, будь ласка, тут його!
І як не посприяє

Рідненьким, своям,
Друзякам і зятькам
Державне розтягать!
Про восьму заповідь не чув,
А суть добра і зла
Не зінав, а потім і забув;
Корупція нечувано розквітла,
Бо залишились "на постах"
Ті самі в селях і в містах!
А як тихенько все роздав
Народу, ясно, кучму дав!

А хто у нього у фаворі:
Хабарник, ганстер, рабетир
І казнокрадів бригадир -
Він випестив його "при дворі"!
Як хто не чув або забув:
"Американський в'язень,"
Що у прем'єри сяюнув,
Керманиця земляк!
Про висуванця вражень,
Докладніше і на дурняк
На берегах Дніпра

Розкаже всяк -
Тут празнують тюрожного "бугря."
А ось важливий знак:
Його поплічники на волі
Ідосі грають перші ролі!

Суціги, ланці, партократи
Пофарбувались в демократи,
Пашечки братія чиновна
Навчилась ширше розсявлять,
А армія їх безсоромна
Росла і кинула "паювати"
По їй відомому закону
Все держмайно, узяте "в охорону"!

Шалені гроші поділяли
Людей на мертвих і живих,
Дурних мазкою повмивали -
І це ще не останній штрих...

Зручніше стало кермувати -
Ніхто не сміє заважать!
Той принцип досі діє
В "губернях" і вгорі,
Але хто вітер сіє...
Забули, лихварі?

Тепер ми "маєм те що маєм"
І ще не скоро обміняєм
Надійність телефонних прав,
Ресурс безкарності посади
На демократії засади!
І хто б нам що не обіцяв
У передвиборчих дебатах -
В палацах рівність найрівніша,
В селянських хатах -
Найскромніша!

Вона шаріється, мовчить
Не сміє правду захистити!
Її пресують "поршаками"
Нардепи, судді, прокурори,
Хіба ми люди — ми їм хами!
І марно зчовгаєш підбори,
Як рівність здумаєш знайти —
Поодинокому до неї не дійти!

А от коли багато,
То "нас не подолати"!
В омріяну казкову далину,
Де рівні всі перед законом,
Із плутократією на війну
Із корупції драконом,
Позував несхібний економ —
І помаранчі кольори,
Замайорівши за віком,
Сягнули в голови згори!

Легкозаймисті легковіри
В захопленні не мали міри!
Під гасла і знамена,
"Злочинців покарати"
Підставили рамена —
Вернуть й розподілять.
Скоробагатьки - нувориши,
Політики та інші.

Платили іншим без затримок,
Довчасно щоб не вщух,
Похрумавши скоринок,
Хиткий козацький дух!
Закубились романтики —
Надмірні гріли сподівання,
І почіплявши бантіки,
Замурмотіли про кохання.

Здалося - демократи об'єднались
І воювати підготувались,
Але, на плеці ніби на парад,
Зійшлися в запеклому двобої,
Зібралися свій "електорат",
Дві сили "гвардії" старої!

"На кон" поставили чимало
Гравці, отці - годувачі,
І не одне від влади сало
Урвать зібрались шукачі
Портфелів і клейнодів,
Посад і порятунку,
Пущ заповідних і заводів!
А щодо їх гатунку,
Згадаймо, з ким і як
Пхавсь в лазні кандидат
І хто, окрім друзяк,
Mіг готовувати "результат"
На гульбищах нічних
З своїми для своїх?
І хто повинен знати,
Од друзів що чекати?

Поплічники лукаві
Мов знались в своїй справі,
Але "bezгрішний" пустобріх
Усе ж здолав кістляву,
І співчуття здобув у всіх -
Винагороду за потраву!

Як йшло протистояння
На куплених майданах,
Торги і домовляння
В хатинках й ресторанах
Нікому не цікаво,
А як домовились таки,
To справа пішла жаво,
Отару повели вовки -

Пастись і хрумати травичку,
Бо од свободи тільки шкода,
Коли у повсякденну звичку
Увійде західна бентежна мода!

Отож, не з перших спроб
Пропхали лідером
Аж двох особ,
Нахрапом і хапком
Що дерлися до влади,
Попри законності засади.
Комусь здалось -
Повіє вільний вітерець;
Та знов не відбулось -
"Візрі" звели все нанівець:
Не встигли влаштуватися,
Як кинулись кусатися!
Звичайно, між собою,
І вже при владі,
Піднесені юрбою,
Майданно-помаранчові вожді
Обіцяне забули,
А про шляхетність,
Чесність, честь,
Напевно і не чули!

Ви краще не смішіть курей
Огидним виром ваших чвар,
І посorомтесь людей -
Вам не забудуть їх кошмар!
Сварітесь - тільки обережно,
А не як роми на базарі,
I оглядайтесь застережно:
Як хтось іде - то будьте вже ласкаві!

Лінівий "Робін Гуд"
"Злякав" до гиковок багатих,
Як зайве нахвалявсь забрати
I захистити люд
Од беззаконня і сваволі,
Але ще недоріс до ролі,
Яку б mіг відіграти,
Коли ми в захватах своїх,
Наївних і пустих,
За нього йшли голосувати.

I як він mіг, коли не мав
A ні ідеї, ні мети,

Для справжніх справ
З Говерли не схотів зійти,
Щоб засукавши рукава,
Захекавшись, в поту,
Як перша у державі голова
Свободу захищать святу!

Ще й каже, що хворів,
Тому і з церквою злигавсь,
Моливсь, постивсь і причащаєсь,
А на роботі не горів:
Води холодної цуравсь,
Хоч раду дати обіцяєсь!

А що змінив, за що моливсь?
Щоб ненажерливі патлаті
Гнусавили у кожній хаті?
І щоб драпічка охрестивсь,
І злодій лютий, і крадій,
І сутенер, маркіз повій?

А охрестившись, йди вбивай,
Лише не попадись закону,
Попам покайся, руб віддай
За кущі, гарантовані з амвону!
А можеш навіть стать святым,
Як сплатиш братії калим!

А ти поглянь, як твоя ласка,
Яка вона єврейська казка:
Рогатий тесля Йосип,
Дурний, підстаркуватий,
На заробітки бігав з хати.
Та не розжився і на досвід,
Бо жінки-хлойди побрехеньки
Не йшов перевірять у неньки.
Якщо не знат, чому і як
На світ з'являється козак!

Готовий вдарить об заклад
На будь-яку копійку,
Що знайдете навряд
Хоча б одну Марійку,
Щоб легко надурила теслю,
Як з заробітків той вернувсь!
Ясніше ще окреслю –
З нагоди "божого кохання"?
І за поясненням звернувсь –
Мовляв, чие ото старання?
Я ж рік тебе не бачив!

І хай розкаже юмоу:
"Нас боженька відзначив;
Як саме не пойму -
Чи голуб прилітав,
Чи ангел завітав,
Але зачаття непорочне,
На біблії я б присягнулась!
Мені відомо точно:
Я на городі раз нагнулась...
Тим паче - був вже прецедент
І нього віріть президент!"

З такою вірою святою
Все зробиться само собою!
Так і робилось, бо гарант
"Величний і простий",
Осяйний діамант,
Неначе дух святий,
Нечасто справами займався –
Ви знаєте, чим переймався!

Упосліх зліплени закони,
Розподіл і структура влади
Поруйнували перепони
І забезпечили засади
Для особистих диктатур
І потаємних хартий,
А виборів хоч п'ятій тур,
Не змінить сутність партій.

Вони насправді заодно, .
Їх влада спокушає як вино,
Заради ней плюнуть на святе,
У них і судді кишенькові,
І прокурори скрізь лялькові,
І ми всі знаємо про те,
Як лялькарі керують з-за лаштунків
Для особистих розрахунків!

Ім не потрібні зміни :
Україну ділять "на двоих"
А хто спиняти піде їх
І зірве з "добродійників" личини ?
Народ промовчав, мов не чув,
Щось "покумекав" "і забув,
А гомінікі лакей-депутати
Не сміють косо поглядати
У бік пригрівших їх вождів,
Тому і ллечеться сольний спів,
Про кашу, яку "Вона" нам подадуть,
Ta mi обійдемось без каші!
"Дістали" всіх і чвари ваши
І маячня про світлу путь,
Останню битву між добром і злом
І ангела з святым крилом -
Свобода, воля нам потрібна
Ще більше, ніж повітря під водою,
Вона як сонце необхідна,
I не здолати її косою!

Всього доволі у тигрЮлі,
Хоч зарплатнею каже, що жива,
А од брехні гіркі пілюлю
На виборах усяк вжива!
Ти ж пам'ятаєш "добру фею,"
Всю в білому, неначебто лілею,
Нап'явшу грізni обладунки,
Мов висувати іде рахунки
Всім кривдникам обдурених людей,
А лле брехню, немов святий елей?
Лиха вона й без обладунків:
Підступна, хитра, відчайдушна,
У забаганках завжди непорушна –
Не полиша таємних розрахунків
Й не раз піймавшись на лукавстві,
Все ж рветься панувати на царстві!

Влади, надлюдської влади!
Назавжди, щоб до скону і без меж!
Хіба жіночі це принади?
Гlamурних більш тачай одеж,
Щоб день засяяв для примірки
Нової, ще дорожчої ганчірки!
Завзята Ю, тобі замало
Газових брудненьких грошенят,
Ти мрієш "взути" українських
немовлят?
А щоб вільніше стало
В боях за владу, у борні
"Донецьким" зметикуєш по труні!
Така найсправжня суть
"Великої хохляцької матусі",
А вже коли Вона не в дусі,
"У яслах як воли ревуть,"
Колючим нас обплута дротом
І постріля дрібненьким шротом!

Заснути б ввечері і вже не встати,
Нічого щоб не чути, нічого
щоб не знати,
Не бачить, як сліпці- проводирі -
Нардепи свинорилі - обскуранти,
їх зажирілі хазяї - ногоціанти,
Вожді партійні - гендлярі
Так в Україні правлять бал,
Що весь народ оцей кагал
Давно і люто проклинає,
І вас, розумники, питає:

Навіщо сотні трутнів в Раді ?
Призначте трох ледачих на підряді,
Щоб натискали кнопки вправно,

Бо рішення без них готові,
А що ки надимати державно,
Пробачте вже мені на слові,
Насправді розум заважає,
А власну хто воліє думку мати
I "фею світлу" геть не поважає,
Вона не прийме в депутати !
І марно ви зветесь народні,
Високе треба вибороть ім'я,
Ви ж в Раді сидете як овочігородні,
Імення ваше мафія, сім'я !
А раз в сім'ї не без потвори і каліки,
Народ вам кожному призначить лікі!

Хіба ж ви дбаєте про свій народ,
Він в Україні мре і за кордон тікає !
А хто згада в роботі
Ради добрий епізод ?
Ні, лоб не морщіть , прикладів немає!
Чому ? Ви ж обіцяли , присягались
Як вибраними бути домагались ?
І ситі ви, бо так народ дозволив !
А відповідь проста - він вас не обирає,
І, звісно, не неволив,
І не казав вам: "Стаючи "до лав"
Сумління здай , бері мандат,,
Тепер ти справжній депутат !"

Тому в ходу подіб'я депутатів,
"Вождям" лише підзвітних,
І тільки їм привітних,
Клонованих нікчем із сурогатів:
З перукарів і лизоблюдів,
З коханок, вийшовших в тираж;
(Ми вдячні, що нема веблюдів!)
Бо є в історії свій персонаж,
Конем оздобивши парламент;
А вам слабо - лише змініть
регламент!

Як зручно і постійно –
Не зрадять ренегати,
Як ладно і надійно –
Ховайтесь, супости!
За рабський ситий послух
До депутатських послуг
Екстрім і VIP-забави –
Хватай стрілецьку зброю
Державною рукою
Без свідків, (не для слави!),
Скликай своїх опричників
Із прокурорів повітових
На все завжди готових,
Давно до всього звичних,
Полюй на люд лісами,
(Та хоч я на нас із вами!),
Назад, в середньовіччя -
Страшне у них обличчя!

... Тож скільки грошеняток
Вдалося б і без позик віднайти,
Віддати недужим, сірим,
для маляток
Обійдемось без вас -
бруківку йдіть мести!

Сказати, що "Все пропало!"
Тепер занадто мало,
Не вистача ніяких слів,
Щоб змалювати в країні морок,
Чиновну нерозвійну каламуть,
Ти хоч цілуй їх разів сорок -
Не подолати фальшиву суть
Державі їх і їх закон,
Немає змін, все більше перепон.

Ми "малороси" ще, не українці,
В нас на віват ідуть гостинці
На виборах від тих, хто все покрав
У нас самих, а крихти віддавав
Дурнішим і слухняним,

**Всім зручно ставшим на коліна,
У кого добре гнеться脊на,
Хто казочкам іх йме різдвяним,
Хто марить добрими царями,
І доти їм знущатися над нами,
Поки самі, а не творець,
Впізнаєм діамант і камінець.**

*А поки "демократи" грали в паці
І не сподобились до праці,
Історії зіржалавле жорно
Крутнулося назад
І як в примарному кіно
Старі пісні на новий лад
Знайомці жваві заспівали,
Конячку любу як сіддали;
Із плигу збилися українофоби:
(Тепер урядники країни!)
Підготувавшись до жалоби
По самостійній Україні!*

**Така планида, такий хрест
Байдужості і лінощів спокута,
І більшовицька ще пече отрута,
Облесливо – примарний маніфест!
Народе мій, хіба ти прагнеш дроту,
Колючого, страшного, на роки,
До таборів, проскрипцій розвороту,
Що нам плетуть безжалінні павуки?**

**Яка ж їм демократія з руки,
Як "бацька" білорусів повелів?
Вона безправна, видно здалеки,
Чи подамось до москалів
І глянемо, як мається собі русак
В великоядерній Росії,
Як Ґелготтан на ній гусак,
Із гонором всевладного месії!
Який закон, яку науку
Месія винайшов із богом,
Чи потискав сусідам руку
У них перед порогом?
Та ні — закон один
Той самий і без змін —
Як сила є - іди пануй,
Бомби, пали, руйнуй!
І не про вашу честь
Свята осяння свобода,
А непокірним - зла нашестя
Як тільки трапиться нагода:
Багнетами штовхатиме до миру,
І обіця "мочить" понад усяку міру!**

**Таке нам зичати комуністи
І олігархи - активісти?
Їм не відома справедливість
Й ошуканих надій розчарування,
І не молітв про божу милість:
Від них дістанем гальмування
Нестримної ходи до прав
Однакових і рівних, їх всяк
нам обіцяєв,
Як звав за нього йти голосувать,
Але вони лише собі облаштували рай,
І цьому край
Вже буде класти, очевидно,
Народ із вилами в руках,
Бо вже урвався терпеці і видно
Несамовитий і страшний замах!**

Примітки:

Авгури - люди, що удають причетність до особливих таємниць.

Калліопа - музя епічної поезії.
Дати кучму - насміятися, мазка

«кров».

Клейноли - знаки влади

Грати в паці-займатись дурницями, збіться з плигу - здуріти.

Планида - доля

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДІАЛОГ

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара відвідали представники 15 вищих навчальних закладів Польщі, які прагнуть поглиблювати українсько-польську співпрацю в галузі освіти і науки.

У Палаці студентів відбувся польсько-український круглий стіл «Разом до якісної вищої освіти», в ході якого обговорювалися питання спільнотної участі ВНЗ Польщі України в освітніх і дослідницьких програмах ЄС, можливості введення спільних польсько-українських дипломів, передумови для активізації мобільності студентів.

Минулого року вперше, ми сусіди, і нам на-
пройшов пленер польських
студентів в Україні. Сьогод-
нішня зустріч демонструє
зацікавленість обох сторін
у поглибленні академічної
співпраці, активізації студ-
ентських обмінів, реаліза-
ції міждержавних наукових
програм. Це ще один крок
перше, ми сусіди, і нам на-
багато легше налагодити
співпрацю. По-друге, ми
відчуваємо велику зацікав-
леність української молоді
до освітніх програм наших
університетів, тому поль-
ські ВНЗ прагнуть встанов-
лювати зворотній зв'язок.
Сьогодні кожен п'ятій іно-

«Співпраця ДНУ з польськими освітнями-ми та науковими устано-вами почалася ще 1994 року, - зазначив ректор Микола Вікторович Поляков. - Тоді кафедра оптоелектроніки вста-новила наукові зв'язки з Інститутом фізичної хімії (ІХФ) Польської Акаде-мії Наук. Сьогодні в ДНУ реалізуються двосто-ронні угоди з шістьма польськими навчальними і дослідницькими уста-новами. Яскравим при-кладом є співпраця з Лю-блінським університетом Марії Кюрі-Склодовської (УМКС), що триває з 2003 року. Студенти й виклада-чі факультету українською й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ кожного року відправ-ляються на стажування до Інституту мистецтв УМКС, де беруть участы не тільки у пленерах, а й у престижних міжнарод-них фестивалях разом з європейськими митцями.

до створення спільнотного Європейського освітньо-наукового простору», — наголосив ректор ДНУ Поляков.

лізацію таких програм як Tempus і Erasmus Mundus відділяється багато коштів. Але для піднімання роботи

Організатором презентацій польських вищів у потужних університетських центрах України виступив польський освітній фонд «Перспективи». У Харкові, Донецьку і Дніпропетровську фондом пред- необхідно мати досвід співпраці й до оголошення тендеру, треба знати коло наукових інтересів партнерів, знати, які дослідження ведуться в тому чи іншому університеті», - пояснив Вальдемар Сівінський.

ствлений проект Study in Poland. Для реалізації цього масштабного задуму об'єдналися 40 державних і приватних університетів з усіх регіонів Польщі, які зацікавлені у розвитку співпраці з українськими університетами. Одним з пріоритетних напрямків польські колеги вважають співпрацю в науковій сфері, а саме студентський обмін і спільну участ в проєктах Європейського Союзу.

Президент освітньо-

В роботі круглого столу взяли участь представники 6 дніпропетровських ВНЗ. З боку польської делегації працювали представники 4 класичних університетів, 5 політехнічних, Закадемій, 3 вищих шкіл. Всі вони до-кладно презентували свої вищі дніпропетровським студентам, пояснили не-обхідні вимоги до кандидатів на участь у програмах студентського одміну, відповіли на всі запитання молодих людей.

го фонду «Перспективи» Вальдемар Сівінські впевнений, що інтереси освітня Польщії України мають багато точок перетину. «По-

Інформаційно-
аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара.

• ДО 65-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ

Олесь Гончар: «ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ. ЦЕ НАШ ДРУГИЙ ВЕЛИКДЕНЬ! СОЛДАТСЬКИЙ»

У ДНУ ім. Олеся Гончара на факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства пройшли традиційні квітневі Гончарівські читання „Він ішов життям і крокував війною”, присвячені 92-річчю від дня народження славетного українського митця, фронтовика і патріота Олеся Гончара та 65-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні, організовані Центром по вивчення творчості Олеся Гончара. Упродовж 46-ти років триває процес наукового осмислення творчості Майстра – від I Гончарівської конференції у 1964 році до ювілейної V Всеукраїнської наукової конференції у квітні 2008 року. Щороку проводяться Гончарівські читання.

На свято запросили сестру Олеся Гончара О.Т. Собу. Олександра Терентіївна завжди з широю відчіністю ставиться до університету, радо приймає у своїй садибі-музеї Олеся Гончара студентів та залюблена розповідає про молодшого брата. Стареньку ознайомили з іменною аудиторією О.Гончара, у якій проходили цього року читання, керівництво факультету вручило їй великий кошик із солодощами, писанками. Олександра Терентіївна розповідала про довгу розлуку з братом, коли його, двохрічного малюка після смерті матери забрала бабуся на Полтавщину, а Олександра залишилася з батьком та мачухою. Зустрілися вперше уже заміжня Шура та юнак Олесь аж у 1935 році. А після війни, як відомо, Олесь Гончар жив деякий час у сестри, писав тут свої безсмертні «Прапороносці», продовжував перерване війною навчання в Дніпропетровському університеті.

Олесь ГОНЧАР

ДУМИ

ПРО БАТЬКІВЩИНУ

Здрастуй, мій сонячний краю,
Ти снішся мені і тут,
Серцем щодня я літаю
До тебе, за бистрий Прут.
Як пишуть листи солдати,
Тужливо стає мені.
Кому ж мені написати,
Якій догукнути рідні?
Той — мамі, а той — дружині,
Той — сестрам, а той — братам.
А я напишу — Україні!
Сонцю ї і степам,
Сивим, як загадки, могилам,
Щотонуть в імлі голубій,
Шляхам, окутаним пилом,
Якими пішли ми в бій.
Бачу далекі вершини
В тумані повитих Карпат.
Може, моя то Вкраїна
Біліє черідкою хат?
Слово, в бою огрубіле,
У тому краю забрини,
Де вишні в убраний білім
Мене виглядають з війни.

МЕНЕ ВІЙНА ВЕДЕ ВСЕ ДАЛІ

Мене війна веде все далі
Просторами чужих земель.
Де й наші птиці не літали,
Іду, мов давній менестрель.
Я вірю в пісню, як в молитву,
І смерть, здається, на війні
Щадить мене в найтяжких битвах
За... недоспівані пісні.
Коли при спалахах заграви
Вночі, ввірвавши у дзот,
Я дістаю із-за халяви
З піснями вольними блокнот
І на трофейному папері
Лягає туга і печаль, -
Я наче відкриваю двері
У рідний дім, у рідну даль...
І, як сновидця золоте,
Мені тоді снується
Про давнє і дзвінке!
Про те, що плаче і сміється...
Наказ: «Вперед!»
Я знов ховаю
Окопну лірику свою.
І в повен зрист — до того краю,
Де знову бути нам в бою.

ра про фронтових побратимів - рядових героїв, з якими митець ішов пліч-о-пліч, визволюючи Україну, Румунію, Чехословаччину, Угорщину, Австрію. Доповідач наголосила, що тема війни і перемоги, нерозривно пов'язана з патріотизмом та красою вірності, ніколи не пошищала Олеся Гончара. У романі „Прапороносці” автор опоетизувє рядових солдатів, возвеличуючи їх щоденний героїзм. Н. І. Заверталюк залучає багатий матеріал про фронтові дороги письменника – його спогади та щоденникові записи. 9 травня 1994 року Олесь Гончар занотував у «Щоденнику»: «День перемоги. Це наш другий великий день! Солдатський». «1945 року великий день припав на 1 травня. У 2010-му майже співпадає день народження Олеся Гончара і Великий день. Для нього Великий день і Перемога Солдата Вітчизни осяні високим духом. Знаменно, що сьогодні, напередодні цих двох свят – Великий день і 65-річчя Перемоги говоримо про Олеся Гончара як воїна і носія Високого Духу і світла» - наголосила Нінель Іванівна.

Творча група студентів і викладачів факультету представила літературно-музичну композицію „Він ішов життям і крокував війною”, де за воєнною поезією і прозою та щоденниковими записами митця відтворено його фронтові шляхи до Перемоги, що пролягали через Будапешт, Прагу і Відену. Прозвучали уривки з „Щоденників”, ілюстровані слайдами, та сценічно втілені фрагменти роману „Прапороносці”.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара.

• ДО ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ ДНІВ

Тарас Шевченко: ОНТОЛОГІЯ ГЕНІАЛЬНОСТІ

Березень позначений для українців визначеною подією – днем народження генія української нації, поета, художника, мислителя Тараса Григоровича Шевченка. 9 березня кожного року вся країна вшановує його пам'ять. Не залишається осторонь і Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара. У 196-у річницю від дня народження великого сина України в стінах ДНУ відбулися Шевченківські читання, організовані факультетом української та іноземної філології та мистецтвознавства та кафедрою української літератури.

На перший погляд здається, що в біографії та творчості Тараса Шевченка не залишилося більших плям. Проте, як показали викладачі та студенти-філологи,

це зовсім не так. Навпаки, з кожним доторком до постаті великого Кобзаря завжди спливають нові цікаві факти, виникають нові питання, по-новому трактуються його твори. З цієї ноти й почалися читання під назвою «Тарас Шевченко: онтологія геніальності». Голова правління Дніпропетровської організації Спілки письменників України Леся Степовичка сказала вступне слово про світочика нашого народу, зазначивши, що Шевченко – завжди більше, ніж поет.

На читаннях постаті Шевченка розкривалася не лише в іпостасі поета. Великий Тарас постав перед учасниками та гостями заходу насамперед як Людина і Митець. Таким Шевченка представили

студенти другого курсу, озвучивши маловідомі факти його біографії, що відіграли важливу роль у становленні поета та художника.

Не обійшлося цього вечора без наукових розвідок. Професор кафедри української літератури Н. І. Заверталюк виступила з доповіддю «Ніпоет, нібунтар... Полум'я!», присвяченою актуальності шевченкознавства у наш час та розкриттю постаті Кобзаря як надзвичайно талановитої та високоосвіченої людини. Наукову «естафету» продовжили доцент О. В. Шаф з оглядом поезії та прози ХХ ст., присвяченої Тарасу Шевченку, та студент третього курсу О. Андрішко з нарисом-презентацією «Шевченко і Хмельницький».

Учасники читань окрім зупинилися й на такій особливості творчого обдарування Т. Г. Шевченка, як живопис, адже митець убачав своє призначення саме в цьому виді мистецтва. У доповіді «Художник» Шевченка і «Шевченко-художник» викладач А. В. Фоменко провела паралель між життям Тараса та сюжетом його повісті «Художник», представила та характеризувала широко

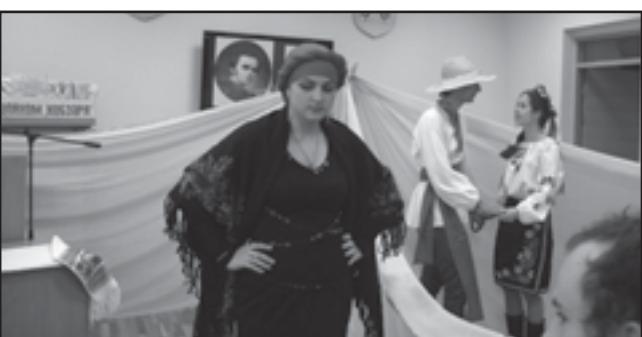
менш відомі картини Шевченка.

На Шевченківських читаннях також були оголошені результати конкурсу «Шевченко в моєму серці», у якому взяли участь студенти факультету української та іноземної філології та мистецтвознавства. Переможцем стала студентка другого курсу М. Порошина, яка талановито намалювала олівцем портрет Кобзаря.

Доброю традицією на всіх заходах, що проводяться зусиллями викладачів та студентів, стали авторські міні-вистави. Не стали винятком і Шевченківські читання, де відбулася презентація вистави за мотивами балади Т. Г. Шевченка «Утоплена». Майстерна гра акторів-аматорів не залишила жодного байдужого серця в залі.

Учасники та гості читань також могли ознайомитися з виставкою науково-методичної літератури з шевченкознавства, підготовлену викладачами кафедри української літератури та Центром гуманітарних проблем освіти ДНУ.

Н. ОЛІЙНИК, I. НАКАШИДЗЕ.

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Наталка НІКУЛІНА

I вишивались рушники...
I "дерево життя" черлено квітло
на полотнянім тлі,
такому в колір,
як сіль цурка —
немов солоний ґрунт
та й гнав солону кров у жили
галузистому тому дереву.
Рушник часів Шевченка...
В усі часи, ба, навіть і найтяжчі,
роздівчіувавсь рушник
важкою кров'ю серця,
черленим цвітом мрій,
і чорний пагін туги
все ж не прохромлював
бруньок надії.
У передрік голodomору
щє вишивались рушники...

I рік воєнний
позначений дівочим
рушником.
Що це, народе май, —
нестримне життєлюбство
чи просто незніщений
ген краси,
що процвіта й над
урвищами смерті?
Народе-загадко!
Дивуюсь і молюсь,
й над розпочатим
рушником схиляюсь...

МІТЕЦЬ

О, як раділи: грішний він,
як засудили: грішний він,
і калатали лунко в дзвін,
що грішний він, що грішний він.
Так, він, великий і живий,
був грішний, та не так, як ви,
не тим лякливим, "як в людей",
грішком мерзінним на щоден,
під покривом благих ідей.
І весь огром своїх провин
спокутував так тяжко він,
і в гордих муках так метавсь,
коли нестримно виростав
до з неба посланих прозрінь,
що вам й не снилося, і тінь
і світло власної душі
він озирає з таких вершин,
що вам й подумати про них —
вже страшно. Знав він лютий сміх,

терпку знав радість,
сумнів злий,
але і свято знав, коли
дитя його болінь і мрій,
немов з високої зорі,
з його душі ішло в цей світ,
вже непідвладне плину літ.
Він був Митець. А ви, дрібні,
за одкровення осяйні
його без жалю розг'яли
і павутинням обплели
липкої, темної хули.
Його судили ви, та він,
і грішний, а не піде в тлін,
бо душі зводив він з колін
і житиме в них вільний він.
А ваша чорна чорнота
й підніжжа не сягне хреста,
біля якого вироста
лілея Слави...

• ОСВІТА РІДНОГО КРАЮ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

ДНІ ФРАНКОМОВНИХ ТЕАТРІВ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКУ

Урочисте відкриття шостого Міжнародного франкомовного театрального фестивалю в рамках „Днів франкофонії” відбулось 18 березня 2010 року у приміщенні Центру культури “Палац студентів ДНУ”. Фестиваль проводився головним управлінням освіти і науки облдержадміністрації сумісно з посольством Франції в Україні, Французьким культурним центром „Альянс Франсез” міста Дніпропетровська та за підтримки Дніпропетровського Національного університету імені Олеся Гончара й Придніпровської державної академії будівництва і архітектури.

Міжнародний студентський фестиваль франкомовних театрів проводиться у Дніпропетровську вже шостий рік поспіль. Унікальність цього культурного заходу безперечна, бо цей фестиваль до теперішнього часу залишається в Україні єдиним.

У чому його суть? Молодь – франкомовні студенти з України та всієї Європи – не лише обирає та здійснює по-

становку театральних п'ес. Головне у цьому дійстві те, що актори грятимуть п'еси тільки французькою мовою.

Зберігаючи спосіб проведення фестивалю, який вже довів свою доцільність, учасники грають дві ролі – акторів та глядачів, підживлюючи своє акторське мистецтво як обміном досвідом із молодими аматорами, так і зустріччю з професійними акторами на

майстер-класах, присвячених опануванню нових театральних прийомів.

Цього року до Дніпропетровська завітали акторські трупи з Києва, Донецька, Харкова, Кривого Рогу, Миколаєва, Дніпропетровська, а також із Швейцарії (саме швейцарці отримали право на почесну місію – відкриття фестивалю) та Канади.

Це мистецьке та дружнє змагання грає значну роль у становленні українських театральних колективів, адже найкращий з них – а в цьому році

це трупа з міста Донецька з виставою “Вона це я” В.В.Акер – беруть участь в аматорському фестивалі, що проходить у країнах Європи (у 2010 році – Румунії, м. Тимошук). Найкраща актриса (Анастасія Загоулько, ДНУ ім. О.Гончара), актор (Глеб Баданов, Дніпропетровська державна академія будівництва і архітектури) та учасник (Анастасія Давиденко, ДНУ ім. О.Гончара), які довели журі, що

добре володіють французькою мовою, також поїдуть до Румунії.

Хоча, підтвердити свій професіоналізм та гарні знання мови українським митцям було нелегко. Адже до складу журі входили як іноземні, так і вітчизняні “специ”: Жюлі ДЮРАНЛО (координатор театральної трупи коледжу Велліфілда, Канада), Мод ЛЕМІР-ДИРАНЛО (режисер театральної трупи коледжу Велліфілда, Канада), Франк КОТТЕ (актор театральної компанії Trac'N'Art, Швейцарія), Анатолій КАНЦЕДАЙЛО (режисер Дніпропетровського театру російської драми ім. О.М. Горького, Україна) та Олександра САМОХВАЛОВА (викладач Дніпропетровського театрально-художнього коледжу, Україна).

... Та ось закрилася завіса, згасло світло, у залі опанувала тиша – до наступного року. До нових зустрічей, друзі! До нових звершень та перемог!

Еліна ЗАРЖИЦЬКА.

ДОРОГА В ЄВРОПУ – ДОРОГА В МАЙБУТНЄ

Характерною рисою сучасного світового соціально-економічного й політичного розвитку є бурхлива динаміка інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об’єднань, неминуче відчувають на собі їхній вплив. Найбільш потужним інтеграційним об’єднанням у світі є Європейський Союз, метою створення якого якраз і є сприяння економічному добробуту, підвищенню життєвого рівня народів Європи, зміцнення миру та створення стійкового союзу Європейської Спільноти.

Саме тому європейський вибір України зумовлено усвідомленням інтеграції як фактора сприяння державній незалежності, безпеці, політичній стабільноті, економічному розвитку, інтелектуальному прогресу. Європейська інтеграція для українського суспільства є найкращим способом реалізації національних інтересів, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин.

Шлях Європи до ЄС лежить сьогодні в царині внутрішніх соціально-економічних та політико-адміністративних перетворень, причому саме внутрішні реформи є найкращим засобом наближення України до ЄС.

У світі зазначеного, однієї з найголовніших завдань освітнякої громади є реалізація процесу формування нової, вільної та морально відповідальної особистості, формування в дитині певних морально-духовних цінностей, що стануть основою цінностей гуманістичних. Адже людині нової формaciї буде легше здійснити входження до єдиної сім'ї європейських народів, наблизитись до високих європейських стандартів особистої освіти, якості інформації, вільного руху праці.

На виконання Державної

цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2008-2011 роки, Національної доктрини розвитку освіти тощо, головне управління освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації реалізує низку заходів із запровадженням педагогічних інновацій із урахуванням євроінтеграційних процесів. Тобто, пріоритетними напрямками освіти, у тому числі позашкільні, є надання молодому поколінню знань про спільну європейську спадщину та практичних умінь, а саме: адаптуватись до життя

і навчання в різних країнах Європи, бути мобільними, соціально здібними, здатними до комунікації і захисту своїх прав.

Задля створення в області комплексної системи розповсюдження інформації про євроінтеграційні процеси в Україні, стало логічним залучення до цього процесу вчителів та фахівців з шкільних навчальних та позашкільніх закладів, а також представників районних та міських відділів освіти. Для них організовано навчання з питань європейської просвіти та громадянського виховання школярів на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти із залученням фахівців із інших навчальних закладів та громадських організацій Дніпропетровщини.

За статистичними даними, з кожним роком в учнівській молоді зростає інтерес до життя в країнах Європи. Діти та підлітки виявляють бажання більше дізнатися про культурну спадщину, традиції, звичаї, рівень освіти у західноєвропейських державах.

Віднайти шляхи спілкування зі своїми однолітками та отримати різноманітну інформацію, що цікавить юніх українців, допомагає Дніпропетровський дитячо-юнацький центр міжнародного співро-

бітництва (ДДЮЦМС). Протягом багатьох років фахівцями Центру організовуються міжнародні екскурсії для учнів та освітян Дніпропетровської області, під час яких бажаючі долучаються до історії, культури, країнських педагогічних надбань наших європейських сусідів.

З метою підвищення рівня обізнаності старшокласників із питань європейської інтеграції України, формування досвіду громадянських дій та демократичної поведінки, у 2008 році колектив Центру розпочав реалізацію обласної програми європейського клубу під гаслом “З любов’ю до Батьківщини – до європейської спільноти”.

Програмою клубу передбачено здійснення модульного тренінгового навчання підлітків. По-перше, це поглиблена інформування про Євросоюз та євроінтеграційні процеси в Україні; по-друге, дистанційне консультування випускників програми модульного навчання з питань розробки та впровадження місцевих ініціатив і проектів за темою „Проведення днів Європи в містах, районах та на обласному рівні”; по-третє – участь активістів обласного євроклубу у міжнародних молодіжних обмінах; створення молодіжних ініціативних груп та громадських об’єднань на

місцевому рівні, налагодження волонтерської роботи з європейської освіти молоді краю інше.

За підтримки фахівців Центру старшокласники-волонтери стали ініціаторами створення євроклубів в Томаківському, Петропавлівському, Верхньодніпровському районах, місті Кривому Розі.

Одночасно в ДДЮЦМС була оформлена виставка дитячих фоторобіт та малюнків за темою «Толерантність очима дітей». Учасники євроклубу стали членами дитячого журі конкурсу.

Програма «Обласний європейський клуб «З любов'ю до Батьківщини – до європейської спільноти» упроваджується в життя. З метою підтримки ініціатив навчально-виховних закладів в реалізації інноваційних проектів, у травні 2010 року буде проведено обласний конкурс-захист молодіжних проектів у сфері Європейської освіти.

Ініціативу зі створення мережі євроклубів з радістю підтримала учнівська молодь професійно-технічних навчальних закладів. До речі, система профтехосвіти України фактично такого досвіду не має. Для того, щоб створити євроклуби на базі навчальних закладів системи ПТО, фахівці вдалися до використання досвіду Португалії, Польщі, Росії тощо, ретельно дослідили стан розвитку шкільних та студентських євроклубів України.

За інформаційної та методичної підтримки навчально-методичного центру профтехосвіти області (ПТО), управління зовнішніх зносин і зовнішньоекономічної діяль-

ності облдерждміністрації, Центру європейської інформації (ЦЕІ) було створено 8 учнівських євроклубів: у Дніпропетровському центрі підготовки та перепідготовки робітничих кадрів туристичного сервісу «Європейський орієнтир», Дніпропетровському центрі професійно-технічної освіти з поліграфії та інформаційних технологій «Європейський вектор», Дніпропетровському навчально-виробничому центрі № 2 «Європейська солідарність», Дніпродзержинському центрі підготовки та перепідготовки робітничих кадрів «Євроклуб», Марганецькому професійному ліцеї «Європейський старт», Орджонікідзевському професійно-технічному училищі «Ми європейці» та Криворізькому професійно-технічному гірничо-металургійному ліцеї «Інтерклуб». Як показує прогноз, мережа євроклубів у професійно-технічних навчальних закладах має тенденцію на зростання, відбувається процес їх становлення та розвитку.

Керівництво навчальних закладів всіляко підтримує ініціативу молоді. Кожен клуб має своє приміщення, оформлене символікою ЄС; зібрано інформаційну літературу з різних напрямів діяльності України, нашого регіону в євроінтеграційному просторі. На базі клубів проводяться засідання, тренінги, бесіди, інтерактивні ігри інше. А, головне, для всіх клубів характерно рисою є професійна спрямованість бачення майбутньої професії під кутом європейського

орієнтиру.

Велика увага приділяється й таким темам, як доступу молоді до послуг місцевої влади (адвокасі), підготовці та управлінню молодіжними проектами та безпечній поведінці українських громадян за кордоном.

До діяльності клубів зачленено й активістів – членів проєвропейських організацій. Так, Центр європейської інформації систематично інформує євроклуби про євроінтеграційні процеси в Україні, історію та діяльність ЄС, забезпечує тематичною літературою, проводить консультації, бере участь у спільніх заходах.

При сприянні ЦЕІ, у листопаді 2009 року всі євроклуби профтехосвіти взяли активну участь у всеукраїнському конкурсі творчих робіт для молоді на тематику толерантності. Третє місце виборов клуб «Європейський вектор» Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти з поліграфії та інформаційних технологій за презентацію «Толерантність». Члени журі конкурсу відзначили високу активність євроклубів ПТНЗ області. Всі учасники конкурсу отримали призи, подарунки, сертифікати європейського зразка.

Змістово і цікаво пройшов навчальний тренінг для учнівських клубів ПТНЗ в лютому 2010 року «Освіта як складова європейського рівня життя». Учні дізналися про особливості професійно-технічної освіти в країнах ЄС, отримали інформацію про можливість здійснення пошуку в Інтернеті сайтів навчальних закладів країн ЄС, котрі надають вищу та

професійно-технічну освіту, а також взяли участь в рольовій грі «Я іду до Європи».

Аналізуючи діяльність євроклубів, можна з впевністю стверджувати: молодь, яка бере участь у роботі цих об'єднань, не просто учні, які навчаються за сучасними освітніми інтерактивними методиками, це – лідери, котрі розповсюджують отримані знання серед однолітків, можуть сприяти створенню в своїх громадах євроклубів, ініціювати заходи в рамках проведення Днів Європи та здатні реалізувати актуальні для їхньої місцевості проекти. Участь у роботі євроклубів дає їм поштовх для розвитку творчих та лідерських здібностей, навички та можливості для реалізації ініціатив.

Головне управління освіти і науки облдерждміністрації й надалі всіляко сприятиме створенню мережі євроклубів в навчальних закладах області, підвищенню громадянської активності молоді. У кінцевому результаті такі кроки спрацьовуватимуть на підвищення в Україні європейської культурної ідентичності та інтеграцію до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного сектора. Результатом цієї роботи стане формування нового покоління молодих українських лідерів, які будуватимуть демократичну європейську державу.

Віктор СИЧЕНКО,
начальник головного
управління
освіти і науки

ВНЕСОК МОЛОДІ У ПОЛІПШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Міністерством освіти і науки України на базі Національного еколого-натуралистичного центру учнівської молоді було проведено тиждень всеукраїнських і міжнародних науково-освітніх проектів «Україна – Європа – Світ – 2010».

У рамках тижня відбулися три всеукраїнські конкурси: Всеукраїнський конкурс юних раціоналізаторів і винахідників «Природа – людина – виробництво – екологія», Всеукраїнський конкурс-

виставка досягнень юних зоологів і тваринників, Всеукраїнський конкурс «Intel Eko Україна – 2010», а також Національний тур Міжнародного конкурсу «Енергія і середовище – 2010».

Від Дніпропетровської області в конкурсах взяли участь 20 учнів з міст Дніпропетровська, Кривого Рогу, Марганця, Павлограду, Дніпропетровського та Павлоградського районів. Четверо одинадцятикласників стали переможцями.

Валерій КОНДРАТОВ

(Олександрівська СЗШ Дніпропетровського району) посів

I місце в конкурсі «Природа – людина – виробництво – екологія». Темою його роботи була «Модернізація конструкції форсунки дизеля ЯМЗ-238 автомобіля КАМАЗ-5120».

Ігнат БОШКОВ (Криворізький природно-науковий ліцей, м. Кривий Ріг) здобув перемогу в конкурсі «Юних зоологів – тваринників» за роботу «Особливості живлення жовтого мартина на Криворіжжі».

Дослідження «Використання енергетичних рослин для роботи ТЕС та ГЕС» На-

таля КРУГЛЯК (Горянівська СЗШ Дніпропетровського району) було визнано найкращою в конкурсі «Енергія і середовище».

А старшокласник Олександр ТОКОРЕВ (КЗ «Хіміко-екологічний ліцей», м. Дніпропетровськ) за перемогу в конкурсі «Intel Eko Україна – 2010» з роботою «Нікель гідроксид: від відходів гальванотехніки до електроенергетики» отримав право представляти Україну на Міжнародному конкурсі Intel ISEF 2010, який пройде з 9 по 14 травня 2010 року у м. Сан-Хосе (штат Каліфорнія, США).

Наталія ДЕВ'ЯТКО.

ТВОРЧІ ДІТИ – МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

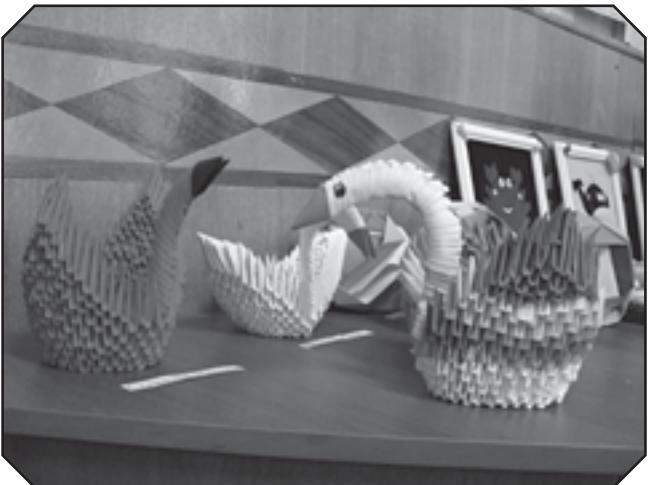
У Зеленодольському центрі позашкільної роботи можна зустріти багато дітей, більшість із них здобувають тут не лише нові знання, але й знаходять нових друзів, розкривають свою творчу особистість. Бо, на передконання працівників центру, необдарованих дітей не буває, це дорослі обмежують

Справжньою педагогічною знахідкою було створення розвиваючої школи "Самоцвіти" для дітей молодшого шкільного віку, яка складається з напрямків "Паперопластика", "Казковий світ", "Кольорові долоньки", "Розвиток мислення", "Розвиток дрібної моторики", "Рухливі розвиваючі ігри", "Апліка-

України та головного управління освіти і науки облдережадміністрації за інноваційну педагогічну діяльність щодо модернізації освіти України. Вихованці центру є переможцями міжнародних, всеукраїнських, обласних конкурсів, виставок та змагань.

Проте, минулого тижня за столи сіли дорослі пред-

бісеру, вчилися техніці роботи з мандалами, гратографії, як одному із різновидів графіки образотворчого мистецтва, виготовляли птахів із солодкого тіста і створювали ляльок-мотанок. Педагоги відчули себе в ролі учнів і побачили, наскільки ефективним є такий погляд з середини на творчий про-

дитину певними рамками, цим самим гасячи натхнення і блокуючи здібності. На базі центру було проведено цікаве дослідження: порівняння успіхів у навченні з основних шкільних предметів у школярів, які щойно прийшли до центру позашкільної освіти та інших дітей, що навчаються виключно в школі, а тоді через певний проміжок часу зробили ще один зраз успішності. Виявилось, що діти, які вміють щось робити власними руками, розвиваються значно швидше і гармонійніше, ніж їхні однолітки, і завдяки цьому мають набагато більші успіхи у навченні навіть за шкільною програмою, фактично непов'язаною із позашкільними заняттями дитини. Тому головним завданням у Зеленодольському центрі позашкільної роботи вважають творчий і психологічний розвиток особистості.

Для досягнення цієї мети була створена спеціальна програма "100 соціальних навичок життя", в яку входять курси "Художня вишивка", "Природа і фантазія", "Чарівний бісер", "Фототуризм", "Дивосвіт", "Офіс-секретар", "Психологія через орігамі" тощо. При міському центрі дозвілля відкрито студії "Діджей", "Драйв", "Малюк", "Естрадно-вокальна студія".

ція", "Креативне рукоділля". Кожний із цих напрямків користується великою популярністю у дітей, багато з них навчаються у кількох гуртках одночасно. Часто дітей різного віку, бажаючих взяти участь у тому чи іншому проекті, стільки, що підсумком проекту стають виставки, такі як, наприклад, "Водний світ", яка зараз експонується в стінах центру.

Зеленодольський центр позашкільної роботи підтримує зв'язки із закладами освіти Дніпропетровська, Харкова, Сум, Києва, Донецька, Павлограда, Кривого Рогу та інших міст України, приймає участь в освітнях виставках, має нагороди Міністерства освіти і науки

ставники позашкільних закладів майже з усіх сільських районів Дніпропетровської області. У Зеленодольському центрі позашкільної роботи відбувся семінар-практикум, присвячений пошуку шляхів формування пізнавальної активності, створенню умов для розвитку та реалізації творчих здібностей особистості в умовах позашкільного навчального закладу. На круглому столі педагоги спілкувалися стосовно особливостей роботи з дитячим колективом, ділилися власними педагогічними досягненнями, а на практичній частині здобували подекуди незвичні для себе вміння: опановували техніку ткацтва бісером та виготовлення різноманітних виробів з

процес. Це нововведення у проведенні подібних семінарів було сприйняте дуже позитивно усіма учасниками.

Тетяна Рига, методист відділу громадянського виховання Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, передала присутнім вітання від начальника головного управління освіти і науки облдережадміністрації Віктора Січенка і побажання, щоб Зеленодольський центр позашкільної роботи розвивався і надалі, а його багатим досвідом роботи з дітьми могли скористатися й інші позашкільні заклади нашої області.

Працівники Зеленодольського центру позашкільної роботи щиро діляться своїми здобутками і готові до плідної співпраці з усіма, кому небайдужа доля дітей. Вже на цьогорічному семінарі були поширені спеціальні електронні диски з методичними порадами, які можуть стати в пригоді в позашкільній освіті будь-якого закладу. Бо й справді творчі, обдаровані діти є майбутнім нашої країни, і від того, якими вони виростуть, залежить, якою буде Україна у новому тисячолітті.

Наталія ДЕВ'ЯТКО,
учасниця семінару.

РОЗРОБЛЯЄМО ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ

17 березня 2010 року за ініціативою головного управління освіти і науки облдерадміністрації було проведено перше заняття очної сесії постійно діючих проблемно-тематичних курсів керівників управління, відділів освіти при Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти "Інноваційна стратегія органів управління освітою щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти".

З доповідями виступили начальник головного управління освіти і науки Дніпропетровської облдерадміністрації, кандидат економічних наук, доцент Віктор Володимирович Січенко за темою "Актуальні питання управлінської діяльності керівників органів управління освітою відповідно до вимог Закону України "Про державну службу" та перший заступник начальника головного управління освіти і науки Дніпропетровської облдерадміністрації Мегега Галина Борисівна за темою "Інноваційні підходи до оцінки діяльності керівників кадрів на сучасному етапі реформування системи освіти".

Першим для вивчення було обрано "Бюджетно-правовий модуль". Кожен учасник мав нагоду прослухати лекції: першого заступника начальника головного фінансового управління Дніпропетровської облдерадміністрації Тетяни Іванівни Шебеко "Особливості формування видатків місцевого бюджету в поточному році"; заступника начальника головного управління освіти і науки Дніпропетровської облдерадміністрації з фінансово-економічних питань Наталії Вікторівни Литвиненко "Про формування та виконання бюджету в галузі освіти"; заступника директора агентства з питань державних закупівель Дніпропетровської облдерадміністрації Ірини Тимофіївни Будинкової "Про зміни в Законі України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти. Правові вимоги щодо запобігання проявам корупції"; головного бібліографа Дніпропетровської обласної наукової бібліотеки Віри Анатоліївни Піскун "Чи тання як мандри душі (презентація бібліографічного покажчика кращих сучасних творів письменників України та країн СНД)"; начальника

відділу кримінальної міліції у справах дітей ГУМВС України в Дніпропетровській області Ірини Валеріївни Качинської "Профілактика злочинності та правопорушень".

Виступи викликали живий інтерес, обмін думками. Під час проведення першого заняття було проведено анкетування учасників та надані інформаційно-методичні матеріали (в паперовому та електронному варіантах).

Більш докладніше слухачі були поінформовані про порядок та зміст роботи постійно діючих проблемно-тематичних курсів керівників управління, відділів освіти протягом всього 2010 року. Мова йшла про терміни проведення та тематику очної сесії, дистанційного навчання, практичних занять, конференцій та захистів проектів.

Наступне заняття відбудеться в квітні 2010 року на базі навчально-виховного комплексу №148 "Планета щастя" міста Дніпропетровська на практичному занятті за темою: "Практична реалізація принципів інноваційного управління".

Тетяна КРАВЧЕНКО.

ТРИНАДЦЯТА, МІЖНАРОДНА...

Міністерство освіти і науки України, Академія педагогічних наук України та виставкова фірма "Карше" – 24-26 лютого 2010 р. у приміщенні Київського Палацу спорту дітей та юнацтва (м. Київ, вул. І. Мазепи, 13) провели Тринадцяту Міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні - 2010» (лист МОН України № 1/9-789 від 16.11.2009 р.).

На виставці інноваційні педагогічні здобутки презентували освітяни Дніпропетровщини у складі: головного управління освіти і науки облдерадміністрації, Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, інтернатні навчальні заклади області, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області та 8 професійно-технічних навчальних закладів.

Зависокі творчі досягнення в інноваційному оновлені національної системи освіти усі учасники Міжнародної виставки отримали дипломи.

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти в Дніпропетровській області отримав золоту ме-

даль в номінації «Упровадження здобутків педагогічної науки в освітню практику».

Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти отримав срібну медаль в номінації «Інтеграція вищої освіти України до європейського освітнього і наукового простору».

Дніпропетровський навчально-виробничий центр № 2 отримав срібну медаль в номінації «Модернізація змісту професійно-технічної освіти».

КЗ «Дитячий будинок «Ромашка» Дніпропетровської обласної ради» м. Нікополя; Центр екологонатуралістичної творчості Дніпропетровського району отримали бронзову медаль в номінації «Інновації у навчальному процесі загальноосвітньої школи та в по-закласній освіті».

Дніпропетровський центр професійно-технічної освіти з поліграфії та інформаційних технологій отримав бронзову медаль в номінації «Інновації у впровадженні IT-технологій в освітній процес».

Почесними дипломами за творчий підхід у впровадженні освітніх інновацій нагороджено:

М.І. Романенко, ректор Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

В.В. Морозова, професор з наукової роботи та інтелектуальної власності Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

І.М. Родименко, директорка КЗО «Багатопрофільного навчально-реабілітаційного центру» Дніпропетровської обласної ради;

Т.В. Шара, директорка ОКЗО «Дніпропетровського навчально-реабілітаційного центру для дітей з порушенням слуху»;

Н.М. Даць, директорка ОКЗО «Дніпропетровської загальноосвітньої санаторної школи – інтернату I-III ступенів № 4» (для дітей із захворюваннями серцево-судинної системи);

Н.М. Нороха, директорка Дніпродзержинської неповної середньої загальноосвітньої школи – інтернату №2 з віддленням для дітей з важкими розладами мови;

Г.М. Самкова, директорка КЗО «Навчально-реабілітаційного центру розвитку дитини дошкільного віку Дніпропетровської обласної ради».

Подяками Міністерства освіти і науки України за плідну організаторську роботу з інноваційного розвитку освіти України нагороджено:

В.В. Січенко, начальник головного управління освіти і науки Дніпропетровської облдерадміністрації;

М.І. Романенко, ректор Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Л.М. Пальчик, директорка ОКЗО «Новопокровської педагогічної гімназії-інтернату» Солонянського району;

І.О. Козаченко, директор Криворізького обласного ліцею-інтернату для сільської молоді;

Т.О. Журавель, директорка КЗО «Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернат «Дніпро» - Асоційованої школи Юнеско.

Щиро вітаємо переможців!

**Інформаційний
прес-сектор
ГУОН ОДА.**

ПЕРШИЙ ЕЛЕКТРОННИЙ ПІДРУЧНИК – В УКРАЇНІ

23 березня на базі Дніпропетровського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбулася презентація першого у світі електронного підручника. Проект започаткований Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України як спільна розробка з видавництвами «Освіта» і

«Мост паблішинг».

PocketBook 901, в якому втілилася ідея електронного підручника, є виключно українською розробкою.

10-дюймовий пристрій PocketBook створено на основі технології E-Ink із гнучким пластиковим екраном, захищеним від подряпин та ударів. Пристрій вагою 350 грамів може вмістити в себе до десяти тисяч сторінок підручників, енциклопедій, словників, літератури для позакласного читання, графічних об'єктів, таких як мапи і контурні карти тощо. Замовити тексти підручників можна буде у видавництвах, які братимуть участь у проекті, або в Інтернет-мережі спеціалізованих магазинів і книгарень, а самі моделі PocketBook, розроблені для школярів, з'являться на ринку протягом 2010 року.

Найбільше виробники пишаються екраном, який створювали з використанням технології «електронного паперу», яка була розроблена американ-

ською компанією E-Ink ще 15 років тому. Принцип його роботи полягає у використанні явища відбиття світла, що падає

на екран пристрію. Проте, лише зараз стало можливим втілити в життя незначні енергоємні технології, на прикладі PocketBook 901 – це близько 8000 сторінок без підзарядки. Пристрій не шкодить зору, екологічно безпечний і за розміром та візуальними характеристиками аналогічний паперовим підручникам великого формату.

Від несанкціонованого копіювання електронні підручники будуть захищені сучасними DRM-технологіями та унікальними кодами, що дасть можливість використовувати файли лише на одному пристрії.

Випробування PocketBook 901 вже рік проходить на базі навчальних закладів столиці. У наступному на-

вчальному році дві тисячі пристрій передадуть на апробацію старшокласникам в усій країні.

За даними експертів, у 2010 році у світі буде реалізовано понад 18 млн. пристрій на основі електронного паперу. Такі обсяги, очевидно, дозволять суттєво здешевити безпечні екрани – ціни зменшаться в 2 – 5 разів.

Начальник головного управління освіти і науки Віктор Сиченко зазначив, що, хоча на сьогодні проект потребує доробок і розумного впровадження, Україна може стати першою країною у світі, де поступово повністю відмовляться від паперових підручників для школярів.

Наталія ДЕВ'ЯТКО.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Наприкінці лютого у приміщенні представництва Світового банку в Україні проходила нарада з питання «Ефективне використання ресурсів. Консолідація мережі шкіл в Україні: Які труднощі існують? Які можливості відкриваються?».

В семінарі приймали участь за-

ступник міністра освіти і науки України

Павло Полянський, директор департаменту професійно-технічної освіти та науки України Тимофій Десятов, представники Міністерства фінансів України, Міністерства праці і соціальної політики України, Державного центру зайнятості,

президент Національної Академії

педагогічних наук Василь Кремінь, керівник сектору освіти Світового банку Мамта Мурті, директор Світового банку у справах України, Білорусі та Молдови Мартін Райзер, заступник директора Оперативного відділу Європейського фонду освіти Ар'єн Вос,

цтва Європейського фонду освіти в Україні Тімо Куусела, експерти і консультанти

Світового банку Розалінда Левачич, Ларс Зондергаард, Том Віссер, Хуан Діего Алонсо, експерт з Росії Кирило Васильєв, експерти з Молдови та начальники управління освіти і науки областей України.

За результатами роботи наради під-

готовлено висновки та рекомендації з ефективного використання ресурсів і консолідації мережі загальноосвітніх шкіл та професійно-технічних закладів освіти в Україні, які будуть направлені до Міністерства освіти і науки України та Кабінету Міністрів України.

Інформаційний прес-сектор ГУОН ОДА.

Василь ПЕРЕТЬЯТКО

Якщо у вашій оселі не має грошового дерева, а це звичайний горщик із квіткою, а його листки нагадують зелені п'ятаки, то неодмінно заведіть. І у вас з'являться гроши. А де воїдиться те грошове дерево, вам ніхто не скаже, бо гроши, як відомо, люблять тишу і таємницю. Про це подумалося, коли зайшов до кабінету голови науково-виробничого фермерського господарства "Компанія "Maic" Віктора Борисова у Синельниковському районі. Саме на підвіконні у глиняному горщику і росло привабливе грошове дерево. Як правило, відвідувачі в установах або й в оселях бачать таке дерево, то вищукують копійки у кишенях, аби додати у горщик, так би мовити, для багатства, для успіху. Запитую у Віктора:

- А чи ціліо це дерево?

- Ні, - каже, - ще не ціліо, а, може, й ціліо, а я не бачив, бо вічно у клопотах та відрядженнях.

- Певно, маєте добрі прибутки, - підкидаю п'ять копійок в горщик.

- Знаєте, - говорить Борисов, - ніколи я не думав про прибутки. Певно, Бог вигороджує тих, хто вперто трудиться.

- А чим же ви керуєтесь, як не особистим інтересом?

- Інтересом до науки, інтересом до всього живого. Я ще пам'ятаю в школі у селі Троїцькому у Павлоградському районі, будучи школярем, на уроках біології дивувався, як із звичайної зернини нарощується колосок. Із дрібної насінини - могутне дерево. Відверто кажучи, і до сьогодні це для мене таємниця. Так би мовити, в одній краплині вмі-

ГРОШОВЕ ДЕРЕВО ДЛЯ КОРОЛЯ

щається весь світ, все мертвє і живе. І завжди пам'ятаю настанову батька, який працював бригадиром і який казав: пам'тай, сину, якщо взяй зернину, поверни колоском.

- І вдається повертати колоском? - запитую.

- До повного колоска ще далеко, але йдемо вперед по цьому шляху. Вперто так, як ходять косарі, які не поліщають нескошеними гони. Я скажу, що досконалість кукурудзи безмежна. І вершина практично недосяжна. А якщо Божа сила тягне і тягне на ту вершину, певно, Бог обрав мене для таких випробувань.

- А чому ви обрали таку професію?

- Швидше, професія обрала мене. Закінчив агрономічний факультет Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, аспірантуру, захистив кандидатську дисертацію. А кукурудзу - королеву полів - завжди любив. Хто ж її не любить у нашому краї, краї Марка Озерного? Адже неспроста у Дніпропетровську діяв науково-дослідний інститут кукурудзи. А справжній селекціонер має вміти це робити, знати землю, техніку і радитися із Богом.

Мені подумалося, що селекціонер і художник-митець мають багато спільногого. Це, насамперед, відбір. Скульптор із скелі відсікає зайнве,

аби мати витвір мистецтва, художник вишукує у мільйонній палітрі необхідні фарби, аби передати красу моря і степу, поет і письменник шукає, відбирає необхідні слова, аби створити неповторні образи. А селекціонер роками відбирає, монтує, так би мовити, майбутнє життя сорту чи гібриду. І не одного чи двох, а десятків. І можна тільки порадіти за нього, коли йому, селекціонеру, вдається досягти своєї мети.

- Що ж вдалося вам? - запитую Віктора.

- Нашу компанію - говорить Віктор, - було засновано, коли дозволили самостійно господарювати у 1992 році. З метою вільного генерування та комерціалізації наукових ідей

у галузі практичної селекції та насінництва кукурудзи. Ми організували реалізацію селекційних програм, створили власний генетичний фонд, робочу колекцію самозапилених ліній кукурудзи. І вже на основі власного генофонду створили та офіційно зареєстрували близько 30 гібридів кукурудзи, ще два нових гібриди визнано перспективними, а чотири загальновідомі гібриди мають легітимний статус "підтримувача". Щоб було зрозуміло звичайному читачеві, про що йдеться, то це - результат селекційної роботи майже упродовж 30 років. Біо серед національних виробників насіння кукурудзи компанія "Maic" перейшла на фірмове насінництво із завершеним циклом виробництва. Створили гібрид і реалізували продукт споживачеві.

- В чому ж тут секрет? - запитую. Адже в нашій зоні, зоні Степу, зоні ризикованих землеробства, на суходолі врожай в 40-45 ц зерна кукурудзи вважається золотим. А на польових землях - 90-110. А які реальні результати дають ваші гібриди?

- Швидко казка мовиться, та діло довго робиться. І справді, ми використовуємо ґрунтovий контроль якості насіння взимку в польових умовах Індії. Ми виграємо багато у часі, прискорюємо процес

створення нових гібридів, бо там тепло, субконтинентальний клімат, завдяки чому утримуємо час. А добавка за рік півцентнера (в середньому), яку закладено в генетику гібрида, - це дуже високий результат. І, слід сказати, не пасмо задніх. Адже стали членами всесвітньовідомої американської Асоціації виробників насіння. Нас знають у Польщі, Сербії, Німеччині, Франції, Росії, Білорусії, Молдові. Ми вже маємо гарантовані постійних споживачів нашої продукції.

- І завдяки чому?

- Це дуже просто на перший погляд. З першого дня дбаємо про репутацію доброго партнера. Ми маємо конкурентну, потенційну врожайність зерна та силосу гібридів. Наши гібриди мають підвищену сухостійкість та жаростійкість, маємо постійно високу схожість і енергію проростання насіння. А головне - у нас працюють висококваліфіковані кадри світового рівня: академік Борис Дзюбецький, Василь Гонтаровський, Віктор Костюченко, молоді кандидати сільськогосподарських наук Владислав Черчель, Сергій Антонюк, Віктор Кравченко, Ольга Карпенко, Олександра Кийко.

- А в кого Ви навчилися цієї премудрості?

- Це - доктори сільськогосподарських наук Олександр Івахненко та Євген Дудка. Загалом, школу селекції інституту кукурудзи створив свого часу академік Борис Соколов. Він — автор першого гібриду. Як його таврували в тридцяті-сорокові роки! Але його гібрид, переміг, і вчений був удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці. Тому становлення нашої компанії - це, насамперед, вивчення та генерування великого досвіду наших попередників, наших вчителів. Саме тому ми й визначили для себе головну місію і стратегічну позицію. По-перше, стати лідером на світовому ринку насіння, мати репутацію надійного партнера і допомогти людству в забезпеченні продовольчих потреб у ХХІ столітті, а також сприяти розповсюдженню найновітніших світових досягнень сільськогосподарської науки та виробництва. І бути завжди носіями ідеалів добра та людянності. Тому нашим девізом завжди було і буде: «Maic» - насіння успіху!

- Бізнес - це, насамперед, конкуренція і стабільний ринок збути. Мудрі розпочинають бізнес, так би мовити, з кінця. Виготовити, вирости товар - це одна справа, а головне - вміти реалізувати, вміти

продати. Згадайте знамените прислів'я: вміла готовувати та не вміла подавати. І, зважте, що у конкурентів завжди, так би мовити, хата або чорна, або біла. Та, зважаючи на наш український менталітет, конкурента завжди давить славнозвісна жаба, тобто заздрість. У всіх сферах діяльності, а тим більше, в інтелігентному середовищі, де здавалося б, має панувати здорована творча атмосфера. Чи завжди це так?

- Звичайно, ні, - говорить Борисов. - Я пройшов гарну школу в сільськогосподарському інституті, в аспірантурі, а особливо в Інституті кукурудзи, який на той час очолював академік Валентин Циков, відомий вчений, який багато зробив для того, щоб королева полів зайняла чільне місце у зерновиробництві. Він мужньо відстоював інтереси кукурудзодів на всіх рівнях. І на запитання, що нам треба гербіциди чи гібриди, у Центральному комітеті партії, сказав: нам потрібні нові гібриди, власні гібриди. І треба сказати, він не помилився. І зараз ми над цим працюємо. Але на новій основі. Я не проти державних закладів, в них є свої переваги, але на приватному рівні можна швидше, оперативніше реалізувати свої творчі задуми. А що стосується конкурентів, ми не гудимо товар інших компаній, ми дбаємо про власну репутацію. І про це знає кожний із двохсот тих, хто працює у нашій компанії. Саме ці люди і забезпечують успіх насіння. Адже ми маємо унікальний завод по підготовці насіння кукурудзи, якого не має жодна компанія в Україні.

- Борисову пропонували неодноразово високі адміністративні посади у державних закладах. Він завжди інтелігентно відмовлявся. Цікаво, чому?

- Я твердо переконаний, що я на сучасному рівні на своєму місці. Мене не приваблює керівна адміністративна робота. Адже я добре знаю, що бути керівником - це значить бути в неволі. А я звик до творчої волі.

- А що ж вам заважає захищати докторську дисертацію? - набираючись нахабства і запитую Віктора.

- Не хочу, щоб по кутках гомоніли, що купив дисертацію чи хтось мені її написав. Я маю десятки наукових робіт і маю всі підстави захищати докторську дисертацію. Я маю намір підготувати наукову монографію з проблем селекційних сучасних систем насінництва кукурудзи. Проблема не в дисертації. Нині розвелося стільки вчених, що вже безсоромно йдуть на державну службу із підробними

дипломами вузів і купленими дипломами наукових ступенів. Це шкодить суспільству, це свідчить про моральну деградацію. Зрештою, після таких гріховодних звершень треба не тільки каятися і замолювати гріхи, а винести правильні уроки всій нашій системі. І системі освіти зокрема. Ось чому я вважаю, що є люди, для яких дійсно є покликання працювати на адміністративних посадах. І вони раді і щасливі з того. А я щасливий у полі, коли разом зі своїми працівниками чаклуємо над новими гібридами. Як мовиться у пісні, пригадуєте: "Не дай Боже, виконувати нелюбу роботу і жити з не коханою жінкою". Словом, кукурудза мені довіряє, я є довірюю кукурудзі. І надалі будемо розкривати таємниці генетики нових гібридів, що, зрештою, даст золотий результат.

В народі кажуть: яке насіння, таке й коріння. Коли у нашій зоні, де родючі ґрунти та маючи відповідне насіння зернових культур, ми б при скороченні посівних площ могли б удвічі-утричі більше збирати валові врожаї зернових, у тому числі і кукурудзи. В Україні ми вирощуємо 7-8 мільйонів тонн кукурудзи. Маємо Дніпровський крохмально-патоковий комбінат по переробці кукурудзи, виробляємо патоку, глукозу, кукурудзяну олію, каротин, лікарські препарати. Про кукурудзяну олію взагалі ходять легенди, вона має чудодійні лікувальні властивості: щоденне вживання 2 столових ложок олії - добра профілактика для серцево-судинних захворювань, очищає судини від холестерину, бо добувається ця диво-олія із зародка зернятка кукурудзи. І взагалі в останні роки виготовляють сотні харчових продуктів із кукурудзи. Загальновідомий Дніпропетровський комбінат харчових комбінатів широко використовує екологічно чисті плантації кукурудзи для виготовлення різноманітних делікатесів, які користуються попитом і здобули всесвітню славу. Навіть наші рибалки у ставах ловлять коропа на консервовану кукурудзу. А взагалі у птахівництві серед кормів для курей кукурудза займає більше 50 відсотків. І якщо ви на базарі бачите жовту курку, знайте, її годували кукурудзою. І бульйон буде пахнути на всю вулицю. Тож, кукурудза стала об'єктом наукових досліджень цілого ряду наукових закладів. І в Україні є всі можливості, щоб значно збільшити її врожай. І головну роль в цьому, звичайно, відіграє насіння. Був час, коли наші господарства широко застосовували насіння іноземної селекції. Результати були різними. Подекуди куку-

рудза не дозрівала, але подекуди наша зона не відповідала для тієї чи іншої селекції. Словом, із виходом на світовий ринок компанії "Маїс" ситуація радикально змінюється. Що маємо сьогодні?

- Що вам сказати, - говорить Віктор Борисов. - Серед національних виробників насіння кукурудзи ми маємо найбільшу потужність насіннєвих заводів. Ну, частину сегменту національного ринку насіння гібридів кукурудзи. Найбільше у нас покупців насіння гібридів кукурудзи першого покоління. А головне, що наше насіння справді гарантує надійність та стабільність в отриманні позитивного результату. Тобто, справді насіння успіху. І ми дбаємо про свою репутацію. А про прибутики ми взагалі не говоримо. Кожний товар має свою ціну. Хороший товар має і хорошу ціну. І ми маємо постійних споживачів. Так що грошове дерево для нас - це наші гібриди, тобто насіння кукурудзи.

В кабінеті Віктор Борисов показав відеофільм про свою компанію. Добре говорив про своїх колег. Адже на базі компанії "Маїс" на його полях систематично проходять тематичні семінари, де кукурудзовид вчиться новітнім технологіям вирощування королеви полів.

- А часто ви буваєте в сім'ї?

Віктор Борисов посміхається і говорить, що в сім'ї повне взаєморозуміння: дружина Оксана - лікар-педіатр, і як жінка, і як лікар, вона прекрасно розуміє, що в житті не головне грошове дерево, а головне любов і злагода, і терпіння. Я думаю, що наша дочка Вікторія, яка закінчила біологічний факультет і завершує своє навчання у Франції, буде продовжувати мою справу. Час покаже. А менша Богдана пише вірші. І про батьків своїх також, і про кукурудзу, звичайно.

Мені хочеться запитати Віктора Борисова про взаємини із місцевою владою, про те, як держава їм допомагає. На ці запитання він відповів довгою паузою. Подивився повз грошове дерево у вікно, де вже була глибока осінь і сказав:

- В Україні два обличчя. Які - ви самі знаєте, народ знає. І горко, що втрачаемо дорогоцінний час на теревені в парламенті, біля парламенту, у коридорах влади. Конкретна справа, і тільки конкретна справа, може засвідчити любов до України.

Наша компанія "Маїс" сповна використовує можливості кредитування власного виробництва. Однак це тема окрема і спеціальна, вимагає особливого підходу і терпіння в її обговорення. Я хотів би

просто підкреслити, що, коли держава дає зернину фермеру, то має одержати колосок. А той колосок має дати сніп, а сніп - копу, а обмолотити копу - буде хліб і у нас в Україні, і в Європі, і в усьому світі.

За вікном заходило сонце. За спиною у Віктора Борисова виднілося грошове дерево. А він знову схилився над комп'ютером, працював. А я вже йшав степовою дорою і весь час мені згадувалось те грошове дерево для короля, для короля Віктора Борисова, для якого королівною стала улюбленаця наших ланів - золота кукурудза. "Грошове дерево, грошове дерево!" - крутилося в моїй голові. І згадався мені один діалог з одним вченим, якого я запитав: "Що треба для вирішення нагальної наукової будь-якої проблеми - гроші, про які сьогодні говорять на всіх кутках. Гроші в постійному дефіциті - інфляція, девальвація, емісія, дефолт, іпотека". Все це із лексики сучасних бізнесменів, у яких в голові один золотий божок. А треба, як сказав мені мій співбесідник: "Ні, не гроші, не гроші, а бажання, бажання зробити добру справу, добру справу за життя, для сім'ї, для України". І грошове дерево ніколи не засохне, коли його поливати не слізми, а впертою працею косаря-степовика, як це робить Віктор Борисов. Тож, якщо у вашій оселі ще немає на підвіконні горщиця з грошовим деревом, неодмінно заведіть. І навікі тоді оселиться у вашій душі і в оселі любов, і добробут.

Ідеш чи ідеш степом - зу乒乓ись на хвилинку! Послухай, послухай степ: як шепоче спраглими вустами земля, поглянь, як земля годує своїми соками все живе; озирнись, послухай степ знову - і почуєш плач королів полів - кукурудзи, саме плач, бо не всі господарі відають про її красу - вроду казкову... І скарби її, які дорожчі за всі діаманти світу, ще чекають зоряного часу, коли господарі землі - королі полюблять золоту красуню і вже ніколи та любов не полишиш їх сердце. А королівна у степу - кукурудза - грошове дерево і для його, короля, і для України.

Люби те дерево, козаче. Тож не плач, королівно. Чуєш: вже ідути до тебе степові королі, і шляхи їм стеляться до «Компанії «Маїс»... Туди, де тебе люблять і цінують, невтомно і талановито відкривають твої, королівно, безмежні таємниці для блага людей.

Жанна КРИЖАНОВСЬКА

• ПОЕТИЧНИЙ РОЗМАЙ

Валентина САМОТУГА

ВЕСНЯНЕ

І знов весна бентежить мені душу,
У серці первоцвітом пророста...
Перегорнути знов сторінку мушу,
Що поспіхом відстукали літа...
В мінливих хвилях весняного неба
Блідаве сонце тягнеться в зеніт,
І скоче вітер по колючих ребрах
Німих, тремтячих, вимучених віт.
Та якось у щоденній круговерті
Закам'янієш в захваті німім:
Гілля квітуче, в небеса простерте,
Мов піниться у небі голубім.
Десь горличка зворушило туркоче,
Комусь зозуля доточила вік,
Та саме навесні найбільше хочеш,
Щоб час спинив свій незворотний лік.

ВИШНІ

Весна. Поглянь, як розцвітають вишні,
Знов слов'ї видзвонюють в садах.
Тебе зустріла я - любов колишню,
На давніх і забутих вже стежках.
Негадано зустрілися. Так вийшло.
Десь раптом розгубилися слова...
Невже іще любов моя колишня
У серці залишилася жива?
Завмерли у весільнім вбранні вишні,
Як навесні, співають слов'ї.
Процай! Процай, любов моя колишня!
Та не тривож вже більше сни мої.
Дарує доля то тепло, то зливи,
А то бузком засипле стежку вкрай.
Нема тебе - для мене світ немилій.
Забудь мене... та все ж не забувай.

• ВІСТІ З ДІАСПОРІ

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Не буде помилкою сказати, що за часsovетського панування в Україні, мабуть, не було ні одної родини, котра не знала б переслідувань, арештів і тих мільйонів осіб, які пропали без вісті. В більшості цих людей карали в Азії, на просторих степах Казахстану. Після злому імперії всі злочинні сліди було старанно приховано від людського ока. Будівлі таборів ГУЛАГу, площа яких територіально дорівнює сучасній Франції, цілковито було знесено, гроби на цвинтарях старанно зарівняно. Ще живі застрашенні свідки мовччи збували всі питання.

В часі частих відвідин Казахстану мені пощастило відшукати два місця, які приховували таємниці минулого. Це - архівний будинок КДБ у Караганді і будівля головної квартири ГУЛАГу, яку випадково знайшов у зарослому гаю. Архівний будинок є закритим для відвідувачів, а головну квартиру закупила на знесіння компанія «Чайка». На прохання професора Жембакова ми звернулись до президента Назарбаєва, щоб залишили будинок під інтернаціональний музей. На мое здивування, президент погодився і продаж було відкликано у 1998 році, але на дванадцять національностей, людей яких карали у невільничих таборах, не виявилось жодної держави, в тім числі й Україна, щоб відремонтувати будинок і влаштувати в ньому музей.

На замовленій зустрічі у говернера Карагандинської області у вересні 2007 року, коли я прохав про звільнення списків з архіву наших каторжників, йшлося і про музей, але очільник області не дав жодної відповіді. Нещодавно, тобто 9 грудня 2009 року, я отримав листа, в якому говернер інформує, що «музей коштами області вже відновлено і буде відкритий з початком наступного року. Знаючи, що українців було дуже багато в ГУЛАГу, в музеї буде місце і для них, тому вже потрібно збирати експонати».

Від імені РОДУ УККА я звертаюся до всіх українських інформаційних засобів та всіх українців, щоб якнайбільше поширювали цю інформацію, аби не залишилась ані одна особа чи родина, які б не скористались з цієї нагоди і не надіслиали необхідну інформацію. Потрібні: знімок потерпілої особи чи родини; де були засуджені і чи були реабілітовані; якщо знаете - місце перебування і чи є хтось живий; якщо має хтось номер в'язня, якого було нашито на плечах і на рукавах - можна вислати копії; а також листи в'язнів.

Ми також плануємо придбати велике таблиці у книжковій формі, які б можна було обертати на осі, щоб наклеїти на таблицях імена всіх наших жертв комуністичного терору.

Не буду наголошувати на інформативній вагомості цього музею як для нас, так і чужинецького світу. Сотні тисяч імен - це буде реальне свідчення про геноцид нашого народу. Ми маємо багато різних музеїв як в Україні, так і діаспорі, але музею про злочин над нашим народом ще не маємо.

При цій нагоді також інформую, що списки імен колишніх наших каторжників вже друкуються упродовж понад шести місяців у «Національній Трибуні» в Америці, на сайті «Гомону України» в Канаді та на інтернеті «Майдан в Україні».

Вся ця праця пов'язана з великими коштами, яких РОДУ не має, тому з великим проханням звертаємося до всіх фінансових інституцій, громадських організацій та всіх людей доброї волі допомогти нам в реалізації цих планів.

В часі Святочного сезону, коли ми розділяємо наші похвістки, просимо не забувати і про РОДУ. За ваші похвістки, як і раніше, буде поквітування та публічне розчленення. Чеки просимо виписувати на UCCA-RODU 203 Second Ave. New York, NY. 10003.

Адреса музею, куди слід надсилати експонати: ул. Школьная, 39, с. Долинка Карагандинской обл., Республика Казахстан. 101604.

Адреса сайту на «Майдані», щоб відкрити списки колишніх в'язнів: maidan.org.ua. Http://kdpu.edu.ua/gulagua/index.php.

Іван БУРТИК,
голова РОДУ.

**СТУДЕНТСЬКИЙ
ПОГЛЯД**

**Рубрика
Даринки
СУХОНІС**

**Цикл
"Магічна Бразилія"**

Частина друга: ЯСКРАВА CURITIBA

Переліт до міста Курітіба займає близько двох годин, разом з реєстрацією. У величезному аеропорту нас зустрічали керівник Консульства України у місті Курітіба пані Лариса Мироненко та голова Українсько – Бразилійської Центральної репрезентації Вітторіо Соротюк.

Лише дві години на південь, але клімат відчутно змінився. Для Курітіби характерна більш прохолодна осінь, багато дощів. Ми одразу відчули цю зміну після спекотного Rio. З вікна автомобіля на мене дивилося велике, яскраве, заможне місто, що органічно поєднує у собі природні соковито-зелені барви лісів та нові забудови.

Завдяки імпровізованій екскурсії, яку нам організували пані Лариса та пан Вітторіо, ми відвідали стежку у тропічному лісі, створену ще за часів перших поселенців. У лісі було чутно тисячі звуків: спів різних пташок, дзвіння комах, напруга у повітрі через вологість, шелест пальмового гілля. Ці дивовижні звуки зачаровували, водночас нагадуючи, наскільки далеко зараз рідний дім. Обід у затишному ресторані на березі річки. У меню - переважає м'ясо. У Бразилії в певній мірі м'ясний культ - безліч страв та різноманітних видів м'яса. Нам запропонували національну страву - м'ясо, яке ще за часів перших поселенців, варилося майже 24 години у

горщику, від чого розпадалося на певну субстанцію. Дуже віддалено це нагадує гуляш. До цієї страви вживають рис та спеціальне борошно, що полегшує травлення. Ну, і, звичайно, безліч свіжих морепродуктів з океану, величезна кількість соковитих фруктів та свіжі солодкі соки.

Невеличкий готель у Курітібі мав лише одну ваду - тут ніхто не говорив англійською. Тому, наприклад, така проста послуга як прасування речей, перетворилася на театралізоване дійство. Мое знання португальської обмежувалося словами: «привіт», «дуже дякую», «до побачення» та «ко-

лати сіру стіну густого дощу), ми все ж таки вирішили відвідати його. Декілька рядів з торгівельними прилавками. Цікаво, що більшість виробів - саморобні, ексклюзивні: плетені ляльки, біжутерія, статуетки, сумки, одяг. Купуючи сувенірну тарілку, мені пощастило натрапити на продавця, котрий досить непогано говорив англійською мовою. Хлопець одразу згадався що ми з України - вільні з мовою. Його мати українка, хоча сам він мови не знає. Це ще раз підтверджувало факт, що у штаті Парана, а зокрема у Курітібі дуже багато етнічних українців.

Тут ми також відвідали зібрання української громади. Дивувало те, як люди, народжені у четвертому поколінні українців в Бразилії, з легким акцентом вітались українською мовою. Почути рідину мову у чужий далекій країні - відчуття, що складно описати (більш детально про це у книзі Ф.Сухоноса «Ріо-де-Україна»).

В цілому, Курітіба залишила враження найзаможнішого, найгарнішого міста, серед тих, де ми побували. У Rio, безперечно, є своя магія одного з найвідоміших міст світу, але, побувавши у Курітібі, бачиш зовсім іншу Бразилію - сучасну, вишукану, заможну.

З Курітіби ми зробили автомобільний переїзд соковито-зеленими дорогами до міста Прудентополіс. Мені здається, що це місто дійсно можна вважати одним із чудес світу. Невеличке, провінційне бразильське місто на 78 відсотків складається з етнічних українців. На вулицях зустрічаються знайомі обличчя – люди могли спокійно б загубитися у натовпі народу в Києві чи Дніпропетровську. Ще більш вражало те, що багато хто з них говорить українською. Молода білява дівчина у супермаркеті, побачивши, що мій мовний бар'єр з іншим продавцем неподоланий(він не говорить англійською, а в мене з собою немає розмовника, підійшла до мене і повільно, з акцентом промовила: «Я говорю українською». Виявилося, що приїхала в Бразилію ще бабуся її.

У магазинах ми зустрічали смагливих, типових бразилійців, що промовляли чистою українською, зустрічалися також звичні для нас імена (наприклад, Ганя). Все це невимовно дивувало. Зупинились ми у готелі «Буряк», що належить українській родині. Невеличкий, затишний з безліччю українських картин та сувенірів.

У Прудентополісі також є гарний, великий український музей, створений за ініціативою тих, хто зберігає тут рідину культуру, українська церква та пам'ятник Тарасу Шевченку. Тому тут, у спеку, серед виру португальської мови, пальм та бананових дерев ми знайшли маленький шматочок дому.

Попрощавшись з прекрасним містом Прудентополісом, ми сіли в автобус. Попереду - шість годин бразильськими дорогами і те, заради чого варто перелетіти океан - Cataratas do Iguacu (порт. Водоспади Ігуасу).

Автор висловлює подяку пані Ларисі Мироненко, пану Вітторіо Соротюку, власникам готелю «Буряк» та усім тим, хто зустрівся нам у цих дивовижніх містах.

Далі буде

Ліси Курітіби

Провідники рубрики: почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

У БІБЛІЇ Є ВІДПОВІДЬ НА КОЖНЕ ЗАПИТАННЯ

Почнемо з листа Олега Васильовича Погинайка з Дунаївців Хмельницької області. Християнський письменник, поет-пісняр пише: «У мене важка хво роба, але я знаю, що Господь ніколи не допускає того, що може зашкодити людині понад її сили і допоможе їй перейти через усе. Прошу вас, любі брати і сестри, молитися за мене». Олег Васильович своїми словами передав настанову апостола Павла в першому посланні до корінтян (10:13): «Вас не спотигає спокуса понад людську силу. Бог вірний: Він не дозволить, щоб вас спокушували над вашу спроможністю, але разом із спокусою даст вам змогу її перенести».

Страждання - це не тільки фізичний біль чи неміч, а й спокуса. Пригадайте страждання біблійного Йова, який вже був доведений до краю зліднів і хвороб, навіть дружина радила йому проклясти Бога і піти з життя. Це було спокусою, але Йов встояв і визнав, що на все є воля Божа, якій він коритиметься. І Бог дав йому не тільки зілення, а й відновив усе, що було втрачене. Ми помолимося за одужання Олега Васильовича Погинайка.

В житті людей на землі не бракує страждань. Заслуговують схвалення і поваги ті люди, які, страждаючи, мужньо зносять свою долю. Ось пише до нас **Василь Гудимяк** з села Хімчин Івано-Франківської області. Йому 21 рік, але сім років свого життя він перебуває в інвалідному візу. Свій час він присвячує дослідженням Божого Слова і має запитання. Він пише: «Мені незрозумілі деякі пророцтва Івана Богослова, адже вони частково збігаються з пророцтвами Даниїла та інших пророків. Мене цікавить, на якому етапі знаходимось ми згідно пророцтва. Роз'ясніть, будь ласка, 13-ий розділ Івана Богослова». У цьому розділі Іван Богослов пише про звіра, що виходив з води, маючи 10 рогів і сім голів. Далі йде опис цього звіра, який здобуде перемогу над народами. Другий звір, якого бачив Іван, мав два роги немов агнець і говорив як дракон, і він діє владою від першого звіра, і всім ставить тавро з числом імені звіра. Далі Іван Богослов пише: «Тут є мудрість. Хто має розуміння, той нехай злічить число звіра, бо це - число людське, і

число його - 666».

Що то за звір? У книзі Одкровення багато символів. Вона написана в часі панування Римської імперії і тодішні люди розуміли, що перший звір символізує Римську імперію, десять рогів - це 10 залежних від неї держав, а сім голів - це сім імператорів, що у ній панували. Цей звір породив другого звіра, який є символом антихриста як державного насильника і фальшивих пророків, породжених цією владою. Цей звір також символізує переслідування Христової Церкви. Пророк Даниїл теж вживав подібних

ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА

символів для окреслення світової сили. Він писав, що з моря вийшли звірі ніби лев, ведмідь, леопард і четвертий звір - небачений і жорстокий. Цими символами Даниїл позначив Вавилон, Мідію. Македонію і четвертий звір - це четверте царство, що буде на землі, за яким настане Царство вічне. Щодо семи голів першого звіра з пророцтва Іванового, то деякі богослови вважають у ньому сім світових потуг, що мали владу на землі: Єгипет, Асірію, Вавилон, Персію, Грецію, Рим і папський Рим. Щодо числа 666, то дослідники вважають, що це закодоване ім'я. Апостол Іван мав учня Полікарпа, а той мав учня Іринія, котрий вважав, що число 666 - це за кодоване грецьке слово «латейнос» і означає Латинське царство. Прийнято вважати число 666 символом сатани. Щодо часу, у який ми живемо, то це час очікування другого приходу Ісуса Христа.

Ігор Вікторович Земляний з села Новостепанівки Дніпропетровської області пише, що йому далеко їхати до міста, щоб спробувати там купити українську біблію. А **Іван Гаврилович Денисенко** з Сум був у місті і зайдов до православної церкви Київського Патріархату, але там Біблія коштувала 100 гривень, яких у 73-річного Івана Гаврилова не було. Пішов до церкви Московського патріархату, а там жінка у лавці зустріла його як ворога і відповіла лише: «Нет».

Щодо недружнього вітання у церкві варто нагадати цим церковникам найпершу

заповідь християнського життя: «Роби іншим так, як хочеш, щоб тобі робили». Тобто, з любов'ю і повагою.

Лікар Лідія Павлівна Пашкевич з Черкас з преси довідалася, що у Львові є пластовий курінь «Вовкулаки» і запитує про доцільність такої назви. Про скарги слухачів на самотність і ворожечу вона пише: «Справді важко жити, коли світ тебе сприймає як чужого. Сучасна людина живе самотньо в натовпі. Діти не розуміють батьків, а ті не докладають зусиль, щоб порозумітися з дітьми. А тут ще й міжрелігійні чвари. Нерідко створюються сім'ї, де чоловік і дружина різних конфесій. Домовляються заздалегідь, чи перейдуть в одну конфесію, чи дотримуватимуться кожен своєї. В таких сім'ях синів християнські батьків, а дочек - у церкві матері. Усе можна уладнати без гніву». Злагоди найкраще шукати у Церкві Христовій, у спільному слідуванні настановам Слова Божого, засадам християнської етики. А щодо назви «Вовкулаки», на мою думку, не треба бути надто суровими. Вовкулаки - це у Пласті братерство, котре сповідує ідеали українського лицарства - січового козацтва, та об'єдналося для досягнення спільнної мети. Курінь об'єднує більш, ніж 60 старшопластунів та сеніорів із 8 країн світу. Щодо самого слова, то перші згадки про вовкулак сягають дохристиянського періоду і є походними від давнього культу воїна, котрий є спільним для багатьох світових культур. В українській традиції вовкулак характеризують вправними козаками із добрим почуттям гумору, називаючи «вовками-хортами Святого Юрія».

Вовкулаки серед низово-го козацтва могли НІБІ перекидатися на вовків, ловити ворожі кулі зубами і зневажливо сплющувати в їх в бік тих, хто стріляє, втікати з польону, скориставшись човном та веслом, намальованими на стіні в'язниці попелом з лульки... Поставтесь до цих переказів з гумором.

Віктор Куркула з Полтави пригадує в листі, що йому його бабуся казала, що перед кінцем цього світу викинутуть з мавзолею у Москві Леніна і Сталіна. Сталіна вже давно в мавзолеї немає, а Ленін усе

ще там. Також Віктор Куркула пише: «В Біблії жодного разу християнство не називається релігією, бо релігія - це само-обман. Не вживається і слово "Тріця", а називається три окремі іпостасі Єдиного Бога з великою пошаною і любов'ю. А також ніде не вказано, що коли тіло людини вмирає, то душа не зникає, а перебуває окремо без тіла деінде».

Раджу не плутати віру з релігією. Релігія є формою виявлення своєї віри не тільки у єдиного Бога, а й у далекі від Бога доктрини чи ідеї. Комуністи намагалися створити в Радянському Союзі релігійну систему, метою якої було звеличення окремих осіб, названих великими вождями. Замість Біблії було написано світські книги, до яких було запозичено чимало істин з християнської етики, але у далекому від Бога тлумаченні. Ця релігія не привела до якихось позитивних вислідів, хоча ще й досі люди вклоняються кам'яним зображенням земних осіб сумнівної репутації, приносять до них квіти, вважають їх прикладом у житті. За який приклад може служити Ульянов-Ленін, який криваво зруйнував усі зачатки демократичної держави, а сам помер від сифілісу, корій вразив його мозок? Недалеко від нього відійшли й інші особи, яким поставлено пам'ятники на площах наших міст.

Щодо триєдиної сутності Бога в 17 книгах Біблії три особи святої Тріці згадані окремо, а в семи книгах Бог згадується у множині, щоб підкреслити триєдину сущість Бога-отця, Сина і Духа Святого. У Євангелії від Матвія (28:19) Христос сказав учням: «Тож ідіть і навчіть всі народи, християни їх в ім'я Отця і Сина, і Святого Духа». Віктор Куркула може не вживати слово «тріця», але Бог незалежно від нього матиме три проявлення. Ще - про безсмертя душі. У книзі Йова (27:8) сказано: «Яка ж бо надія лукавому, коли Бог візьме душу його?» І далі (34:14-15): «Коли б Він до Себе забрав Своє серце, Свій Дух, і Свій подих до Себе забрав, всяке тіло погинуло б вмить, а людина повернулася б на порох». Також в книзі Екзізістовій (12:7): «І вернеться порох у землю, як був, а дух вернеться знову до Бога, що дав був його». Отже, душа є безсмертною, вона не зникає, а після смерті людини повертається до Бога.

Для того, щоб поповнити знання Біблії, почути відповіді на запитання людей про різні проблеми повсякденного життя, слухайте християнську радіопрограму «Відвертість», яка виходить в ефір щоп'ятниці о 21.15, на першій програмі Українського радіо.

Микола ДУПЛЯК

Вийшли матеріали IV міжнародної конференції з проблем кочурознавства

Українське літературознавство збагатилося цінною публікацією. З датою 2009 року у Львові вийшли матеріали IV Міжнародної наукової конференції "Творчість Григорія Кочура в контексті української культури ХХ століття: до 100-річчя від дня народження Майстра". Збірник уміщає доповіді учасників конференції, що відбулася у листопаді 2008 р. у цьому ж місті.

На важливість конференції, якою вшановано великого українського науковця, на важливість опублікованого збірника тощо, вказує м. ін. те, що її організували такі провідні наукові інституції, як Академія наук Вищої школи України, Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики ім. Григорія Кочура Франківського Університету у Львові, Літературний музей Григорія Кочура в Ірпені, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Наукове товариство ім. Тараса Шевченка тощо. У конференції взяло участь чимало філологів, дослідників творчості Григорія Кочура - відомі поети та перекладачі І. Драч, Р. Лубківський, А. Содомора, В. Ткаченко, видатні перекладознавці М. Новикова, М. Стріха, О. Чередниченко, шекспірозванвець М. Габлевич, культуролог М. Зубрицька та британський перекладач і перекладознавець В. Річ. Цінну 326-сторінкову публікацію профінансувало Міністерство освіти і науки України. На жаль, наша радість з цього приводу минає, коли читаемо, що книжка вийшла тиражем усього 300 примірників. Треба сумніватися, чи одержать хоча б один примірник цієї публікації всі головні бібліотеки України. Вона ж -дорогий гарячий. Представницьку Редакційну колегію очолювала академік АН ВШ України, проф. д-р Роксолана Зорівчак, обов'язки редактора сповіняла Н.Л. Бічуха, коректора - Т.В. Шмігер, а про художнє оформлення подбала М.Л. Кочур.

"Поміщені в збірнику доповіді поділено на вісім частин: Пленарні засідання (7 доповідей), Григорій Кочур як культуролог (5 доповідей), Григорій Кочур як теоретик та історик перекладу (5 доповідей), Григорій Кочур у колі сучасників і послідовників (2 доповіді), Перекладацький доробок Григорія Кочура (6 доповідей), Перекладацький доробок Григорія Кочура: англомовні літератури (6 доповідей), Григорій Кочур та питання шекспірозванства (4 доповіді), Перекладацький доробок Григорія Кочура: німецька література (3 доповіді). У збірці поміщенено разом 38 доповідей. Це ж бо дуже великий матеріал не лише про Велику Людину з нагоди сторіччя від дня її народження, але й про цю незавидну радянську добу в історії України, в якій їй довелось прожити більшість свого життя, а разом це історія важкого шляху розвитку української літератури та її взагалі української культури. Було б дуже бажано, щоб не лише перекладачі, перекладознавці та літератори познайомилися з цією публікацією, але щоб прочитав її кожен студент, кожен інтелігентний читач в Україні. Та щоб була така можливість, книжку треба б перевидати стотисячним накладом. Треба, щоби про невтомну працю й досягнення одного з найяскравіших талантів українського письменства,

видатного перекладача-поліглота, поета, історика та теоретика українського художнього перекладу, лауреата Національної премії ім. Т. Г. Шевченка та Літературної премії ім. М. Т. Рильського - Григорія Порфировича Кочура знало як найбільше українців. Було б побажано й корисно, щоб він став для них взірцем не лише наукової праці для України в невідрядних обставинах поневолення, а й взірцем любові до Українського Народу; взірцем, який можна б наслідувати. Він гений цього.

Дуже відрядно, що Президент Віктор Ющенко дарував відзначити 100-ліття Г. П. Кочура (1908-1994-2008) на державному рівні, бо, як стверджує Михайліна Кочубінська: "Власне, в особі Кочура ми мали потужний неформальний інститут культурних зв'язків, науково-практичний координаційний центр перекладацької діяльності, значення якого в історії ХХ століття переоцінити".

У вільних державах своїх вчених нагороджують, створюють їм можливо якнайкращі умови до творчої праці, шанують, а в підневільній Україні навпаки - за працю на ниві української науки і культури карали їх як злочинців, а то й фізично знищували, придумавши їм назустріч "буржуазних націоналістів". Саме тому Г. П. Кочурові та його дружині Ірині Михайлівні Воронович довелось поневірятись у ро-

сійських концтаборах Комітету Співробітників СБУ. Будні ГУЛАГу вчений відтворив у збірці поезій "Інтинський зошит. Вірші 1945-1953" (1989). Повернувшись в 1962 році із заслання, по-дружжя Кочурів поселилось у містечку Ірпінь біля Києва. Тут, у своєму гостинному домі, своїм колосальним інтелектом Кочур наснажував гроно шістдесятників. Після смерті М. Т. Рильського в 1964 році, у важкий для української культури час, він перебрав на себе тягар духовного провідника українського перекладацтва та став символом школи українського художнього перекладу, що здобула високу репутацію в перекладацькому світі. "Річ у тім, - пише І. Дзюба, - що в повоєнну добу - надто в 60-70-ті роки - українські перекладачі, люди, здавалося б, наймирнішої і найнейтральнішої з інтелектуальних професій, опинилися, як то кають, на передньому краї боротьби за українську культуру. Адже влада, цілеспрямовано нарощуючи темпи і маштаби русифікації українського та інших неросійських народів Союзу, одним із головних оперативних напрямків своєї бойової кампанії обрала продумане відсікання резервів національної духовності, а одним із найбільших таких резервів для кожної культури є прилучення до світової духовної спадщини через розкриття спроможностей рідної мови: свого роду змагальна співтвторчість із геніями світу, з народами світу".

"Попри планове замовчування та переслідування протягом декількох останніх десятиліть, - наголошує Р. Зорівчак, - Г. Кочур був причетний до кожної серйознішої ініціативи в галузі художнього перекладу в Україні. Спершу, подібно до свого вчителя М. Зерова, а далі побратима М. Рильського, він доклав немовірних зусиль як практик та теоретик перекладу, як виковальник перекладаців і перекладознавців, щоб гідно впроваджувати перекладну літературу до національної культури. І це в час, коли, згідно з офіційною ідеологією тоталітаризму, нашу мову та літературу обмежували домашнім ужитком, а масовий читач, чия свідомість у часоплині розчавлена імперським пресом, була схильна до фантастичного, безумовно зараженівав світову класику до російськомовної літератури".

Григорій Кочур - захисник української мови та культури. Там, у стінах свого Ірпинського університету, він через свої переклади зі світової поезії прагнув довести

гідність і високу спроможність мови свого народу.

В особі Г. Кочура режим бачив одного з ключових провідників у процесі національного Відродження 60-70-х років ХХ століття, тому й переслідував його. М. Новикова пише з цього приводу: "... не так за 'політику' ненавидили всі вони Майстра, як саме за його культурну непоступливість і непідкупність". Вчений наполегливо працював, віддано й натхненно служив українській літературі, і радянська тоталітарна система не змогла його духовно зламати. Як слушно пише В. Ткаченко: "Яскраві, вивершені й майстерні українські переклади творів світової літератури у виконанні Григорія Кочура та його вагомий науковий доробок дають нам законне право заразувати його до громади Борців за Незалежність, Державність і Соборність України".

Заступник міністра освіти і науки України та радник АН ВШ України д-р Максим В. Стріха про значення наукової праці Г. Кочура так пише у своїй доповіді: "Він був людиною енциклопедичної освіченості в усіх царинах гуманітарних знань; активним співробітником різних енциклопедичних проектів. Він писав для УЛЕНЕ не лише про безперечних і 'безпечних' клясики, але й про тих, кого ще недавно не можна було навіть згадувати без лайливих епітетів, напр.: В. Вовк, С. Гордінського, М. Зерова, І. Костецького, М. Лукаша, Г. Майфета та інших."

Перша збірка вибраних перекладів Г. Кочура "Відслуння" вийшла ще 1969 року. Поетичні переклади Майстра зібрано в збірках "Друге відслуння" 1994 року і "Третье відслуння" 2000 року. До речі, за "Друге відслуння" Г. Кочур одержав Державну премію України ім. Т. Г. Шевченка. Появилися також два біобіографічні покажчики (1999 і 2006 років). Крім того, вийшли друком матеріали наукових конференцій: "Григорій Кочур і український переклад" (До 95-річчя від дня народження вченого) в 2004 р. і "Григорій Кочур у контексті української культури ХХ століття" в 2007 році. У 2008 році вийшли два томи творів Г. Кочура п. н. "Література та переклад". У 2008 році з'явилася публікація "Григорій Кочур і художній переклад: Життєвими та творчими стежками Майстра". Зроблено, отже, доволі багато, але ще далеко не все.

Про збереження творчої спадщини Батька та про видання його творчої праці дбають його гідний син Андрій Григорович із дружиною Марією

Леонідівною. Вони створили перший в Україні приватний Літературно-меморіальний музей Григорія Кочура в Ірпені, яким і досі дбайливо опікуються та збагачують його. Ще чимало праць Г. Кочура чекає на своє опрацювання й окрім видання. Чекає й багатющий Кочурів епістолярій.

Значення Г. П. Кочура для української науки й культури дуже велике. Як пише Р. Зорівчак, він "... зробив настільки посильний, велегранний внесок до світової культури, що його доробок заслужив на окрему галузь філологічних пошуків - Кочурознавство. Цей термін поступово входить до нашого культурологічного буття, так би мовити, набуває прав наукового громадянства".

Роздумуючи про заслуги Майстра, Р. Зорівчак підsumовує: "Г. Кочур увійшов в українську літературу найперше як перекладач і мислитель. Літературу він сприймав як головну опору в боротьбі за самовизначення. Майстер вимрівав відбудову світової літератури на рідному ґрунті і, як М. Драгоманів, І. Франко, М. Рильський та М. Зеров, уважав саме що споруду одним із засобів здобути інтелектуальну волю для своєї нації. Побудові цієї споруди присвятив себе повністю. Він подарував українській перекладній літературі здоровий корм духовний - переклади із 25 мов та 30 літератур". На думку Р. Зорівчак, "найлегше подолати той нарід, якого вдалося помаленьку, по-єзуїтському переконати, що в його культурі нічого й не існувало".

Із тонкої обкладинки обговорюваної книжки на читача дивляться вдумливі й проникливі очі Григорія Порфировича Кочура. Так хочеться, щоб зібрали й видали всю його творчу спадщину, щоб його твори читали всі розумні люди. Оцінюючи головне враження від духовного та культурного доробку Майстра, Іван Дзюба пише: "Григорій Кочур триває". Можна тільки додати: Він гідний пошани кожного розумного українця.

Збірник доповнюють іменний покажчик і короткі дані про авторів поміщених у ньому доповідей. Книга видана технічно бездоганно, матеріал читається легко; мова доповідей відрізняється від сучасної мови засобів масової інформації в Україні особливою красою та чистотою українського слова. Читаючи її з насолодою та інших заохочую читати.

СТО РЯДКІВ ПРО КНИГУ

НЕВМИРУЩІ КОЛОСКИ

Під кінець перших десятків двадцять першого християнського століття людство стало свідком небувалого чуда. Так, дослівно чуда!

Як сповіщає Святе Письмо: "Нема на світі нічого тайногого, що не стало б явним"... Так ожили нараз події давності трьох четвертей століття у пам'яті - власне не лише України (як на рідних землях, так і тоді "глобально"), а навіть у свідомості цілої міжнародної людської спільноти. Події, зловмисно замовчувані так довго — і все ж заговорили вони сьогодні grimком голосом найправдивішої, найрельєфнішої сучасності. І з немалим впливом на сьогоднішню історію. Так, неждано повернулися у свідомість людства події великого Голодомору в Україні. Трагедії мільйонів - відразно плямованої й проведеної свідомою людською злою воєю, ворогом-окупантом. Смертоносний голод для десяти мільйонів невинних — на найбагатшому чорноземі світу...

Ожило давнє - і знайшло відлуння у мільйонах людських сердець. Зрозуміло, що тим більше у спадкоємців тих так жорстоко убієніх - ще 75 років тому, при покоління перед нами. Особливо відлунилося воно і в чутливих душах наших мистців. Не перечислити нових творів творців літератури, живопису, різьбярства, музики, яких свідомість давнього нашого голокосту захоптила до глибоких творчих виявів.

І ось ще один такий вияв - новопоявлене книжка письменниці й публіцистки, українки з Канади Любові Василів - Базюк - історична повість "П'ять колосків".

П'ять колосків - символ, в якому скучена вся суть цієї трагедії. Виголоднілим і виснаженим роши ріднотіків цієї страшної людьми спричиненої пошести - було заборонено влітку 1933-го року навіть збирати на полях залишених поодинокі колоски із багатьох жнів. Неймовірне з людського погляду, але ж дійсне! За таке "розкрадання державного майна" власне навіть за зіbrання лиш п'яти колосків — грозила кара від десяти років позбавлення волі - до... так, що не перебільшеннем! - до розстрілу... Ось і розшифрування наголовку та глибоко змістового символу п'яти колосків у терновому вінку на обкладинці книжки...

Авторка охоплює у своєму творі не лише роки голоду 1932-33. Вона надає їм ширше часове поле - цілий період нашої історії - від Визвольних змагань початку минулого століття - аж до масової еміграції у вільний світ - втікачів перед поворотною окупациєю нашої країни - після другої світової війни. Втікали ж вони знов - перед тими самими творцями Голодомору!

У книжці всі події цих часів віddзеркалюються на долях родини свідомих українських селян із волинського Полісся. Постають виразно й переконуюче - у живій, зацікавлюючій розповіді, повній трагічного підзмісті. Почина-

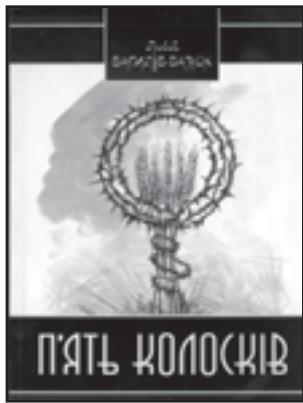
**(Любов
Василів-Базюк:
"П'ять
КОЛОСКІВ", -
Історична
повість,
Чернівці 2009,
В-во БУКРЕК)**

ючи від повороту трьох колишніх учасників Визвольних Змагань із польського полону - аж до спокійного, нарешті, впорядкованого життя новопоселенців у безпечній Канаді. Описані події, як твердить авторка, не вигадані, а списані із життя дійсних людей. Життя бо не раз - найфантастичніший роман!

- Члени родини Дубенків-Михайліenkів переживають на своїх особистих долях усі можливі невзгодини нашого цілого народу: розрив живих організмів - родин через граничі між польським і московським, комуністичним окупантами. Розпачливі спроби патріотів, молодих і навіть недолітків, - хоч без надії - противитися збройно як більшевицькій колективізації та вивозам, так і всім іншим, червоним чи брунатним окупантам, аж до часів легендарної УПА. Родина пережила - хоч із великими втратами - примарій голодного вимиряння в підсвітській Україні, із верховним злочином режиму — покаранням за отих п'ять колосків. І далі - трагедію українських вояків втягнених у нещастину фінляндській війні, дівчі поворт воєнних дій німецько-советської війни на наші землі, примусовий вивіз на роботи до Німеччини, репатріаційний тиск у переселенчих таборах Заходу - і врешті, еміграцію у невідоме заморської чужини.

Авторка не лише описує живо талановито всі події цих часів в одній родині, але й звертається до узагальнення їх на всеукраїнському, а то й на тлі всесвітньої ситуації, подаючи совісно у примітках точні джерела подаваних відомостей.

Ця розповідь - правдивий та не перебільшений мартиролог цілого народу, як повне сонце правди - віddзеркалене в краплі роси. Але це й щось куди більше: це свідчення про вродженій плакані з покоління в покоління українців високі чесноти: побожності, порядності, заподадливості, кріпких природних зв'язків любові внутрі родини й народу. Ось: люди, самі примираючи голodom діяться останнім шматочком хліба із рідними. Чесний голова сільради платить життям за налагмання врятувати своє село від голодної смерті. Брат невтомно шукає молодшу сестру, з якою його розлучили вороги, ризикуючи навіть власним життям. Медсестра лікує окалічного своєго лютого ворога-кривдника - як і інших пацієнтів. Навіть політрук, вірний вихованок советського режиму, знаходить, за інсінктом крові, товариство чесних україн-

ських дівчат і повертається разом із ними до віри й ідеології предків...

І в цій постійності праведного українського світогляду й характеру, у захованні пам'яті про герів і мучеників, — скрита й таємниця сили переживання нашого народу - крізь століття ворожих зазіхань на українські душі.

Повість кінчається не лише остаточним успішним причалом її персонажів, які пережили всі лиха, до тихої пристані, до нормального людського життя і щастя, не лише щасливими вінчаннями подругів „Богом вибраних і покликаних“. Кінчається тим, що символічні п'ять колосків - залишаються незмінною святынею, престолом почувань у нових, затишних домівках емігрантів та їх дітей, є незабутнім викликом і піддержують-ростять свідомість про зобов'язання вірnosti су-проти далекої Батьківщини.

Словом, це якраз і книжка, яку слід прочитати кожному українцеві. Во книжка - як тільки дармує на полиці книгарні - незаслужена гірка кривда, добронамірному Авторові й Видавцеві - та й ненаправна втрата - не-читальників. Така бу книжка, як оця, висловлює, увиразне те, що щемить, голосніше чи тихше, на дні серця кожного із нас; що й не може підлягати забуттю - як довго живуть українці - довкруги всієї земної кулі.

Ще кілька слів про авторку, дочку українського православного священика із Волині та Холмщини - ревного Слуги Церкви й народу... Любов Василів-Базюк точно сповяне у своєму житті те, про що й пише у своїх численних публіцистичних та літературних творах. Оселившись у Канаді, одружившись із колишнім старшиною Першої Української Дивізії, здобула професійну високу освіту, виховала щирими українцями своїх дітей і внуків. А від хвилини можливостей близьких зв'язків з Україною - їздить туди кожного року, поклоняється заповітним місцям та підтримує ділами і щедрою рукою всік національні починання - головно для відродження та розвитку Української Православної церкви Київського Патріархату.

А втім - наклад "П'яти колосків" - тільки 1000 примірників! Дай же, Боже, куди більшого накладу цієї книжки, щоб знайшли нагоду ознайомитися з нею всі „кому це відати годиться“.

КОЛИ ВПЕРШЕ В ІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ ЗГАДАНО УКРАЇНСЬКИХ КОЗАКІВ

Як відомо, переважна більшість дослідників вважає першою згадкою про українських козаків лист Великого князя литовського Олександра до турецького султана¹.

Деякі інші дослідники посилаються на згадку козаків у М. Бельського.

Проте, як не дивно, уяву українських дослідників досі не привернуло давно оприлюднене й, до речі, загально визнане достовірним джерело, а саме - російський Ермолінський літопис, де під 1445 р. сказано: «Тоя же весни царь Мехмет и сын его Мамутяк послали в Черкасы по люди и прииде к ним две тысячи казаков (виделено мною - К.К.), и, шедшее, взяша Лух² без слова царёва, и приведоша полону много и богатства»³.

Згаданий цар Мехмет - Улу-Мухамед (або Улук-Мухамед чи Улуг-Мухамед - останній хан усього Улусу Джучі, а після його розпаду - перший хан Казанський⁴. Ма-

• З ІСТОРІЇ РІДНОГО КРАЮ мутяк - його старший син та - в недалекому майбутньому - батьковбивця.

Хоча вказаний текст оприлюднено ще в XIX ст. і його інколи цитують російські історики⁵, його не згадують в жодній праці, присвяченій походженню українського козацтва.

Імовірно, що для істориків, які жили в Росії-СРСР, згадка про те, що перший

відомий похід українські козаки вчинили проти Московського князівства, була неможливою, а історики діаспори не звернули уваги на російське джерело.

Слід зазначити, що описка «Черкаси» замість «Черкесія» в даному випадку неможлива - Улу-Мухамед в 1445 р. не контролював Північний Кавказ, який належав його ворогам - або Кічі-Мухамеду, або, можливо, Хаджі-Грею Кримському⁶.

Передісторією Лухського походу були події, що є певною історичною загадкою: татарські «царевичі», що знайшли політичний приюток у Московському князівстві та поступили на службу до князя Василя Васильовича (серед них - сини Улу-Мухамеда), вчинили напад на Смоленщину, спустошивши чималі терени. При цьому, однак, Василь Московський не виставляв терitorіальних або якихось інших претензій, а після нападу зняв з литовського кордону більшість своїх військ,

залишивши 380 професіональних воїнів.

Великий князь Литовський Казимир розпочав війну та захопив деякі прикордонні міста⁷.

В такій ситуації вихід на арену козацької вольниці виглядає цілком природним.

З одного боку, для Улу-Мухамеда, що колись посів трон Улусу Джучі як литовський ставленник і більшу частину життя був союзником ВКЛ⁸, виглядає логічним довести Казимиру, що він не причетний до акції своїх синів, але з іншого боку, ця війна йому була не дуже цікава, отож логічно зробити це чужими руками, та ще й проголосити, що козаки діяли «без слова царєва».

Князь Олександр (Олелько) Київський міг перешкодити цьому походу, але не став цього робити. Як відомо, Василь Московський доводився Олелькові швагром, (Хоча усі роздуми на тему їх взаємовідносин - плід творчої фантазії їх авторів. У джералах зазначається лише одне: князі підтримували дипломатичні відносини).

Тому так само логічно з боку Олелька виглядає - заплющити очі на «самовільний» похід, аби довести свою лояльність щодо Казимира, не беручи відкрито участь у війні.

Як відомо, саме така схема відносин між козаками, урядом та закордонними союзниками буде в майбутньому вживатися неодноразово.

Примітки:

1 Див., наприклад, Н. Яковенко "Нарис історії України" К. «Генеза» 1997 с 110.

2 В описаний час - прикордонне місто-фортеця Московського князівства, зараз - селище міського типу в Іванівській області.

3 ПСРЛ т23 с.151.

4 Докладніше див. Сафаргаліев М.Г. Распад Золотої Орди Саранск 1960 с 195 сл.; Зимін А. А. Витязь на распутье. М. «Мисль» 1991 с 25 сл.

5 Див. Зимін, Вказ. твр с. 103.

6 Див. Сафаргаліев. Вказ.твр с 258- 264.

7 Зимін Вказ.твр с. 102-105.

8 Сафаргаліев. Вказ.твр с 195 сл.

У 80-РІЧНОЇ КАФЕДРИ - ЗДОРОВИЙ ДУХ!

«У здоровому тілі здоровий дух!» - такий девіз кафедри фізичного виховання НГУ, який нещодавно виповнилося 80 років. Урочиста частина святкування цього ювілею проходила в актовій залі. Тут, окрім викладачів кафедри-іменинці, зібралися представники різних факультетів, за лаштунками готовилися виступаючі, в залі веселилися студенти. Прийшли всі, хто любить фізичну культуру і спорт, усі вболівальники дружної команди під назвою «Національний гірничий університет». Концерт розпочався з відеофільму про кафедру. З моменту її заснування, 1929 року, тут і до сьогодні панує дружня, пріємна атмосфера, працюють чудові викладачі, кожен з яких прагне виховати в студента якості бійця. Старання їх немарні. Протягом десятків років студенти Національного гірничого університету досягали високих спортивних вершин.

Перші поздоровлення кафедра-ювіляр приймала від майстра спорту міжнародного класу Василя Гівня. На сцену були запрошенні зібрні команди студентів НГУ:

команда карате (тренер - завідувач кафедри фізвиховання, заслужений тренер України Володимир Миколайович Вілянський), команда з легкої атлетики (тренери - Віктор Олексійович Радінський та майстер спорту міжнародного класу Юрій Миколайович Самарін), команда з футболу (тренер - Олег Анатолійович Соколенко). Були запрошені капітані різних секцій, які існують в

університеті: з баскетболу, волейболу, секції з ручного м'яча, дзюдо, самбо, боксу, АРМ-спорту, настільного тенісу, шахів, стрільби - усіх не перелічити. Завідувач кафедри фізвиховання В. М. Вілянський та старший викладач, профорг кафедри В.О. Радінський кожному учаснику команд вручили вимпел - символ спортивних перемог. Майстри спорту, чемпіони України - Сергій Самара, Євген

Реут, Сергій Ткачук, інші висококласні спортсмени - що отримали подарунки від профспілкового комітету.

Серед цікавих подарунків несподіванок хочеться назвати шахи ручної роботи, подаровані кафедрою іноземним мов, волейбольний м'яч від гірничого факультету. З урочистою промовою виступив проректор з наукової роботи Ю.Т. Хоменко. До привітань придбався також начальник обласного управління з питань фізичної культури та спорту Міністерства освіти та науки України І. К. Шкловський. А начальник відділу кадрів В.Г. Ізотов зачитав наказ ректора про нагородження працівників кафедри. За весь вечір було вручено величезну кількість подяк і нагород викладачам, кожного з яких зала зустрічала гарячими оплесками, адже ці люди заслуговують на повагу і найкраще ставлення до себе. Студенти також підготували свої подарунки. Запальні танці чарівних дівчат з гурту чір-лідингу, футбольний фрітайл, карате і багато іншого додали яскравих фарб і святкового настрою усім глядачам цих урочистостей.

Інфоцентр НГУ.
На знімку Світлана ТКАЧЕНКО:
«Ми ростимо чемпіонів!»

Ярослав СТЕХ (США)

ЗАДЛЯ ДОБРА ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ

**Мар'яну Ковальському виповнилося
70 років від дня народження**

Статистика є невбланною, проте не останнім словом. Воно належить до Всешишнього. Поза усікими спекуляціями і міркуваннями, базованими на спостереженнях і дослідах в ділянках генетики та геронтології, ніхто не є в силі точно встановити за якоюсь формулою як довго буде відмірювати час годинник життя не статистичної, а конкретної людини. Приклади засвідчують, що люди які живуть довго і дуже довго, є винятками і не пасують до наукових теорій. Не моїм завданням є міряти час життя Мар'яна Ковальського. Бажаю йому стільки, скільки має прожити у своєму земському житті. Так само не маю наміру висловлювати на його тему словесні помпатичні елегії. Не буду також повторювати це, що вже вчасніше опубліковано про нього. Згадаю лише, що різні за змістом довідки на його тему були публіковані напевно в англійській, польській та українській мовах. Не виключаю, що і в інших. Я хочу лише пригадати, що Мар'ян Ковальський прийшов на світ в м. Бориславі на Львівщині в родині Євстахія і Марії, з дому Винників. У сім'ї Ковальських було п'ятеро дітей, і Мар'ян був наймолодший. У рідному місті Мар'ян закінчив початкову і середню школу і в 1958 р. разом з батьками емігрував до Польщі.

Так розпочався літопис нашого ювіляра, якому в наші дні виповнилося 70 років життя. З цією нагоди на самому початкові я з широго серця хочу повітати цю прекрасну людину, яка в собі об'єднує дуже важливі людські цінності. Мар'ян - прекрасний християнин, вразливий на людське горе, взірцевий друг і товариш, а

при тому талановитий вчений юрист, літератор і композитор, а понад усе - взірцевий і свідомий український патріот. У нього любов до своєї землі, до її природи, а передовсім до рідного народу відзеркалена у його численних працях. З Україною він живе в постійному духовному контакті, звідки черпає живі сили для свого національного життя і творіння.

Мені здається, що майже немає такої сфери гуманітарної діяльності, якій би Мар'ян не приділяв свою велику увагу. Він вміє як висококваліфікований правник дорадити іншим як в даній ситуації чинити, а як літератор майстерно вміє все це опрацювати для осягнення окресленої мети. Дуже ціную його принциповість, такт і виваженість в діяльності, яка визначається з однієї сторони - відповідальністю, а з іншої почуттям допомоги людині у її будь-якій, а часто і складній справі.

Я пам'ятаю М. Ковальського з Першого Фестивалю УСКТ в м. Сяноці, який відбувався у великому душевному піднесененні для українців в 1963 р. у Польщі. Мар'ян був учасником художнього-естрадного концерту, будучи у цьому часі студентом. Я чув, що після цього він стикався з певними труднощами, які зовсім не були так бі мовити натуральними. Пізніше я читав дописи Мар'яна, які друкувалися на сторінках тижневика «Наше Слово» у Варшаві. У вроцлавському УСКТ, польські органи УБ, мали т.зв. свої «втички», які представляли М. Ковальського, на їхню думку, як ненадійного політично діяча. З того приводу також інколи з'являлися статті в «Н.С.», які знецінювали його вклад праці в громадське життя українців. Відомо було, що М. Ковальський в 1960-х роках у Польщі був інколи по три

місяці підряд без праці, маючи на утриманні троє дітей, а роботи не бракувало в Польщі, тільки не міг її він дістати. Мені також було відомо, що Мар'ян, написавши свою магістерську дисертацію, в якій не погравлено навіть розділового знаку, мав труднощі не її захищати, а одержати дату її оборо

рони, на яку чекав приблизно рік. Переїшов він неймовірні випробування під час оборони своєї докторської дисертації. Створювано йому ряд перешкод, які утруднювали його щоденне життя. Але стійку наполегливість цієї сильної за духом індивідуальності не здолано зломити. Вже тоді Мар'ян мав відвагу формулювати «непопулярні» погляди і висловлювати свої думки, відносно того, що було біле, а представлюване було в чорних кольорах.

Переходив він, як і ряд інших українських молодіжних діячів у Польщі, тернистий шлях, але головне на тому шляху Мар'ян вистояв і не зламався. Згадаю, що йому протягом 26 років польські органи не дозволяли навіть встановлювати телефон в помешканні. Систематично польські чинники відмовляли йому видати пашпорт закордонний і не годилися на його виїзд на відвідини родини в Канаді. Пройшов він складний період переслідувань. Врешті М. Ковальський разом з дітьми виїхав з Польщі на тиждень як турист в літню пору, залишивши усі майно і більше не повертає у Польщу. Поселився в Торонто, треба було в новому місці поселення життя починати з нуля. Працювати, щоб заробити на прожиток та дати змогу дітям вчитися. Він не лише це завдання виконав, він, не доспіляючи ночей, невтомно працював творчо. Видав близько 300 статей, рецензій, перекладів, опрацював ряд наукових праць, монографій. Його наукові роботи та цикл статей, видані книгу мають колosalну значимість. Ось дозволю собі назвати хоча б кілька збріок, які мені запам'яталися з його поетичної творчості: «Единий, що існує понад усім», «Ta не чужинцем є Україні», «Коли

б ві дійсно розуміли», «Серцем і розумом християнина», «Немов з гори дивлюсь на все довкола»... Це, звичайно, малий фрагмент з того, що є в спадщині д-ра М. Ковальського.

Подумаймо, і до того часу такого формату діяльний творець не мав ані одного авторського вечора, а в Торонто, в якому живе він понад 25 років, ніхто його не запрошує і сам він якось не пробивається. Крім того, мені відомо, що Мар'ян Ковальський є членом Головної Управи – Відділу Міжнародної Асоціації, Міжнародного права у Лондоні (Велика Британія) і членом Міжнародної Академії Наук та інших організацій. Він бере активну участь у наукових різних сесіях, звітах, конференціях та буває на різних концертах, які відбуваються в Торонто.

З'ясовуючи дуже загально визначну постать М. Ковальського, серед достойних творчих імен не лише в Торонто, я хочу наголосити, що його довголітня діяльність насичена творчою доброзичливістю і мистецьким хистом. Це високо освічений, розумний діяч, яким повинні зацікавитися видавничі фонди і відповідні спонсори, щоб його унікальні творчі надбання видати і зробити їх доступними для широкої аудиторії читачів.

На закінчення хочу сказати: - твори д-ра Мар'яна Ковальського, як релігійної тематики, так і національного спрямування цікаві, і своїм змістом вони захоплюють вдумливого читача. Можна сміло сказати, що вони спроможні задовільнити смаки найбільш вимогливих знавців літературного мистецтва, а при тому вони доступні своєю формою і стилем для початківців. Тому від себе особисто і від прихильників творчості д-ра М. Ковальського - бажаю йому подальших успіхів в творчій праці для добра всього українського загалу. При тому бажаю йому, в першу чергу, міцного здоров'я, радості і миру та безмежного людського щастя. Образно скажу: нехай творчість Мар'яна Ковальського всіх нас зогріває, немов та сонячна енергетична батарея, до творчого джерела якої будуть підкючатися наші майбутні поети і мислителі, помножуючи і поглиблюючи свої літературні помисли у своїх працях.

Фідель СУХОНИС

РІО-ДЕ-УКРАЇНА

(Продовження. Початок в попередньому номері)

Частина друга

Португальська мова має латинський алфавіт. Водночас більш фонетична від інших мов з такою абеткою (принаймні, як пояснили нам наші бразилійські друзі), а тому з самого початку перебування в Бразилії ми намагалися читати вуличні покажчики та вивіски. Часами, для українського вуха це було кумедно, якщо не більше. Так, на вулицях Ріо, як і в інших містах, можна було часто побачити дорожній напис "Curva". Як пишеться так і читається, а ось значення, відома річ, відмінне, аніж це розуміється по-нашому: португальською це означає поворот. Та навіть фонетично осилити місцеву мову мені вдається не завжди так вдало. Вранці наступного дня після нашого прильоту в Бразилію побіля готелю я домовляюся з таксистом-мулатом про подорож до найбільш відомої у світі пам'ятки Ріо – скульптури Христа Спасителя на горі Карковадо. Узгодивши про час і гроші, беру в усміхненого шоколадного кольору водія візитівку з телефона. Вона оформлена з латинською строкатістю та значимістю. Виглядає немов бізнес-картка арабського шейха. Прізвище таксиста мені вичитати важко. Нatomість ім'я досить просте – «Moacir».

- Отож, ми чекаємо вас на другу годину, Moacir, - звертаюся вже по-імені до мулага-водія.

- Я Moacir, - приязно поправляє мене таксист.

Ось тобі й португальська мова! В одному випадку літера «с» читається як наше «к», а в іншому таке як «с». Зрозуміло, що усі ці тонкощі нам не второпати. А значить слід просто знати, що цього привітного таксиста звати Moacir.

Але Moacir таки не приїхав в призначений час. Ми вже більше чверті години простояли біля входу в готель, а жовтогарячого кольору таксі так і не видно. Аж ось зупиняється якесь авто і його водій енергійно за-

прошує нас сідати в машину. Виявляється, що це приїхав Діга – брат Moacira, котрий з якихось причин не зміг виконати нашу домовленість. Ну що ж, і так згодиться, тим більш, що на відміну від Moacira Dіga набагато краще говорить англійською. Ми рушаємо до такої знайомої кожному з екрана телевізора скульптури Христа Спасителя. Дорогою зустрічаемо на покажчуку ще одну називу, добре відому в Україні. В тому ж керунку, куди ми їдемо, стрілка з написом «Мараракана». Я не належу до фанатичних любителів футболу, але усвідомлення того, що десь тут поряд стадіон-легенда додає певної сакральності нашій подорожі. Ми безперстанку крутимо головами навколо. А то ж бо! Чи доведеться ще колись подорожувати вулицями світової перлини - містом Ріо-де-Жанейро!

За якийсь час за вікнами машини на узвиші з'являються фавели. Ще до подорожі в Бразилію дізнається, що назва цих відомих в усьому світі поселень бідняків походить начебто від португальського слова, що означає бджолині стільники. Здалеку фавели й справді нагадують витвори працелюбних комах: хатки-хижки туляться одна до одної впритул і з відстані здається вони творять єдиний масив, зливаючись у велике строкате утворення.

- Dіга, ми вже змогли помітити: Бразилія - могутня країна. Чому ж у вас є фавели? – цікавлюся у нашого водія.

У відповідь він спочатку стенає плечима. І коли вже, здається, ми не почуємо віднього пояснення, Dіга робить своє припущення. Власне, не одне. Виявляється, що держава надає мешканцям фавел безкоштовно воду та електрику. Цього достатньо для більш-менш пристойного комфорту в тропічній Бразилії. Не рідко бувають випадки, коли родина мешкає у фавелах, а своє модерне житло чи то квартиру у Ріо здає в оренду. З того можна доволі непогано жити, з урахуванням комунальних витрат. Систем-

но фавели поповнюють приїжді з менш розвинутої економічно півночі - Амазонії. Там мало роботи і тисячі бідняків, шукаючи крашої долі,

линуть в Ріо-де-Жанейро та Сан-Пауло, в міста, де найбільша кількість фавел Бразилії. Така міграція лише загострює і без того складні проблеми цих поселень. Адже у фавелах буйно квітнуть злочинність, наркоторгівля, існує відмінний від решти країни порядок. На український штатл спосіб життя, який панує у фавелах, можна назвати місцевим самоврядуванням. Навіть вдень поліцейський патруль не наважується відвідати фавели. А якщо правоохранитель мешкає у фавелах, то ні за яких умов він не прийде додому у формі. Лише переодягнувшись у цивільне, він може безпечно відправитися до рідної домівки. Ось така не зовсім зрозуміла злочинно-брутальна романтика тамешніх місць.

- Якби ми зайдли у фавели, то мали б проблеми? – цікавлюся у Dіги.

- Не думаю. Але я б все ж таки не радив це робити...

- Значить, фавели - це держава у державі?

- Точно! – весело відповідає мулат, якому, напевно, сподобалося таке порівняння.

Фавели залишилися позаду, і наше авто вже їде дорогою, котра кримським серпантином веде до мети нашої подорожі – вершини гори Карковадо. За одним з поворотів щось подібне до стоянки машин. Але до вершини гори з усього видно ще далеко. Невже доведетьсяйти пішки? Виявляється, що з цього місця до скульптури прямують спеціальні маленькі автобуси, щось подібне до наших маршруток. Куплений на них квиток одночасно є платою для відвідання власне скульптури Христа Спасителя. Dіга залишається чекати на нас, побіля своєї машини, а ми прямуємо до найближчої порожньої «маршрутки». Проїхавши кілометр-півтора, опиняємося фактично побіля мети нашої подорожі. Залишається лише скористатися ліфтом, котрий підносить своїх пасажирів на верхівку гори Карковадо. За якийсь короткий час ми вже стоїмо на оглядовому майданчику

всесвітньо відомого місця. Незаперечно, статуя враже і своїми розмірами, і мистецьким виконанням і власне сам персонаж, застиглий у камені, викликає особливі почуття. Та водночас це лише людське творіння, але ось тут, здається, на верхівці світу можна сповна відчути силу самого Творця.

Картина, яка розкривається перед нами з одного боку, добре знайома з ілюстрації мас-медіа, інтернетовських сторінок. І все ж таки у «живому» виконанні вона не підлягає порівнянню з іншими сюжетами. Мені здається, що аби людина мала набагато досконаліший зір, то можна було б побачити звідси і Україну. Настільки безкрайньо простягається, не маючи кінця, океан і немов нанесений на детальну mapu Rіo. Недаремно ж екскурсоводи, котрі розповідають своїм слухачам про славетну місцину, час від часу показують рукою у певному напрямку. Он там Нью-Йорк, а в тому керунку Європа, а якщо податися у той бік, потрапимо до пінгвінів. Краєвид настільки вражаючий, що добрий кавалок часу ми не звертаємо увагу власне на саму всесвітню відому скульптуру. А потрапили ми на її оглядини у специфічний час. Монумент якраз переживає, так би мовити, регламентні роботи. Скульптура з ніг до голови у металевому риштуванні, навколо неї за клопотано бігають різномальорівні робітники у яскравих захисних касках. Що ж, їх стурбованість справою зрозуміла. Бо символом Бразилії сьогодні поряд з кавою, футболом, карнавалом, безпременно, є і скульптура Христа Спасителя. Ідея встановлення великої статуї на горі Карковадо була вперше висловлена в середині 1850-х років, коли католицький священик Падру Марія Босс намагався у тодішньої глави держави принцеси Ізабелли дістати гроші для спорудження статуї великого ченця. Королівська особа не була в захваті від цієї ідеї, яка була загалом забута в 1889 році, коли Бразилія стала республікою і за новою конституцією церква була відділена від держави. Вдруге проект великої статуї на горі був запропонований в 1921 році, вважається, що його висловив єпископ Rіo-

де-Жанейро. Єпархія організувала подію під назвою *Semana do Monumento* («Тиждень Пам'ятника»), щоб зібрати пожертвування. Проекти «статуї Христа», що розглядалися, включали великий християнський хрест, статую Ісуса з глобусом у руці, і п'єдестал, що символізував би світ. В результаті була вибрана статуя Христа-спасителя із розпростертими руками.

Проект статуї був складений бразильським інженером Ейтаром да Сілва Коста, її спорудження було проведено під керівництвом Поля Ландовського, французького скульптора польського походження. Група інженерів і техніків розглянула пропозицію Ландовського і прийняла рішення побудувати структуру з залізобетону замість запропонованої спочатку сталі, як матеріалу, що більше відповідає структурі хрестоподібної статуї. Зовнішня поверхня була облікована стеатитом, вибраним за його стійкість і легкість обробки. Камінь був завезений з Швеції. Спорудження монументу зайніяло п'ять років — з 1926 по 1931 рік. 12-го жовтня 1931 статую Христа Спасителя було відкрито. Вартість пам'ятника склала 250 тисяч доларів США. Кошти за тими часами, якщо не величезні, то чималенькі. Але справа вартила того. Сьогодні ця архітектурна пам'ятка Ріо знана в усьому світі і, як вже зазначав вище, є так само символом всієї Бразилії.

Ми не зловживали терпінням нашого водія шоколадного Діги. Бо хоч і місцина, де нам пощастило побувати, справді таки унікальна та притягальна, але у Ріо ще так багато цікавого! Зворотна подорож з гори Карковадо, як це часто буває, здалася чомусь коротшою. Ми повертаємося назад до нашого готелю «Golden Tulip» дещо стомлені враженнями і спекою. Та у Бразилії для нас немає часу для відпочинку. Відлежатися можна і в Україні, а тут ми просто зобов'язані щохвилинно всмоктuvати нові враження, інформацію, якісь невідомі факти. І як гарно, що таку настанову сповідує уся наша маленька подорожня команда.

В фойє готелю, куди нас без пригод привозить Діга, досить велелюдно. Публіка здебільше поважного віку.

Бадьорі бабці і дідусі у шортах і грайливих капелюшках, з не-природно рівними і численними, як на такий вік, зубами. За хвильку стає зрозуміло – німці. Неважаючи на купу нових вражень та загальну навколошию екзотику, на душі стає прикро. А чи зможуть колись і наши пересічні старі ось так прикрашати вечір свого життя комфортними і далекими подорожами? Хто винен в тому? Здається, що в Україні відповідь на це питання в кожного своя. Тим більш не знайти її нам тут під час тимчасового побуту в Бразилії. Залишається хіба-що порадіти за допитливих старших німців. Адже наявність фінансів не завжди запорука активного способу життя. Треба ще мати неледачу душу. У наших тимчасових сусідів вона, безперечно, є.

Український консул Сергій Небрат, як і належить відповідальній людині, рівно о п'ятій очікує нас на своєму авто побіля входу в готель. Ми ідемо в гості до Віри Вовк. В останні часи світ став особливо маленьким. Фізично з пані Вірою Вовк я буду бачитися вперше. Але вже не один рік ми спілкуємося по Інтернету, час від часу говоримо по телефону. Вочевидь, що перед поїздкою до Бразилії наші контакти стали більш інтенсивними. Мила жінка подавала мені через Інтернет-пошту чимало корисної та потрібної інформації. А все почалося ще в 2007 році. Коли у видавництві журналу «Бористен» побачила світ книга поезій Віри Вовк «Ромен-зілля». Це було перше її видання на Сході України. І тим більш приємно, що згодом, за цю книгу та ще декілька своїх творів, українська поетка з Бразилії отримає найвищу мистецьку відзнаку нашої країни - Державну премію імені Т. Шевченка.

Добродій Сергій Небрат впевнено як місцевий керує авто вулицями Ріо-де-Жанейро. На одному з перехрестів до нашого авто підбігає смагливий вуличний негоціант. У великих містах Бразилії можна часто побачити гендлярів просто посеред вулиці з якимось дрібним, дешевим товаром. Як пояснили, найчастіше такі торгівці - мешканці фавел. Червоне світло горить чомусь особливо довго і я звертаю більшу увагу на те, що пропонує

мені через відчинене віконце машини мулат. Абсолютно схоже на невелику, як для дітей, ракетку для бадміntonу. Бразилець настійливо тикає мені свій товар, адже часу для того, щоб переконати мене небагато – рівно стільки скільки, стойте у скученні автівок на перехресті наша машина.

- Я не граю в теніс, - пояснюю продавцеві.

Він здивовано підвідить брови.

- І не потрібно, - досить пристойно відповідає англійською на мою ремарку.

Однак, саме в цей час загоряється зелене світло на перехресті і наше авто разом ще з не менше трьома десятками машин рушає в путь. Сьогодні, очевидно, вже й ніколи я не покупець цього смуглявого продавця. Доброзичливий пан Сергій пояснює мені: в чому було наше непорозуміння на перехресті. Те, що я прийняв за тенісну дитячу ракетку, насправді є, як кажуть в Україні, «лопавка» для мух. Майже кожен, принаймні, з старшої генерації може пригадати цей популярний атрибут сільської хати в літню пору. На кінці короткого, вишневого патика прибитий чи прив'язаний округлий шматок цуккої гуми. Подібний нехитрий пристрій дозволяє так-сяк долати чи сельних на селі мух у спекотну погоду. Мої дідусь з бабусею використовували більш «модерні» засоби. Липка, якогось бридкого жовтого кольору, стрічку. Мухи й справді щедро обліплювали цей винахід советського побуту та гинули в даремних намаганнях вирватись з полону. Виглядало це вкрай не естетично: покручена жовто-брудна липка стрічка бридкою гадюкою, звисає, як правило, укріплена на електричному дроті хатнього освітлення. А її густо обліпили вже дохлі та ще живі мухи. Інша справа мухобійка. Присіла надокучлива комаха на якусь поверхню і потрібно, як правдивому мисливцю на хатню муху, підкрастися до неї непомітно та нанести один влучний і сильний удар. У разі успіху вже мертві апологетка антисанітарії стрімко падає додолу. І вперед - на пошуки нової жертви. Дитиною влітку я часто бігав до баби Агасі, дідусевої рідної сестри, которая мешкала по-сусіству з нашим обійстям та мала чудову,

з гарно відполірованим від частого вживання держаком з вишні «лопавку». Дитина бавилася з користю. Вочевидь, що я був не найкращий мисливець на мух в невеличкому подільському селі Бугове, але такі мої хатні сафарі значно зменшували, щоправда, швидко зростаючі, через відчинені двері популяції мух. Пройдуть десятиріччя - і на вулиці одного з найбільших та найкращих міст світу я зустрінуся так само з «лопавкою». Але ж набагато досконаліше і ефективнішою, аніж та, якою орудував у прохолодній хаті баби Агасі в спекотну пору українського літа. Те, що я сприйняв за тенісну ракетку, електронна мухобійка. Через натягнуті її тонкі дротики подається електричний струм від батарейки, которая вмонтована у ручку пристрою. Не конче обов'язково влучити в комаху. Для успішного полювання достатньо аби жертва опинилася у електричному полі електронної мухобійки. В тропічній Бразилії, де мух і різної комашні не бракує протягом всього року, штучка і справді корисна.Хоч і виготовляють подібні речі здебільшого у Китаї. Ціна - пару американських доларів. По-правді, я пожалував, що не купив «бразильську лопавку» - не стільки з мухами воювати, а для розради душі, для споминів про світлу, дитячу пору.

І ось ми вже побіля будинку, в якому мешкає пані Віра. Здалеку подібні споруди можна прийняти майже за українські багатоповерхівки. Але зближка стає зрозумілим інший архітектурний стиль, і щедро заставлені різного роду рослинами відкриті балкони. А то як же – це ж тропік. Між іншим, балконна оранжерея української поетки з Ріо так само вражає. Як, і власне, саме помешкання. Однак про це дещо нижче. Про те, що ми маємо зустрітися з непересічною і талановитою людиною, я знов не лише з особистого спілкування з пані Вірою Вовк. Ось лише фрагмент короткої біографічної довідки українки з Ріо, которую можна сьогодні легко відшукати в Інтернеті.

Письменниця Віра Остапівна Селянська (Віра Вовк – Vira Vovk), (1926, Борислав на Львівщині), бразильська письменниця, критик, перекладач українського похо-

дження. Пише українською, німецькою та португальською мовами. Виростала на Гуцульщині в містечку Куті. Началася в гімназії у Львові, потім у середній дівочій школі у Дрездені. 1949 року разом із матір'ю переїздить до Бразилії, де закінчує університет. Доктор філософії, є професором німецької літератури в Університеті Ріо-де-Жанейро. В останні роки не раз бувала в Україні, зокрема, на Львівському Форумі видавців. Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка 2008 року з літератури.

Книги: "Поезії" (2000), "Проза" (2001), "Спогади" (2003), "Сьюма печать" (2005), "Ромен-зілля" (2007), переклади творів Тараса Шевченка, Івана Франка, Василя Стефаника, Лесі Українки, Михайла Коцбінського, Василя Стуса, Василя Симоненка, Івана Світличного, Ігоря Калинця, Василя Голобо-

родка, Івана Драча, Миколи Воробйова португальською мовою.

І ось у дверях власної квартири нас зустрічає пані Віра. Мила, гарно і охайно вбрана жінка ласково запрошує до своєї оселі. В око зразу впадає, що у спекотному Ріо - це правдивий острівець України. Доволі просторе помешкання швидше нагадує музей чи якусь мистецьку виставку: стільки тут картин, вишвок, килимів, скульптурної пластики тощо. Вочевидь, що домінує українська тематика. Але зустрічаються вироби латинської і навіть африканської культури. Розмова наша беззупинна. Чи то ж бо диво?! Сама особистість Віри Вовк викликає велике зацікавлення, а, окрім того, вона бразилійка з українською душою. А тому її поезії не штукарство, не римування заради римування, а висока мистецька правда. Як, скажімо, ось ці рядки:

**«Я ліплена з доброї
Бориславської глини.
Куди не поніс би
мене буревій,
темні ялици шумлять
у мені,
темна Тисмениця
таємниця
струмить у жилах.
Моя душа стане
дзвоном
Старої бойківської
дзвіниці,
Щоб голосити за
мертвими
І будити живих».**

Щемливі почуття викликає у кожного з нас вечера, котору пропонує гостинна господиня. На столі борщ, гречана каша з м'ясом - правдива українська кухня за тисячі кілометрів від domu. I всі ці смачності власноруч приготувала талановита поетка, амбасадор нашої культури в світі! Шоправда, за гостинним столом не обійшloся i без страв місцевих, популяр-

них в Бразилії. Прохолодний салат із свіжої фрукти, заливтій якимось оригінальним сиропом був незабутнім. Щож, цілорічно щойно з дерева та городу різноманітні фрукти та овочі - така приємність цих країв.

Скільки б ми не говорили з пані Вірою, а все одно про все не розпитаємо. Хоч я і хочеться. Та й не годиться зловживати приязню одразу двох людей - українського консула Сергія Небрата та господині дому. У кожного з них свої побутові клопоти та щоденні турботи. Добродію Сергію ще слід відвідти нас у готель. А, окрім того, завтра вранці на нас чекає переліт до столиці штату Парана міста Курйтіба. I на прощання пані Віри Вовк хочеться сказати: "Дорога землячко, у Вас не лише чудові вірші, а й такий смачний борщ!"

Далі буде

Еліна ЗАРЖИЦЬКА

У Дніпропетровському обласному еколого-натуралистичному центрі дітей та учнівської молоді (директор Юрій Педан) вже 16 років працює хіміко-біологічний факультет Дніпропетровського відділення Малої академії наук України (далі ДВ МАН). Цього-річний – 16-й-обласний конкурс-захист науково-дослідницьких робіт учнів-членів хіміко-біологічного факультету ДВ МАН України було присвячено 85-річчю юннатівського руху в Україні та Дніпропетровщині.

Треба зазначити, що з огляду на сучасний стан екології, популярність біології та хімії, як найбільш затребуваних наук, серед школярів-старшокласників постійно зростає. Про це свідчить зростання кількості секцій на хіміко-біологічному факультеті Дніпропетровського відділення МАН: якщо в 2009 році працювало 12, то в 2010 їх вже – 14. З'явились нові секції з напрямів: агрономія, зоотехнія та ветеринарія, генетика та селекція.

На обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт було розглянуто 191 науково-дослідницьку роботу учнів із 24 регіонів області. 86 учнів посили призові місця (для порівняння: у 2005 році у конкурсі прийшло участь 137 учнів із 15 районів та міст).

Високий рівень вимог до юних науковців під час конкурсу забезпечувало журі, до складу якого увійшло 30 науковців, у тому числі 6 професорів і 24 кандидата наук та провідних спеціалістів вищих навчальних закладів.

Більшість науково-дослідницьких робіт було підготовлено в лаборато-

ЮНІ АКАДЕМІКИ ПЕРЕБУДОВУЮТЬ ЕКОСИСТЕМИ ВОДОЙМ ПРИДНІПРОВ'Я

ріях і на кафедрах вищих навчальних закладів під керівництвом вчених. Найбільша кількість різноманітних і цікавих тем науково-дослідницьких робіт підготовлена на місцевому матеріалі: "Вивчення рідкісних та зникаючих тварин і рослин Дніпропетровщини", "Вивчення механізмів структурно-функціональних передбудов екосистем водойм Придніпров'я в умовах антропогенного тиску" тощо. А учні Криворіжжя свої науково-дослідницькі роботи присвятили проведенню рекультиваційних заходів на відпрацьованих землях гірничодобувних підприємств.

Хіміко-біологічне відділення МАН має високі не лише кількісні, а й якісні показники. Так, з 2000 по 2009 роки на Всеукраїнських конкурсах МАН прізери і переможцями стали 50 учнів. А 5 – отримують стипендію Президента України. Це учні Криворізького обласного ліцею-інтернату для сільської молоді Ольга Нікитченко і Марія Тре-

губ, Дніпропетровського обласного медичного ліцею-інтернату "Дніпро" – Олена Костирико та Софія Глинняная, Новомосковського ліцею "Самара" Микола Шаровара.

За досягнення у царині біології та хімії переможцям обласного етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту дослідницьких робіт учнів-членів МАН признаено обласні іменні стипендії. У 2009 році 78 переможців отримали стипендії, сума яких склала понад 157 тис. грн. На 2010 рік цю суму заплановано збільшити до 200 тис. грн.

Найбільш активні та здібні члени Малої академії наук зробили крок у велику науку – за 15 років творчої праці хіміко-біологічного факультету Дніпропетровського відділення Малої академії наук України понад 1000 випускників не тільки стали студентами обраних факультетів вищих навчальних закладів Дніпропетровської області та України, але й досягли значущих успіхів у науці.

Тамара РЕЗНІЧЕНКО

ДІТИ І ВІЙНА. ПРО ТЕ, ЩО ЗАПАМ'ЯТАЛОСЯ...

Війна має свій колір, свою мелодію, вона поособливому пахне. Але дитина в своїй пам'яті має зафіковані картинки, ні, не плоскі, як картинки, а скоро ці спогади в формі голограм.

Тому і мої спогади мусять бути, ні, є такими об'ємними, наповненими звуками, мою людською.

І перший спогад - це жах. І народжений він голосінням. За двісті метрів від нашої оселі на подвір'ї, біля контори радгоспу вишикувалась колона з тракторів, машин, підвід, корів, коней. Евакуація. Тато-тракторист везтиме родину директора радгоспу.

А ми? Дідуся сказав: «Не залишить нас. Виживемо і діждемося тата». Ми - матуся, старший брат 13 років і я майже 5 років.

На проводи дідуся нас не пустив. Будуть, мовляв, голосити, це, внуценко, тяжко слухати. Я залишилась. І була радість, бо на подвір'ї лежала купа книжок. Дядько був за професією зоотехнік. То ж і книги велики, ілюстровані були про тварин.

Мою тіточку Юлю привіз чоловік, який працював начальником під Слов'янськом. А з нею і дітей: Толика - 7 років, Світланку - 3, і Лідочку - не було ї року.

Мене дідуся навчив читати рано в 4 роки. У нас був роман «Тихий Дон» і поема «Євгеній Онегін». І я читала. Ховалася на гориці влітку і поринала в цей чарівний світ. Спочатку читала вголос. Але це мені заважало, і тоді я почала малювати картини. За кожним реченням оживав світ. Він був таким неповторним і цікавим, що потім, перечитуючи ці твори, мені бракувало отого першого відчуття.

Але повертаємося до по-дій 1941 року.

І раптом почувся крик. Він належав не одній людині. І чи можна це назвати криком? Одночасно заголосили десятки жінок

- Ой, та наого ж ви нас залишаєте...?

Що це було?

Так проводжають покійників. А тут же ще живі. Але їдуть вони в оту смертельну пашу під назвою війна. Я пам'ятаю отої страх, оте заціпеніння і навіть сонечко, ще вересневе, лагідне та тепле, зникло. Я перелякано почала його шукати. Не було. Де воно поділося? Обхопивши коліна, я заховала голову, але неймовірна туга, відчай, розпач, благання до того, хто б міг допомогти, все це летіло і вже парк з високими деревами не міг перешкодити отому сигналу про біду. З'явився

дідусь. Правда, я його не бачила. Але мене взяли на руки, пригорнули і понесли до кімнати. Накривши ковдрою, дідусь почав говорити:

- Вони повернуться. І тато, і дядько. А ми будемо їх чекати. Спи.

І я заснула. Бо горе дитини таке швидкоплинне. Але гірке відчуття залишається в пам'яті, щоб потім виринути з минулого, засмутити, застерегти, нагадати.

І вже через декілька годин матуся, тіточка поралися по господарству, я носила книги, хлопці з дідусем пішли гусей провідати. Табун був великий, понад сотню, і на стерні вони збиралі зерно і потім ноочували біля ставу у вібалку, кілометрів за два від дому. Всі дні до приходу німців дорослі носили з амбарів радгоспу пшеницю, овес, гречку, просо.

Навчень головом 33-го, ми мали такі таємні схованки. Хата була дуже довгою, під однією покрівлею і житло наше, і сарай для корівки, і приміщення для птиці. Так ось, велика піч мала схованку. Це був з півметра ширини отвір, і тільки дідусь знав, яку цеглуни підняти, щоб туди сипати зерно. На возику возили його, а дідусь сипав у сховище.

І ще. На городі були три чи чотири ями, в яких зберігався буряк, червоний і білий - цукровий. Тому дідусь з хлопчиками збиралі врожай, на возику привозили, складали до ями. І ще був такий схов - у формі глечника, зсередини вимазана глиною і пропечений. Туди засипали зерно і вузький отвір герметично закупорювали. Чіпти не можна було до весни.

У нас був льох, викладений з каменю, за селом був кар'єр. Так от третя частина цього льоху була захована і тільки дідусь знав, як відкрити дверцята. З розмови дорослих я розуміла, що туди будуть ховати картоплю, діжки з солінням, тушки гусей, якщо доживуть до морозів. Заготовляли кригу, яка лежала в льоху до весни.

Село причаїлося. Чекали. Хтось сказав, що німці не заходить до хати, якщо є хворі. В закутку біля печі на полу матуся вклала нас з сестричками, закутала хустками і стали чекати. Хлопці з дідусем були вдалій балці, возили сіно.

Розчинилися двері - і на порозі постав рудий здорований з гвинтівкою і на ній багнет, яким почав штрикати в клунки на печі. Коли потрапив на клунок з цукром, голосно закричав: - Цукор! Цукор!

І потягнув мішок.

- Ой, як ми потім жалкували, що не заховали його, адже дядечко хотів, щоб нам його вистачило надовго.

Вже ввечері матуся з тіточкою шепотіли:

«Треба було розтопити, в банки перелити та до льоху у сховище». Потім затихло. Потрохи виходили на вулицю, слухали, як десь далеченько бухкають гармати, чути глухі вибухи (бомби) кидаюти, коментував дідусь). Цілими днями молотили квасолю, соняшники, чистили кукурудзу.

Під піччю полички для горшків заклали, заховали найгарніше вбрання. І постелилася разом з поховкличими листями на землю туга з печалю та горем, вклалася на довгі чотири роки та почала жати страшний урожай зі смертай, каліцтв, сирітської беззахисності і віковічної вдовинової печалі.

Але ж ми були діти. І ніхто не міг забрати в нас дитячих забав та радощів. На грядках викопали картоплю. Ми збиралі пасльон, такі чорнофioletові ягідки, матуся варила з ними вареники.

На гориці поміж кулями очерету ховали сушені вишні, яблука, груші. Великий чавун узвару варили кожного дня. Правда, замість цукру кидали білий цукровий буряк.

Зрізали коноплі, величезні кущі, зерна потім на олію давили, а зі стебел, відбитих та вимочених, отримували нитки і ткали з них рядно.

А я читала книги з зоології, хоч нічого не розуміла, але мене захоплював сам процес читання...

Якось так плавно спогади виринають, вибудовуючи тільки їм, тобто спогадам, логічну схему.

Прогуркотіли танки. Завалився колодязь. Ми відсиджувалися в льоху. Потім вийшла матуся, покликала нас.

На подвір'ї стояла машина з будкою і два мотоцикли.

Це була пересувна пошта. Перші слова, які я запам'ятала: «Мамка, млеко».

До нашої родини на довгий час поселилися Ганс, Фріц і «Кажан». Зі світлиці вони викинули ліжко з перинами, подушками. Натомість поставили три розкладні. Ми з матусею і тіточкою Юлею та сестричками спали в закутку за піччю. Хлопці з дідусем на печі. То була дуже цікава постіль. Шар проса накривався коробом, верх якого був з рядна. Тому ми перелізали зранку на піч, визирали в щілини під стелею. В першу ніч, коли заплакала маленька Людочка, всього рік йй було, «Кажан», якого ми зразу ж не злюбили, вискочив і закричав:

«Век, век! Мабуть, і немовля зрозуміло, що вночі не можна плакати, тому й більше такого випадку я не пам'ятаю. Але був головний клопіт - табун

гусей. І прислухалися до розмов дорослих, завмираючи від страху за свого улюблена - Харитона.

Діти завжди люблять тварин. Але я любила гусака Харитона. Коли я вибігала вранці на подвір'я, то він злітав з погрібника і хлопаючи крилами та белькочучи, кружляв навколо мене.

Але як зберегти хоча б трохи гусей з великого табуна? Матуся і жінки звернулися до німців: «Фріцу, давай заховємо частину зарізаних гусей, буде і вам, і нам що їсти». Німець погодився. Різали вночі. Частину тушок дідусь заховав в льоху, куди заздалегідь було навезено льоду, частину розвісили на гориці, так як в кінці листопада морози покріпали, то холод спріяв тривалому зберіганню м'яса. Я ввечері обіймала Харитона і заспокоювала: «Тебе ніхто не чіпатиме, ти житимеш». Щодня німці смажили гусей на вогнищі. Матуся і тіточка їсти «квартирантам» варили окремо. Фріц любив мене. Він часто саджав на коліна, діставав фото своїх дітей - двоє хлопчиків і дівчинка - і казав: «Гітлер дурах, Сталін дурах, пuf, puf». Але це тоді траплялося, якщо не було поряд «Кажана». Окупанти влаштували нам свято на Різдво. Поставили ялинку, ми її прикрасили, пригощали нас подарунками.

Ніхто не вбив нашу корівку Зорьку. Давала вона по чотирі восьмилітрових відра молока на день. Матуся і тіточка ходили на роботу. Дідуся зі старшим братом моїм Колею поралися на господарстві.

Серед зими з'явилися жебраки. Неподалік був рудник. Ті, хто не евакуували, голодували. В нас на кухні стояли відра з картоплею, кукурудзою, буряками. Матуся сипала в клуночки збіжжя прохочачам, вони дյкували.

Дорослі ввечері ходили до сусідів. Там баба Христя ворожила на картах. Приходили задоволені: «Живі наші вояки». Думаю, що та бабуся була знатним психологом, бо навіювала віру в перемогу, в повернення солдатів додому... Дитячі розваги залишилися -санки, ковзани. Чим палили піч? Саманом. Що це таке? Влітку на подвір'ї розстилали гній, потім різали на квадрати, сушили. Піч запалювали рано вранці, їжу готували. Увечері нас купали на печі. Ставили з гарячою водою дерев'яне коритце і потім почергово нас купали: маленьку Людочку, Світланку, потім мене. Хлопців дід загартовував: щоранку до пояса мились вони холодною водою...

Жили...

Ларіон ХЕЙЛИК (США)

ВЕНЕСУЕЛА

(Продовження. Початок в попередніх номерах)

Одного разу до мене зателефонував капітан Гаррі Дов. Розповів, що він говорив з однією компанією, коли б не з Вікконсона, котра начебто має замовлення на перевезення спорядження для ракет НАТО у Європі.

- Гаррі, друже, прошу дай їх число телефону, - гарячкове попрохав я капітана, почувши від нього таку новину.

- А навіщо це тобі потрібно, Ларі? - поцікавився мій приятель.

- З московитами у мене свої особисті рахунки. Білогвардійці знищили у 1919 році моє діда та бабцю по матері, а в 1933 році вже червоні виморили голодом майже всю рідню і лише через те, що ми українці. Ти б пробачив таке?!

як згодом мудро назве СРСР мудрий президент Рональд Рейган. А окрім того, на відміну від інших, ми на власній шкірі відчули усю «миро-любність та прогресивність» радянської держави. Система, котра без вагань ніщила мільйони своїх співомадян, так само легко могла поставити заради своєї маячні про світову гегемонію долю всієї людської цивілізації. Я чітко усвідомлював: СРСР здатен розв'язати Третю Світову війну. А через ядерну зброю вона могла б стати останньою в історії людства. Свою задумку мені вдалося здійснити сповна. Я досить легко зміг переконати віце-президента нашої компанії у виконанні роботи для НАТО. Тим більш, що це замовлення давало нам заробіток у 25 тисяч доларів. Однак з модерно оснащеними кораблями нам мало хто міг скласти тоді конкуренцію в цій справі.

ми штатами США, аби відвідати нашу клієнтуру. Головне завдання таких зустрічей: моніторинг технічного оснащення партнерів, якісні поради для подальшої співпраці, та й нам було корисно почути їх думку з того чи іншого приводу.

Одного разу серед зими довелося відвідати місто Клівеленд, що у штаті Огайо. Це доволі на північ Америки. Там зустрівся з нашим репрезентантом паном Бертом Деккером, голландцем за походженням. В ту пору снігу на дорогах було по коліна. А мій колега мчить на своєму авто, немов то не машина, а лещата на колесах. У нашому, більш південному штаті Нью-Джерзі ніхто б не наважився їхати за таких обставин захищеною дорогою. А секрет був досить простим. Місто Клівеленд було розміщено на великих покладах солі. Ось його адміністрація і вирішала не витрачати кошти на розчищення доріг, а щедро по-сипати їх сіллю. За законами природознавчої науки такі заходи дозволяли у розпал місцевої зими мати досить безпечну їзду.

З початком 80-х років минулого століття у світі почалася економічна депресія. Тяглась вона довго, так що в 1983 році в нас бракувало грошей платити за паливо. Треба скорочувати персонал, треба економити. Одного дня керівництво нашої компанії вирішило звільнити керівників середнього типу. Ліквідували відділ адвокатів, скинули керівника реманенту (а нас було понад 80000 одиниць всіляких машин) кораблів і ліквідували керівника кораблів, тобто, мене. Звичайно, я не хотів втрачати роботу. За роки праці з кораблями набув досвід у цій галузі та й ще відчував чималі сили, котрі хотілося застосувати заради добра інших та власного достатку. І фортуна не відвернулася до мене спиною. Я приятелював з керівником портів у нашій компанії капітаном Бйорном Гундерсоном, норвежцем за походженням. Це був дуже приязнний чоловік, як, мабуть, усі скандинавські на зовнішні емоції, але зажди готовий допомогти близькій для нього людині. У кращі часи він працював під моєю командою. А за нових обставин зміг допомогти мені утриматися на праці. Його посаду не було

скороочено, і вийшло так, що йому був потрібен капітан порту. Вочевидь, що він запропонував мою кандидатуру. І хоч за нової посади і обов'язків дещо втрачав у платні (шість тисяч доларів річно) я радо згодився на такі умови. Адже загальні умови моого контракту з компанією було збережено. А це і соціальне забезпечення, і певний респект у суспільстві. Місцем моєї нової роботи

В описані Іларіоном Хейликом роки західна українська діаспора як могла доносила правду світові про антилюдську сутність «імперії зла», як згодом назве СРСР мудрий президент Рональд РЕЙГАН. Громадські, політичні, культурні діячі нашої спільноти на чужині, на загал, маючи обмежені можливості, формували думку світового співтовариства щодо правдивого стану українського народу в червоній Московській імперії. На світлині, можна вважати, унікальна сцена. Патріарх Української Автокефальної Православної Церкви Владика МСТИСЛАВ на прийомі у президента США Рональда РЕЙГАНА у Білому домі в 1985 році (Владика МСТИСЛАВ крайній зліва, президент Р. РЕЙГАН - другий справа). Вочевидь, що ця зустріч допомогла згодом господарю Білого дому влучно охарактеризувати Советський Союз як «імперію зла». Історичну світлину Владика Мстислав особисто подарував дружині пана Іларіона Хейлика мисткині Раїсі Хейлик.

Розумію, Ларі, - співчутливо зітхнув в трубку капітан Дов.

Я справді мав особистий мотив до виконання замовлення, про яке нині згадую і те, що розповів тоді капітану Гаррі - свята правда. Однак на мені лежав ще, так би мовити, громадянський обов'язок: у ті роки західна українська діаспора як могла доносила правду світові про антилюдську сутність «імперії зла»,

Загально мені досить подобалася моя праця. І не лише тому, що я полюбив роботу з кораблями та їх фах дозволяв заробляти на прожиток. Мої обов'язки вимагали досить частих поїздок, нових контактів та зустрічей з іншими людьми. А, отож, і нових вражень. Мені, здається, будь-яка цікава до життя людина має задоволення від подібного. Так, час від часу треба було їздити інши-

було визначенено порт Елізабет. Те, що я не помилився у моєму виборі, засвідчив час. На новому місці я відпрацював з 1983 по 1990 роки, аж поки не вийшов на пенсію.

Озираючись на прожите, не раз спинявся на думці, що обставини дарували мені можливість спілкуватися з багатьма цікавими людьми різних національностей. З тих п'яти велетенських кораблів, котрими мені довелося опікуватися за своїми службовими обов'язками, лише один був французьким. Але якраз з його капітаном мсьє Жаком Фредертом мені випало заприятлювати. І настільки, що стало за звичку обідати на його судні. Традиційно перед ланчом капітан наливав як аперитив «Пернод», а вже потім власне бралися за обід. На столі завжди було три різновиди вина: червоне, рожеве та біле. Вочевидь, щоб кожен мав собі до смаку. А окрім того, як правило, до шести різновидів сиру та фрукти і кава з бренді. Та неодмінно декілька - вишуканих, шляхетних страв за французькими рецептами. Отож не дивно, що я досить швидко призначався обідати разом з Жаком. Однак вина мені все ж таки смакували менше від місць напоїв. Я більше налягав на горілку, віскі та бренді. Моєму прителю це не дуже подобалося, він наполягав, аби я таки пив вино і навіть брав з собою додому пару пляшок по завершенню обіду. Аби подолати мою нелюбов до вина, він якось оповів таку історію. У 70-х роках двадцятого сторіччя Франція правила бал морського туризму у світі. Аби ще більше привабити клієнтури на свої судна, провідна туристична французька компанія «Компані Женерал Марітім» навіть ввела у свій штат експерта з вин. У його обов'язки, входило найретельніше слідкувати за дозріванням винограду для виноробної справи, врахувати кількість сонячних днів під час дозрівання врожаю, інтенсивність опадів, температурний режим тощо. Пройде час - і «Компані Женерал Марітім» не витримає конкуренції з літаками. Однак, як структура, котра займається виноробною галуззю, вона існує понині. Після таких оповідок я став більше налягати на вина. Тим більш взяв до уваги загальновідомий факт: французи у великих мірі довгожителі завдяки саме своїй відданості вину.

По Другій Світовій війні на світові екрані вийшов дуже популярний фільм "African Queen" (Африканська королева). Головну роль грава Катрін Гепбурн та, як не помиляюсь, Річард Буртон. "African Queen" - так само називався корабель, котрий возив річками в Африці грошовитих людей. Збереться в Англії купка багачів для такої розваги, а вже "African Queen" нашими кораблями ми спочатку везли до спекотного континенту, а потім назад до туманного Альбіону. Так що часами довелося мати справу з вантажами лише для розкоші та розваг.

Пригадується ще такий випадок. Лагодимо корабель в порт Елізабет. Це ще тоді, коли ми мали першу генерацію кораблів. Дзвонить до мене капітан Гундерсен і каже, що отримали багато технічного оснащення, але ще треба мати місце для вантажу з Канади. Кажу йому, аби залишив машинерію до Франції, а через два дні я матиму інший корабель, і я його доправлю до Ле Гавру. Тільки корабель відплів, а тут алярм - що ти зробив?! Ти ж повинен був завантажити унікальну яхту, котра скерована на перегони світового значення, які відбудуться в Антібі, порт Північної Італії. Повернути корабель неможливо. Пішов одразу ж до президента компанії і розповів, що сталося. Сказав, що запізнююємося на 2 дні - неможливо прибути вчасно до Антібі, бо у Франції не габаритні вантажі можна перевозити автомобільними дорогами лише вдень. Сказав зателефонувати послу США у Парижі і попросити допомоги: аби можливо було везти яхту і вдень, і вночі. Так і зробив, та відповідь була - «подивимось». Коли корабель причалив у Ле Гавре, одразу ж відправили яхту в Антібі. Все одно спізнювались. Тоді перегони було передставлено на одну годину пізніше (не на 6, а на 7 годину ранку). Зрештою, таки встигли! І диво з дива - наша яхта взяла перше місце. Слава на цілій світ! Минув час, дзвінок - капітан яхти запрошує мене на обід. Подумав, що буде сварка. Зустріліся, я вибачився за помилку, а він мені: «Я також повинен був бути тоді у порту, а я гуляв. Отож вина на обох». А потім пояснив, що у них напруження в команді під час перегонів на яхті було таким, що все горіло. Ось чому вони виграли. Будьмо!!! Англійською це - happy ending (щасливий кінець).

• З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановний Редактор!

Безперечно, публікація Іларіона Хейлика «Венесуела» мене особисто дуже зацікавила, і її треба продовжувати. А ще цікавіше було б прочитати повну книжку його мемуарів, куди, як Ви обіцяєте, ввійдуть розповіді про український та американський періоди життя автора.

Я завжди з великим інтересом читав на сторінках «Бористену» спогади українців, закинутих долею в далекі країни, наприклад, Олексія Воскобійника, книгу Миколи Когута «Дорогами чужини» (мої роздуми про цю книгу і її автора були надруковані на сторінках «Бористену»).

А тут таку книгу спогадів збрається видати мій земляк, шановний пан Іларіон Хейлик, охопивши весь хід тих невблаганих подій минулого століття, які зігнали людину з рідної землі і надали їй притулок аж за океаном. Я вже передчуваю, з яким інтересом буде читати сторінки цієї книги. Та й не тільки я. В Мишуриному Розі багато Хейліків, і серед них, мабуть, ще знайдеться відгалуження його рідні, ті люди, яким не байдужі будуть спогади свого американського родича чи хоча б давнього знайомого.

До речі, живе в Мишуриному Розі небайдужий до історії рідного краю чоловік — Іван Олександрович Кріпак, який впродовж багатьох років зібрав докупи згадки та написав дотепні нариси про всіх чимось знаменитих мишурян, і вже третім виданням випускає у світ книгу під назвою «Скарби одного села». Книга щоразу стає все більш повнішою і вже доходить до 500 сторінок. (Про цю книжку я міг би написати невеличкий нарис для «Бористену», якщо буде на те Ваша згода). Так от, я думаю, що після того як Іван Кріпак прочитає мемуари Іларіона Хейлика, в його книжці обов'язково з'явиться ще один нарис — про відомого американського мишурянина.

Вважаю, що сучасному українському, особливо молодому читачеві подібна мемуаристика вкрай важлива: десятиліттями у нас панував однобокий, якийсь чорно-білий погляд на поведінку людей у круговоріті подій двадцятого століття. Зараз в ньому стає все більше об'єктивності і правди, кольорових фарб і тверезих оцінок. І чесні та неупереджені спогади людей «з того боку» тільки додають цьому процесу позитиву.

Можливо, не завадило б по текстах публікацій делікатно пройтись перу грамотного редактора заради кращого порозуміння автора, який багато років живе у відриві від рідного мовного середовища, з сучасним молодим читачем. Щодо розставлення акцентів самої оповіді, то це вже воля автора. Бажаю йому здоров'я та успішної і плідної роботи.

З іщирим вітанням
— Микола ЛОЖКО.

Андрій БАБІЧ

ВІДКРИЙТЕ ДУШІ

Старе лахміття
Ганебно-сіре
Ще не зотліло
В пух і прак.
Ми грішні діти
Сліпої віри -
Ta б'ється в тілі
Крилатий птах.

Гірка спокута,
Безсонні ночі -
Ведуть в атаку
Крізь прак століті.

Душа закута
На волю хоче,
Щоб білим птахом
У вись злетіті.

Я сміло рушу
Крім сором блазнів,
Крізь роки болів -
У світлий день!

Відкрийте душі, -
Вони не в'язні
Чужої волі,
Чужих ідей...

НЕ ХЛІБОМ єДИНІ

Не хлібом єдині?
Якби ж воно - так...
Лишився країні,
Хіба що, - гопак!

I хтось - «диригує»,
Повчає, як жити.
Він бачить все... чує...
Йому - не болить.

Хто він для не ситих?
Велика рідня?
Хутчіш, - до «корита»...
Без ньюго - ні дня!

Не хлібом єдині?
Якби ж то... Якби
Жили в Україні
Не так, як рabi...

МЕНЕДЖЕРИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ВИКЛАДАТИМУТЬ У НГУ

ДПЕК, лідер паливно-енергетичного комплексу України, і Національний гірничий університет, один з провідних ВНЗ країни, підписали договір про початок довготривалого співробітництва.

У результаті спільної роботи ДПЕК матиме змогу коректувати навчальні програми для студентів профільних спеціальностей з урахуванням реальних потреб промислового сектора. По закінченні навчання найталановитіші студенти будуть запрошенні для працевлаштування на підприємства ДПЕК.

У свою чергу, вищий навчальний заклад актуалізує навчальні плани для енергетичних і гірничих спеціальностей, враховуючи розвиток сучасних технологій з реаліями розвитку галузі. Okрім того, спільний проект

ДПЕК і НГУ буде реалізуватися у кількох напрямках. Перш за все, це відбір студентів, які разом з обов'язковою програмою навчання, проходять спецкурс, розроблений відповідно стандартам Донецького паливно-енергетичного комплексу. Виробничу і переддипломну практику студенти зможуть проходити на провідних підприємствах компанії. Це допоможе майбутнім спеціалістам обрати актуальні для паливно-енергетичного комплексу теми дипломних робіт, які відображають виробничі реалії.

«На сьогодні система вищої освіти не повністю орієнтована на потреби ринку. Виробничим компаніям доводиться витрачати час і засоби на переучування спеціалістів чи залучення професіоналів з-за кордону. ДПЕК вбачає

розв'язання проблеми у розробці нової системи професійних стандартів із залученням представників бізнес-співтовариства. Тобто, наші менеджери готові викладати в університеті. Ми готові побудувати тут і нові навчальні лабораторії», — прокоментував договір заступник директора з управління персоналом ДПЕК Олександр Кучеренко.

Перший проректор НГУ Петро Пілов зазначив, що гірничий університет ще 110 років тому став першим вищим навчальним закладом на Україні, який випускав спеціалістів гірничого профілю. На всіх етапах свого існування НГУ невпинно розвивається, масштаби й обсяги наукових здобутків безперервно розширяються. НГУ - це дослідницький науково-освітній центр, для якого характерні фундаментальність та сис-

темність знань, комплексне поєднання освіти, науки й інновацій.

Завідувач кафедри підземної розробки родовища Володимир Бондаренко продовжив: «Підготовка спеціалістів в НГУ завжди базувалася на творчій співпраці з підприємствами і не лише в Україні, а йдалеко за її межами. Партнери НГУ в науковій і навчальній сферах - це понад 100 зарубіжних організацій з 40 країн Європи, Азії, Америки. Уже не один рік така співпраця триває і з ДПЕК. Проте ініціатива Донецького паливно-енергетичного комплексу відкриває нові можливості у підготовці спеціалістів на сучасному рівні. Нинішній договір - це вимога часу».

Інфоцентр НГУ.

— Початок науки - розум, початок розуму - терпіння.
Еффенді КАПІЄВ.

— Вченій без діла - як хмара без дощу.
Арабське прислів'я.

— Випадкові відкриття роблять тільки підготовлені уми.
Блез ПАСКАЛЬ.

— Неродюче дерево не потребує підтримки.
Еміль КРОТКИЙ.

РОБОТОДАВЦІ ВИСОКО ЦІNUЮТЬ ВИПУСКНИКІВ ДНУ

За рейтингом університетності, опублікованим у всеукраїнському щотижневику «Деньги» (№06, 2010), Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара посів сьоме місце у списку найпрестижніших вищих навчальних закладів України після КНУ ім. Т. Шевченка, Національного університету «Києво-Могилянська Академія», НТУ «Київський політехнічний інститут», Національного авіаційного університету, Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана та Львівського національного університету ім. І. Франка.

Кореспонденти часопису зацікавились питанням «Чиїм випускникам платять більше?» Як і в минулі роки,

«Деньги» оцінювали чотири категорії випускників: економістів, юристів, гуманітаріїв і «технарів». Чотири списки ВНЗ було надіслано до роботодавців, які працевлаштовують спеціалістів з даних спеціальностей, з проханням надати їм оцінку від «0» до «10». В залежності від набраної суми балів ВНЗ отримував своє місце в рейтингу з тієї іншої спеціальності: перший серед технічних – НТУ «Київський політехнічний інститут», перший гуманітарій – Національний університет «Києво-Могилянська Академія», кращий з економічних та юридичних спеціальностей – КНУ ім. Т. Шевченка.

В Україні існує кілька об'єктивних рейтингів ВНЗ, розроблених різними ком-

паніями: «Топ-200 Україна», «Софія Київська», рейтинг «Компас», рейтинг українського видання «Деньги». В усіх означених рейтингах минулого року наша alma mater увійшла до десятка лідерів вищої школи.

Рейтинг «Компас», що проводиться за ініціативою компанії СКМ спільно з фондом «Розвиток України», пропонує роботодавцям, експертам та випускникам оцінити, наскільки конкурентноспроможних спеціалістів готує той чи інший ВНЗ, чи надає він якісні освітні послуги та чи відповідає потребам ринку праці. За цим рейтингом, ДНУ ім. О. Гончара посів 6 місце серед 234 ВНЗ III-IV рівнів акредитації.

Також рейтинг ВНЗ вже протягом 3 років проводиться кафедрою ЮНЕСКО «Вища технічна освіта, прикладний системний аналіз та інформатика». Рейтинг отримав назву «Топ 200 Україна» та враховує такі показники, як індекс якості науково-педагогічного потенціалу, індекс якості навчання, індекс міжнародного визнання. До методики підрахунку рейтингу ВНЗ були залучені незалежні експерти у сфері науки та освіти. У цьому рейтингу Дніпропетровський національний розмістився на сьомій сходинці.

Інформаційно-аналітичне агентство
ДНУ ім. О.Гончара.

• НА КОНКУРС ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ІВАНА ТА МАРУСІ ГНИПІВ

Катерина
КРАВЧЕНКО

Я – НЕ ЗРАДНИЦЯ!

Зрадница? Невже тепер я зрадниця? Та що ти взагалі знаєш і розумієш? Можна подумати, що життя за кордоном принесло мені щастя. Однак, подружко, ти не права. І я тобі все спробую пояснити. Може бути, ти взагалі не будеш читати цього листа, та це вже інше. Головне - я тобі все напишу, як воно було і що.

Проживши стільки років без сліз, я, здавалося, вже розучилася плакати, однак, отримавши твого листа, зрозуміла, що помиллялася. Сльози просто причалися в глибині душі і чекали зручного моменту. Та я жила цей час без сліз не тому, що мені було дуже добре, а, навпаки, через те, що у мене на це просто не вистачало сил.

Тримаю твій лист у руках і вкотре намагаюся зрозуміти, що я тобі зробила поганого? Я - не зрадница! Я люблю Україну! Ти зробила висновки, нічого не знаючи. А так не можна. Пам'ятаєш, нас цьому навчали ще в університеті. І саме життя підтвердило те, що це правда. Точніше, не правда, а навіть істина. Бо правди - її багато, вона своя у кожного, а ось істина тільки одна. Ми двоє з нашої групи закінчили навчання з червоним дипломом.

Зауваж, це ти тоді хотіла за кордон, а я збиралася залишитися в Україні. Ти забила мені голову, розповідаючи, як добре за кордоном, а у нас на Батьківщині на початку 90-х років ніяких перспектив. Тому треба якнайшвидше тікати. Інакше все життя може пройти у невеличкому кабінеті на інженерній посаді з маленькою зарплатнею, а потім із ще меншою пенсією. У тебе працював тоді дядько, здається, у Чехії. І теж збиралася туди. Якщо чесно, я трохи заздрила тобі і твоїм планам на майбутнє. Я думала: «От Люблка, яка амбіційна людина. Всього в житті досягне. Не те що я». А воно бачиш, як склалося - не тобі, не мені. Не поїхавши до Чехії, ти влаштувалася на завод. Здається, дядько повернувся в Україну, втративши роботу і ти не мала іншого виходу. Все пішло шкіребertia. А що з тобою трапилося далі, я не знала, доки не отримала твого листа. Я питала у своєї матері, чи не чути вістей від Люблка, та вона казала, що нічого про тебе не знає. Вона навіть ходила до тебе додому, але там жили інші люди. Докоряючи, що я забула нашу дружбу, зверни увагу, що ти могла знайти мене раніше, а не через п'ятнадцять років. Можливо, я також зробила не все, щоб тебе знайти. Тому ми обидві винні.

Але я повернуся до своєї історії. Працюючи, як і ти, на заводі, я зустріла там хлопця, за якого згодом вийшла заміж. Потім народився Іванко. Здавалося, все завжди буде добре. Одного разу нам з чоловіком запропонували роботу у Німеччині. Житло, більш-менш

пристойна, за німецькими мірками, зарплатня. Що ще потрібно? Проте ми не збирилися їхати. Покинути все заради якогось химерного щастя за кордоном? Точніше, за кордоном щастя не буває. До того ж, в Україні треба було залишити все, а там починати з чистого листа. Проте життя внесло свої корективи у нашу подальшу долю - захворіла мати моого чоловіка і потрібні були гроші на операцію. Дуже великі гроші на лікування. Де нам було їх взяти?! От так ми і поїхали. Залишивши Іванка на батьків, я дуже хвілювалася за всіх нас. Ми думали повернутися через рік, а все вийшло інакше. Щоправда, жертвами не були даремними - операція була проведена успішно, та гроші знову були потрібні - тепер вже на реабілітацію і якнайшвидше одужання. Тому ми затрималися в Німеччині. Згодом чоловік не захотів повертатися в Україну, збирався забрати до нас сина. Я, розриваючись між коханням до чоловіка і почуттями до Батьківщини, вкрай заплуталася.

Напевно можу сказати тільки одне - я не хотіла, щоб моя дитина зростала на чужині. Я дуже за ним сумувала, проте забрати його з України, скоріш за все, означало б порвати з рідним корінням назавжди. З чоловіком я розлучилася,

повернулася з Німеччини, та ось біда, я вже не могла жити на маленькій інженерній зарплатні. До того ж, за ті кілька років, що я провела за кордоном, Україна дуже змінилася. Все було іншим - люди, порядки, життя. І тоді я дійсно втекла знову до Німеччини. Я молода була і дурна. Я ж не розуміла тоді, що роблю. Не намагаючись сповідатися, я просто пишу тобі правду, як все тоді вийшло.

Я не розуміла, що крайні, яка нещодавно стала незалежною, потрібна моя підтримка, що майбутнє залежить від кожної людини - в тому числі і від мене. Тоді здавалося химерним, що якщо всі люди почнуть тікати, то держави не залишиться, а те, що зостанеться, буде являти собою жалюгідну картину людського нерозуміння і відчаю. І тоді нам буде нічого залишити нащадкам, і, коли наші діти подивляться у наші очі і запитають, чому не зберегли того, що було дано, ми не зможемо нічого відповісти, бо буде соромно.

Я це вже відчула на собі, коли син, який далеко і лише на канікулах прилітає до мене погостувати, а я також приїжджаю до всього рідного мої душі не частіше разу на рік. Іванко спітав мене колись, чому я не в Україні. Що я мала відповісти? Те, що злякалася там залишитися, що боялася - нічого не зможу дати в майбутньому ані йому, ані батькам, ані самій собі врешті-решт.

Дорога ціна небідного існування за кордоном. Хоча зараз воно не таке вже і небідне - зарплатні ледве вистачає, щоб зводити кінці з кінцями. Мій поїзд пішов, а я залишилася стояти на порожньому пероні. Якщо чесно, я тут і дружів не нажила за цей час - так, одні знайомі. Немає щастя за кордоном і бути не може. Тому нічого його тут шукати. Ми потрібні своїй країні, і це факт. Тільки розуміти я це почала пізно, і саме це дуже погано. Та я не зрадниця.

Я - іноземка без Батьківщини. У мене її взагалі тепер, таке враження, нема ніде. А людина без Батьківщини дорівнює - це людина без долі. Я це на собі відчула. І це також справжня істина.

Не розумію, невже ми не бачилися і не чули одна одну задля того, щоб тепер звинувачувати і ображати. Ми ж були подругами, Любко! А це не можна, та й не потрібно викresлювати із біографії. Дороги розійшлися у різні боки. То й що? Просто так вийшло.

Пробач, час бігти на роботу. Дай, Боже, колись зустрінемося і ти не будеш називати мене зрадницею. Я прошу пробачення, але не у тебе, а в Україні, яку покинула у скрутну хвилину. Сподіваюся, рідна земля мені все проганить і коли-небудь приголубить і притисне до грудей, як рідну дитину.

Наталя ФЕДЬКО

Я ГОРДА ТИМ, ЩО УКРАЇНКА ЗРОДУ

**В моєму серці - зоряна краплина,
В душі моїй - крізь смуток сонце сяє,
Бо я у цьому світі - українка!
В мені любов, що вічно не згасає!**

**Про неї навіть соловейко в гаї
Співає пісню дзвоником світання,
Про неї дружні журавлині зграй
Курличуть восени, мов на прощання.**

**Та лише той їх зможе зрозуміти,
Хто пристрасно закоханий в природу,
І той, хто вміє так, як я, любити
Свій рідний край, його чарівну вроду!**

**Я вмію слухати шепті трав у полі,
Пташину пісню можу я пізнати.
Це тайна душі моєї волі,
Її ні кому в мене не відніти.**

**З дитинства звикла з сонцем я вітатись,
Дивитися на зорі перед ночі,
Й черешні білим цвітом милуватись,
Бо для краси - відкриті мої очі.**

**В годину смутку запахом барвінку
Мене охопить життєдайна злива
І я скажу собі: "Я українка,
Я горда цим, я вічна, я - щаслива!"**

**Володимир
БІЛІНСЬКИЙ**
(Продовження. Початок
в попередніх номерах)

Ось що засвідчив англієць Дженкінс, який плив 1558 року з флотилею галер із Нижнього Новгорода по Волзі на Далекий Схід, про Московію того часу: "... всі околишні області до сусіднього басейну Клязьми спустишенні московським завоюванням. Країна всіяна руїнами" [4, с. 14-15].

Тут великоросійським байкам місця немає. Дженкінс засвідчив страшну дійсність. Таку "культуру", такий "розв'язт" і такий "розвиток" несла сусідам Московія!

7

Ми вивчаємо криваві діяння Московії одне за другим. Однак час встановити і політичне підґрунтя цих діянь. Із цією метою заглибимося в період російської історії з 1470 по 1570 рік. Встановимо, що ж почало мінятися в той період життя в Орді і в її Московському улусі.

Тут почали мусимо відступити від хронологічного перебігу подій, аби краще простежити зміну самої історичної психологічної ситуації. Бо саме в той історичний період відбувався критичний перелом.

Перед Московським князівством і його церквою знову, як у період Олександра, так званого Невського, постало питання: якому єдиному цареві поклонятися?

Сподіваюся, читачі пам'ятають, що в середині ХІІІ століття церква й князь Олександр дійшли одної думки, і таким царем для них став єдиний правитель Золотої Орди — хан Батій. Пізніше — наступні хани.

За хана як найвищого, Богом посланого Царя молилися в ростово-суздальських, а пізніше — в московських церквах. Ця незаперечна істинна засвідчена навіть М.М. Карамзіним, хоча надто вже ухиляється від цього зізнання "письменник історії". Якщо князь виявляв непослух ханові, митрополит відлучав такого князя від церкви і піддавав анафемі. Таке не раз чинили з тверськими князями, новгородцями й псковитянами.

Золотоординський хан уособлював для Московії "симфонію" єднання церкви і влади, яку проповідували Візантія та прийняла як догмат Московія.

Але в самій Золотій Орді, в її улусах до кінця ХV століття сталися зміни, і перед

Московією та церквою знову постала стара дилема: якому цареві Орди молитися?

Навіть почала зринати страшна думка: а чи не отримати свого, Московського царя?

До кінця ХV століття внаслідок жорсткого розбрата Золота Орда поступово почала втрачати як свою силу, так і вплив на власні улуси — князівства. Із володіння Орди на той час піднялися Кримське ханство і Московський улус.

Московським князем у ту пору був Іван III, якому вдалося домовитися із Кримськими Греями "про братство і вічну дружбу". Московський князь при цьому погодився визнати себе залежним від Кримського ханства, як був залежний від Золотої Орди.

Послухаймо М.М. Карамзіна, хоча "письменник" відверто намагається в цьому питанні ховати кінці у воді, плутаючи геть усе:

"Іоанн послав у Крим товчма свого Іванчу, бажаючи укласти з Ханом урочистий союз, а Менглі Грей 1473 року прислав у Москву чиновника Азі-Бабу... Разом із Азі-Бабою відправився (назад. — В.Б.) в Крим Послом Боярин Микита Беклемішев".

Микита Беклемішев мав чітку вказівку московського князя погодитися на таку умову хана:

"Великий Князь зобов'язаний слати до мене, Царя, поминки (данину. — В.Б.), або дари, щорічні" [1, том VI, с. 260].

В цьому союзі, що тривав більше ста років, Кримський хан виступав із титулом царя, з чим погодився Іван III, а сам лишився великим князем. Титули на ті часи прояснювали всю взаємозалежність. Тут вигадки великоросів зайві. Князь зауважів залишився васалом царя.

До речі, поминки (данина) Московія возила в Крим до 1700 року, ще за Петра I.

"Беклемішев повернувся в Москву із Кримським Послом, Довлетеком Мурзою, і з Клятвою Ханскою грамотою, на якій Іоанн, у присутності цього Мурзи, цілавував хрест із запевненням, що буде точно виконувати всі умови союзу" [1, том VI, с. 261].

Необхідно наголосити: умови союзу були прислані ханом і беззастережно прийняті Московським князем Іваном III. Союз цих двох татаро-монгольських улусів був страшний для православного світу. Всію своєю

супуттю він був спрямований як проти залишкового правління Великої Орди, так і против суспільних слов'янських народів. Впродовж ста років Московія й Кримська Орда терзали землі України. То були роки усвідомленого з боку Московії знищення українського народу. Про страшні діяння Московського й Кримського улусів того часу автор розповість у наступній книзі дослідження. Зараз же хочу наголосити на тому факті, що Московія не виїшла з-під татарського панування після 1480 року, в чому нас намагаються переконати великоросійські "байкарі історії". Помінявся лише хазяїн Московії. Він перемістився із Сарая в Бахчисарай.

Притому змінився ступінь залежності Московії від Орди. Якщо раніше була необхідність отримувати "ярлик" на управління князівством в Сарая, то зараз і кримські Греї, і московські Рюриковичі полюбовно погодилися, що саме вони залишилися продовжувачами справ Чингісідів і спадкоємцями слави Великої Орди. При цьому Крим залишився носієм Царського трону, а Московський князь залишився "меншим братом", але вже міг передавати титул у спадщину. Як не схильяли московські церковники Івана III і його сина Василя III зазіхнути на царський титул, князі не зважилися протистояти кримським Греям.

Однак, навіть уклавши договір із Кримом, Московія продовжувала відчувати страх перед залишками Великої Орди, що кочувала в Поволжі, а Іван III, як і його предки, страхався ординських ханів.

Послухаймо М.М. Карамзіна:

"Государ (Іван III) послав Боярина Івана Федоровича Товаркова... до Ахмата і Князя Ординського Теміра. Але Цар (бачите, — хан Золотої Орди залишається для московітів Царем). Про титул навіть не сперечуються. А це вже 1480 рік. — В.Б.) не хотів слухати їх, відкинув дари й сказав Бояринові: "Я прийшов сюди (у Москвию. — В.Б.) покарати Івана за його брехню, за те, що він не йде до мене, не б'є чолом... Нехай сам з'явиться перед мною, тоді Князі наші будуть за нього клопотати, і я можу вчинити йому мілість". Темір також не взяв дарів, а відповів, що Ахмат у гніві, і що Іоанн біля Царських стремен мусить вимолити собі прощення" [1, том VI, с. 296].

Читачі здогадалися, як учинив "Великий Государ Московський". Так, він втік, як і його предки!

Послухаймо професора В.О. Ключевського, який більш коротко, у порівнянні з М.М. Карамзіним, викладає матеріал:

"У 1480 р., під час навали хана Ахмата, Іван III, поставивши з полками на Оці, покинув армію і повернувся в Москву. Столиця була в сум'ятті; городяни зносили в Кремль свою пожитки, очікуючи татарської облоги. Побачивши великого князя, що повертається, вони підступили до нього зі скаргами й говорили йому, за свідченням літопису:

"Коли ти, государю, княжиш над нами в мирний час, тоді нас тяжко обкладаєш марнimi поборами, а тепер сам, розсердивши хана, не заплативши йому виходу, нас — таки видаєш татарам". Старий ростовський архієпископ Василь зустрів великого князя ще більш різкими докорами, почав "сердито говорити йому", називаючи його "бігуном", боягузом і погрожуючи, що йому не минеться кров християнська, котра пролиться від татар" [6, с. 200].

Князь із неохотою рушив до військ. Але навіть будучи змушеній повернутися, він не доїхав до них, а зупинився далеко позаду, вирішивши "керувати битвою" за десятки кілометрів.

Послухаймо:

"Іоанн приїхав у Кременець, містечко на березі Лужі, й сповістив Воєводам, що буде звідти керувати їхніми переміщеннями. Полки наші, розташовані на шістдесяті верстах, чекали ворога" [1, том VI, с. 295].

Весь парадокс російської історії полягає в тому, що саме за цього боягуза-Рюриковича, під тиском Московської церкви, іх вперше спробували змусити стати Цесарями (Царями) і навіть обожествити їхнє князівське походження.

Послухаймо, як "управляє" військами цей "полководець":

"Минуло близько двох тижнів у бездіяльноті, Росіяни й Татари дивилися одні на одних через Угру, яку перші називали поясом Богоматері, що охороняє Московські володіння... Великий Князь наказав усім нашим Воєводам відступити до Кременця, щоб поборотися з Ханами на полях Боровських, зручніших для битви... Але Бояри й Князі здивувалися, а воїни були розгублені, думаючи,

КРАЇНА МОКСЕЛЬ-МОСКОВІЯ

що Іоанн страшиться й не хоче битви. Полки не відступали, а тікали від ворога (татар Великої Орди. — В.Б.), який міг удрити на них із тилу" [1, том VI, с. 298-299].

Слід зауважити, що цього разу Велика Орда не спалила й не ро

згребувала Московію. Не встигла.

"... Хан, дізвавшись про руйнування Улусів (володінь навколо Сарай. — В.Б.), заливши Росію (Московію. — В.Б.), щоб захистити свою власну землю" [1, том VI, с. 299].

Хто тоді допоміг московитам?

Московію вперше врятував від руйнування Кримський хан, який вторгся в землі Великої Орди й захопив "Юрт Батій", тобто Сарай. Почав діяти дого-вір, на якому клявся новому хазяйнові Іван III. Саме Кримська Орда відтоді стала "палочкою-виручалочкою", захисницею й покровителькою Московії. Великороси про це воліють не згадувати, їм не хочеться визнавати, що народ, який їх колись захищав і повелівав ними, згодом був підкорений Московією, виселений зі своєї обителі на знак "подяки" і майже знищений. Такий великорос протягом усієї своєї історії, така його подяка.

Однак наразі у звеличеніх ординських улусів Московії та Криму настала пора "великого братання" й жорстокої ненависті до прабатьків:

"... навесні 1502 року Менглі-Гріей раптовим нападом розтрощив їх, розсіяв, винищив або взяв у полон винаженим голодом юрби, які ще скиталися із Шиг-Ахметом; прогнав його у віддалені стежі Ногайські й уроочисто сповістив Іоанна, що древньої Великої Орди більше не існує. "Улуси лиходія нашого в руці моїй, — говорив він, — а ти, брате люб'язний, чуючи такі хороши звістки, тішся і радій!" [1, том VI, с. 381].

Ось він, Менглі-Гріей, справжній визволитель Московії від влади Золотої Орди!

Не думайте, що в словах хана Менглі-Грея є хоч деци-ця брехні або вимислу. Сказано цілком чесно. Московіт із кримчаком того часу справді були братами. Згадаймо: у першій частині нашого роману-дослідження подається чимало "самаркандських" слів російського побуту XVIII століття. Всі ті слова — споконвічно татарські, і носіямі маси "самаркандських" слів були татари, хоча історики їх і прозвали великоросами.

Я ні на йоту при цьому не бажаю скривдити татарські або тюркські народи. Це великі, древні народи, які мають

свое самобутнє коріння, свою велич, свою історію. Саме Золота Орда запліднила Москву ідеєю "державності", яка й нині не покидає чимало умів російського істеблішменту.

Але трапився величезний історичний парадокс: московіти, виникнувши на базі народу Моксель, пробувши сотні років у татаро-монгольській державі, поглинувши в собі чимало фінських племен, запозичивши золотоордінський стиль "державності", дуже наполегливо відрхещуються від свого древнього фінського і татарського коріння, чомусь чіпляючись за слов'янське. Їм навіть не спадало на гадку, що Рюриковичі ніколи не були носіями слов'янства і не могли, прийшовши у фінській татарські землі, принести з собою слов'янство. Забули великороси й той факт, що рід Рюриковичів давно вимер, забравши з собою в могилу так званий "дідичевий" з'язок Києва з Московією. А слов'янські цитаделі Новгород і Псков, які дісталися Московії в спадок від Великої Орди, були московітами й татарами разом вирубані з історичним корінням і повністю знищені.

А тепер, коли ми з вами вивчили історично чле кінця XV — початку XVI століття, коли побачили "велике братання" двох улусів Орди, що возвеличилися, погляньмо, як же трапилося, що саме в той час зародилася ідея звеличення Московії як "третнього Риму", тобто виникла ідея про Московське царство.

1467 року померла перша дружина Івана III. Овдовілому Іванові "божі отці" російської церкви взялися наполегливо радити пошукати жінку подалі від Московії і поважнішу від Тверської князівни, якою була перша дружина.

"Іван III, здолавши в собі релігійну бридливість, виписав царівну з Італії й узяв з нею шлюб 1472 р. Ця царівна, відома тоді в Європі своєю рідкісною повнотою (тovstуха. — В.Б.), була дуже тонкого розуму і набула в Москві важливого значення" [6, с. 189].

Жінкою, що спробувала вдихнути в московську верхівку влади новий менталітет, стала Софія Фомівна Палеолог, племінниця останнього візантійського імператора, що жила до заміжжя в Римі. Софія, яка бачила пишноту європейських міст того часу, пізнала культуру Європи, здобула передову на ті часи освіту, була вражена страшною прірвою між крайнами Європи і Московією. Софія гадала, що стає жоною самостійного московського володаря, а, прибувши в Московію, стала

женою "татарського данника" і була оселена в дерев'яному зрубі, так званих "хоромах".

"У Москві їй навряд чи по-добалася простота обстановки та безцеремонність стосунків при дворі, де самому Івану III доводилося вислухувати, за висловом його онука, "чимало грубих і докірливих слів" від гордих бояр" [6, с. 189].

Посланник німецького імператора барон Герберштейн, який двічі приїздив у Москву в часи Іванового наступника, добре пізнав Московію і її вдачу, будучи уважною й спостережливою людиною, "заявляє про Софію в своїх записках, що це була жінка незвичайно хитра, мала великий вплив на великого князя, який чимало зробив під її намовою. Її впливу приписували навіть рішучість Івана III скинути із себе татарське ярмо... (Саме Софія. — В.Б.) могла привезти сюди (в Московію) перекази звичаї візантійського двору, гордість свого походження, досаду, що виходить заміж за татарського підданця... Особливо сприйнятливо могла бути думка про те, що вона, царівна, своїм московським заміжжям робить московських государів (vasaliv Орди. - В.Б.) спадкоємцями візантійських імператорів" [6, с. 189].

I неосвічена московська братія кинулася пристосовувати нове "візантійство" до старого монгольського "самодержавства", намагаючись з'єднати воєдино "візантійську даль" із "золотоордінським улусничеством". Не все було гладко, але згодом почало вдаватися.

"До минулого зверталися не для пояснення явищ сьогодення, а для виправдання поточних інтересів, підшукували приклади для власних домагань. Московським політикам... XVI ст. мало було шлюбних з'язків з Візантією: хотілося поріднитися й по крові, притім із самим корнем або світовим зразком верховної влади — із Римом. У тогочасному московському літопису з'являється новий родовід руських (кіївських. — В.Б.) князів, який походить безпосередньо від імператора римського" [6, с. 191].

Таким чином, "за щучим велінням, за московським хотінням", стали московіти римськими спадкоємцями. Голота вигадлива!

Мене дивує, чому московіти згодом не стали пред'являти претензій на історію Древнього Риму та не почали величити себе римлянами. Бачте, кіївську старовину прихопили, а римську — "посоромилися". Але, швидше за все, — не наспів час. Був потрібний період

осмислення. І з'явилися б "нові римляни": по вуха в бруді, що не вміли ні читати, ні писати, а жили по курніх "ізбах".

Настала гаряча пора припасування князівського родоводу під "московський службівий сюртук". Історичними вигадками підганяли під Московію візантійську спадщину. Було створене облудне "сказання про Володимира Мономаха". Основна думка "сказання" — значення московських князів як церковно-політичних спадкоємців візантійських царів. Складається облудний заповіт Володимира Мономаха про передачу "спадкоємних прав" шостому (саме шостому, а не першому!) синові. Мова йде про шостого сина Мономаха Юрія Довгоруго, підкорювача так званої "Залешанської землі".

Саме в той час зароджується п'яна ідея первородства московіта, його всемогутності й богообраності. Знайому всім практику "богообраності" великого хана Орди підганяють під поступати Російського православ'я. Намагаються навіки поріднити монгольський тип правління із християнською ідеєю.

"Ці ідеї, на яких протягом трьох поколінь (московських князів, із 1472 року по 1547 роки. — В.Б.) випробовувала свої сили московська політична думка, проникли у мисливче російське (московське. — В.Б.) суспільство. Чернець одного із псковських монастирів Філофей навряд чи висловлював лише свої особисті думки, коли писав батькові Грозного (Василеві III. — В.Б.), що всі християнські царства зійшлися в одному його царстві, що у всій піднебесній лише він православний государ, що Москва — третій і останній Рим" [6, с. 193].

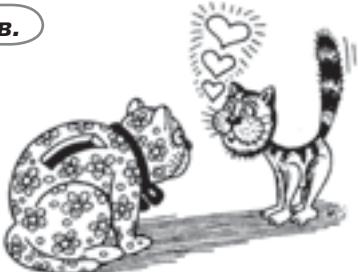
Нарешті розродилися ідеєю! Чернець (московіт!) обґрунтував поріднення великої ідеї богообраності Чингісхана, в стосунку до Москви — єдиний московський християнський Цар, богообраний для всієї Піднебесної (для всього Світу)!

Настав час виконання великої ідеї-маячні — проголошення Московського царя. Погляньмо, як почала здійснюватися ця ідея, як вершилися діяння вже під неї.

У 1493 році Іван III своєю владою спробував було привласнити собі титул царя, що означало бажання Москви виступити наступницею Візантії в спадкуванні православного царства (самого православ'я).

• У ІВАНА СМІХОВАНА

Без слів.

Олександр ШУЛЬГА

Павло Гнатович Черкашин, 46-річний підприємець з ринку, вже кілька годин сидів на кухні й цмулив горілку. Робив це на одинці, без свідків і не закусючи. Казенка йшла легко, наче його улюбленій компот із бабусиної (царство небесне покійниці) сушки. Вгамувати чорний смуток загартованого життям відвіда вона, однак, не могла. На те була поважна причина: сьогодні Павло Гнатович дізнався, що його єдина і кохана донечка Світлана - повія...

Страшну звістку йому на хвості принесла перекупниця Клава, з якою Павло частенько укладав взаємовигідні угоди. Чоловік брав у тітки оптом продукти землеробства й продаував їх у роздріб на стихійному базарчику неподалік від дому. Від сякого-такого бізнесу мав незайву копійчину.

Торговка прискакала рано вранці, відвантажила товар, отримала гроши і, мов би не нароком, бокнула: «Ох, і не щастить нам з тобою, Пашенько. Мій старший знову нажерся й посуд у серванті перебив. Бачив би його татусь, що з дитини виросло. Не дожив, мое серденько... В тебе ж бо дочека, ізвестним прегрешеням отдалася! Не встигла шпильки взути, вже рідного батька перед людьми ганьбити. Лихо з цими напівсиротами й годі...»

Павла Гнатовича, для якого день починається непогано, наче обухом по макітре огорли. Він скочив Клаву за рукав і шарпнув до себе: «Ти що таке верзеш, Пилипівна? Який мені від Світкі, в біса, срам?» Клава цього моменту чекала, певно, з уchorашнього вечора. Вона давно ні з ким не стиналася за правду. Оскільки правда була її життєвим орієнтиром, згадяти таку можливість жінка просто не мала права. Вже б назавтра совість згризла її до кісточок.

Клава визволила себе з тимчасового полону і рушила в атаку: «Ти, Павлушо, не обижайся. Тільки шила в мішку не сковаєш. Зараз Інтернет у кожного другого. А там Світкіне зображеніє, сам понімаєш, в яком віде. Виставлене напоказ - мовляв, любуйтеся

мною, добре люди! Мій молодий бачив. А ще бачив її з цим самим... от клята пам'ять - забула теє слово... із клієнтом! Ти думаєш, вона в область вчитися їздити? Е..е..х, дурень ти, Пашо...»

Перекупка не чекала, доки Гнатович оговтався і знову смикнє її за светра. Свою одежину, дарма що та була благенським секонд-хендом, Клава цінувала. До того ж тітка вважала себе досвідченим бій-

чесне слово потомственного гірника зав'язав.

Його Світланка виросла розумницею. Дівчина вступила до престижного вузу, винайняла з подружкою кімнату у мегаполісі й з головою прибула у студентське життя. В крайнім разі, так до сьогоднішнього ранку гадалося батькові. Павло Гнатович не міг навтішатися своєю вченюю панночкою. І ось, виявляється, не вгледів дитину...

А, главное, продолжают учиться... Короче, папочка, я сегодня же приеду домой, и мы обо всем поговорим. Всё, побежала, меня клиент зовьёт...»

Остання доньчина фраза стала товстелезним цвяхом у труну хитких сподівань Павла Гнатовича. Тепер він не сумнівався: його дитина - повія. «Права була Клавка. Хоч і сукаба, але не збрехала. Потрапив мій Светунчик до лап супенерів... Потрапив і згинув...

Господи, чим я тобі не вгодив?» - очі відвіца перетворилися на два солоних джерельця. Він вилив залишки оковітої у чарку і враз її перехилив. Життя його, звичайнісінького, не надто метикуватого, але чесного мужика, минуло дарма...

Світлана, як і обіцяла батькові, примчала додому того ж вечора. А вже на ранок ціла купа розсяв, що зазвичай тиркувалися на стихійному п'ятачку, помирали від сміху. Вчорашній дилетант і скромняга Павло Черкашин тягав за барки перекупницю Клаву. Обличчя його сяяло хворобливою насолодою, а сам він щосили матюкав свою бізнес-партнершу.

«Я тобі покажу, курсо, як на мою дитину рота роззявлять! Диви, яка розумна - Інтернетом у піку тицяє. Грамотейка бленда мед... Ти ще мені відповіси і за фотосесію свою додбану, і за шльондру...» Розчаровані й до смерті налякані Пилипівна теліпались у його руках, наче тараня на дроті. Народ у їх битву не втручався, а лише спостерігав за дійством з безпечної відстані. Дехто фіксував вранішнє реаліті-шоу на свій мобільний...

Світланка тим часом господарювала вдома на кухні - готовувала їм з татусем обід. Вже рік, як вона потайки від Павла Гнатовича перевелася на заочне відділення, проїхала кількадцячні курси й влаштувалася неподалік від інституту в перукарню. Тепер її вистачало і на життя, і на навчання. А ще дівчина запустила своє фото на сайт «однокласників» і невдовзі зустріла там давню подругу. А ще згодом натрапила на одного чудового хлопця. Обіцяла познайомити з ним татуся. А вті... Це вже зовсім інша історія.

• ВІДЕРШЕ В "БОРІСТЕНІ"

ЕХ, ДОНОЮ, ДОНОЮ...

усмішка

цем у подібних сутічках. Вона знала, що останнє слово має бути за переможцем. Тобто, за нею. Зваживши ситуацію, Клава повернула до чоловіка свій ограйдний зад, швиденько спакувала кравчучку й потрохтіла геть. Подалі від гріха, що його міг ненароком скоти люблячий татусь. Павло Гнатович так і залишився стояти ошелешений. Він не був скандальною людиною і тому частенько програвав базарні чаери. Того дня він дав собі слово напитися. Спершу побалакати з донькою, а потім, якщо правда виявиться немилосердною, втопити своє горе у півлітрі...

Останні сім років, з того часу, як він поховав дружину, Гнатович не зазирав у чарку. Іх Світланці тоді ледве виповнилося дванадцять. Дитина, чутлива до втрат і до болю, встигла нароєтися на все життя наперед... Увесь цей час він намагався бути її і татом, і мамою. Не хотів, аби потім вона дорікала йому сирітством та зліднями. Колись Павло понад десяток років проповзав у шахті. Врешті решт скалічив ребра й сів на групу. Грошій було обмаль, але родині сік так вистачало - допоки дружину не з'їла саркома.

Від смутку та безсиля чоловік не раз брав до рук зашморг. В останню секунду вибухав лайкою, кидав геть мотузку і плакав. Мабуть, тому він і записав, прямо на очах у доньки. Згодом сама ж дитина й витягла батька з цієї прірви: вона заявила, що не сидітиме в нього на шії, а шукатиме собі заробіток. Павло Гнатович у мить скаменувся і під

ХОЧЕШ ТВОРИТИ МАЙБУТНЄ НАУКИ – ЗАЛУЧАЙСЯ ДО СНТ

Початок 2010 року у Дніпропетровському національному університеті ім. О.Гончара ознаменувався відродженням студентського наукового товариства (СНТ). Активна студентська наукова діяльність завжди вирізняла ДНУ, абсолютно більшість науковців і викладачів яких почали свій шлях в науці саме з участі в роботі СНТ, яке існувало до 90-х років ХХ ст. Тепер прийшов час відродити товариство, надати йому нового імпульсу, намітити перспективні напрями діяльності, враховуючи усі новітні перевороти в дослідженнях як в науці України, так і у світовому науковому просторі.

Студентське наукове товариство ДНУ сьогодні – це добровільне некомерційне об'єднання студентів, що займаються науково-дослідною роботою у позанавчальній та навчальній час на підставі спільноти наукових інтересів. Основною метою товариства є залучення талановитої молоді до наукової діяльності, створення умов для виконання дослідницької роботи, вдосконалення навичок у самостійній науково-дослідній діяльності.

Наприкінці минулого року в університеті відбулася установчо-вибірна конференція СНТ, на якій був затверджений науковий керівник товариства, обрано голову, його заступників, Раду СНТ. Науковим керівником став молодий вчений, доцент кафедри фізичної та економічної географії, к.геогр.н. О.Є.Афанасьев. До його обов'язків входять консультативно-дорадчі функції, сприяння активній та целе-спрямованій діяльності товариства, координація співпраці з іншими структурами самоорганізації студентів університету (Радою молодих вчених ДНУ, Студентською радою), презентація СНТ на загально- та міжуніверситетському рівнях і таке інше. Головою товариства обрано студента юридичного факультету Дмитра Треськіна. Спільно з науково-дослідною частиною ДНУ він займається плануванням діяльності Ради СНТ, головує на її засіданнях, координує роботу її членів та звітуватиме про зроблене на щорічній конференції членів товариства, яка є вищим органом СНТ. Впродовж навчально-го року в термін між конференціями функції вищого органу

СНТ здійснює Рада СНТ ДНУ. До складу Ради увійшли голови факультетських відділень товариства. Вони координують наукову студентську роботу на своїх факультетах.

Членом СНТ ДНУ може бути будь-який студент, що бере активну участь у роботі студентських наукових гуртків та (або) виступає з доповідями на засіданнях гуртків, бере участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт, студентських олімпіадах та конференціях, має наукові публікації. Члени наукового товариства мають право: подавати свої наукові роботи для участі у конкурсах, конференціях; першочергово отримувати від Ради інформацію про всі можливі студентські наукові заходи, що відбуваються в Україні та за кордоном; отримувати всеобщу консультативну допомогу з будь-яких питань здійснення наукової діяльності у всіх відділах науково-дослідної частини. За умови успішного навчання та суттєвих наукових досягнень (перемог у всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсах, олімпіадах, отримання грантів на виконання наукових проектів, урядових

та президентських стипендій та премій) студенти можуть бути заохоченими грамотами, грошовими преміями, виділенням коштів на участь у Всеукраїнській науковій студентській конференції тощо.

Також треба відзначити чималу організаційну роботу з підготовки відродження СНТ, проведену науково-дослідною частиною ДНУ, зокрема, О.Б.Горобець, за що Рада СНТ виносить їй особисту подяку.

Усі члени товариства сподіваються, що їм, новому поколінню молодих студентів-науковців, вдасться досягти тих успіхів у розвитку науки, які набули їх попередники – старше покоління. Проректор з наукової роботи ДНУ М.М.Дронь, творчий шлях якого у науці теж починається саме з діяльності в структурі СНТ, впевнений, що відроджене товариство допоможе виховати із сучасних студентів майбутніх славетних професорів, науковців, які продовжать справу своєї рідної alma mater.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім. О.Гончара.

МУДРІСТЬ НАРОДІВ СВІТУ: ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

НОРВЕЗЬКІ

- ✓ Мир не залежить від однієї людини.
- ✓ Хто кидає бруд в інших, той має брудні руки.
- ✓ Коли одна нога спотикається, друга теж кульгає.
- ✓ Коли не випадає дорікati іншим козам, що вони довгоююсі.
- ✓ Хто не робить зла, вже робить багато добра.
- ✓ Для того, хто любить співати, завше знайдеться пісня.
- ✓ Добре здоров'я золота варте.
- ✓ Легче вгамувати дикого звіра, ніж нестримного язика.
- ✓ Погано спиратися на зламану падицю.
- ✓ Синю не відучиш рити.
- ✓ З додини може стати чорт, але з горта не стане людина.

ПЕРСЬКІ

- ✓ Добре ім'я, наче вода, спливло назад не вернеться.
- ✓ Хто шие, той і пороти вміє.
- ✓ Ледача людина - безпідінне дерево.
- ✓ Друг той, хто у вічі правду промовляє, а не той, хто твою брехню за правду сприймає.
- ✓ Доки можна жити мирно, не стуйай у двері війни.
- ✓ Легко ведмедеві палицию дати, та важко забрати.
- ✓ Відгадана загадка здається легкою.
- ✓ Легший клунок - швидше дома будеш.
- ✓ Словом «вогонь» язика не обпечеш.
- ✓ Голодний вовк не боїться пастуха.

ЛАТИНСЬКІ

- ✓ Найнесправедливішому миру піддавай перевагу перед найсправедливішою війною.
- ✓ Добра людина не обманює нації в годину смерті.
- ✓ Швидше переможеш розсудливістю, ніж гарячковістю.
- ✓ Ганьба - погано закінчити добре почату справу.
- ✓ Осягнув вершину той, хто підіймав корисне з приємним.
- ✓ Час - найкорисніший порадник для людини.
- ✓ Легковажна Фортuna швидко забирає те, що дала.
- ✓ Сварка в нещасті жорстока.
- ✓ Що в інших осуджуєш як порок, не допускай у собі.
- ✓ Снітість породжує зухвалість.

ВІН ЛЮБИВ ЖИТЯ І ЛЮДЕЙ

31-го березня у містечку Юніон штат Нью-Джерзі (США) помер Ростислав Василенко. Трагічна вістка надійшла до мене від знайомих українців по Інтернет. Я з ним так само листувався через електронну пошту. В останні місяці кореспонденція фактично припинилася. Тепер зрозуміло чому - через важку недугу добродія Василенка. Нині караюся: чому не подзвонив?! Чому не почув його такий завжди життєствердний голос?! Нині вже запізно...

На шостий цьогорічний номер «Бористену» збиралася було готувати ювілейну статтю про Ростислава Миколайовича. 27-го червня йому виповнилося б дев'яносто років! Планував зробити це для нього як сюрприз. Знову ж таки не судилося...

Заслужений артист України, педагог, актор, режисер, літератор - Ростислав Василенко мав багато обдарувань. Я б назвав би пана Ростислава амбасадором нашої культури в діаспорі. Його книга «Життя в гримі і без» стала своєрідною енциклопеді-

єю українського театрального мистецтва. Протягом десятиріч рідко яка імпреза в громаді обходилася без участі маestro. З постянням незалежної України він багато виступав і на рідній землі.

Хоч, відома річ, на хліб на-
сущний на чужині заробляв в ін-
ший спосіб. Понад 20 років був

директором середньої школи в Отаї. Для емігранта так само неабиякий життєвий успіх.

Майже кожного мого приїзду в Америку мене неодмінно гостили у себе пан Ростислав і його вірна музка і подруга пані Я. Щирі, приязні, залюблені одне в одного люди. І під час кожної нашої зустрічі маestro щось неодмінно читав чи то з нового репертуару як декламатор, чи щось з своїх нових поезій. А йому вже було за вісімдесят. Хтось міг би зауважити - дивний старий. Але в тому була духовна сила цієї особистості, що він ніколи не був старим. Як на мене, він зміг прикрасити цю невеселу пору людського життя своєю творчістю, своєю оптимістичною натурою...

Фізично Ростислава Василенка вже немає серед нас. Однак його щира вдача, добре серце і вразлива душа незримо будуть поряд з тими, хто його знов. Він так любив життя і людей! А такі залишаються з нами назавжди.

Фідель СУХОНИС,
письменник, редактор
журналу «Бористен». ☐

ЗЕМЛЯЦТВО „ПЕРЕМИЩИНА“
ASSOCIATION "PEREMYSCHYNA"

80 COE HILL DRIVE, UNIT # 414,
TORONTO, ON M1S 3C9

З приводу авіакатастрофи польського літака в Росії у Смоленську біля Катиня, дня 10 квітня 2010 року.

Дорогі друзі поляки!

Ми українці - вихідці з Перемищина, об'єднані в Земляцтві "Перемищина" в Торонто, з щирим болем і сумом довідалися про катастрофу польського літака в Росії поблизу Катиня. Внаслідок цієї трагічної катастрофи загинув президент Республіка Польща пан Лех Качинський з дружиною та 95-ма іншими державними службовцями включно з цілою обслугою літака.

Є це велика втрата для країни і її народу, враховуючи факт, що у пасажирському літаку були перші особи в державі, які були представниками державотворчої еліти. Додатково пригноблює те, що пасажирським літаком летіли найбільш достойні запрошенні гостей російською стороною, які мали брати участь у міжнародному відзначенню 70-х роковин Катинської трагедії з 1941 р., під час якої було замордовано через розстріл НКВД, - злочинний загін СССР майже 20-тисяч поляків, в тому числі усіх полонених офіцерів польського війська, яких було біля 15 тисяч та інших польських ув'язнених діячів. Дві трагедії в тому самому місці запам'ятуються

назавжди. У передчасній смерті, при тому трагічній авіакатастрофі загинув президент Польщі пан Лех Качинський. Ми, українці, втратили щирого і відданого нам друга, який мав візію і відвагу будувати польсько-українські відносини на основах взаємного партнерства, добросусідства і дружби, і всіх ділянках життя та захищав наші інтереси в міжнародному співтоваристві.

Надзвичайно щиро співчуваємо польському народові у зв'язку з великою втратою та висловлюємо співчуття і болісний жаль родинам усіх загиблих у цій трагічній катастрофі.

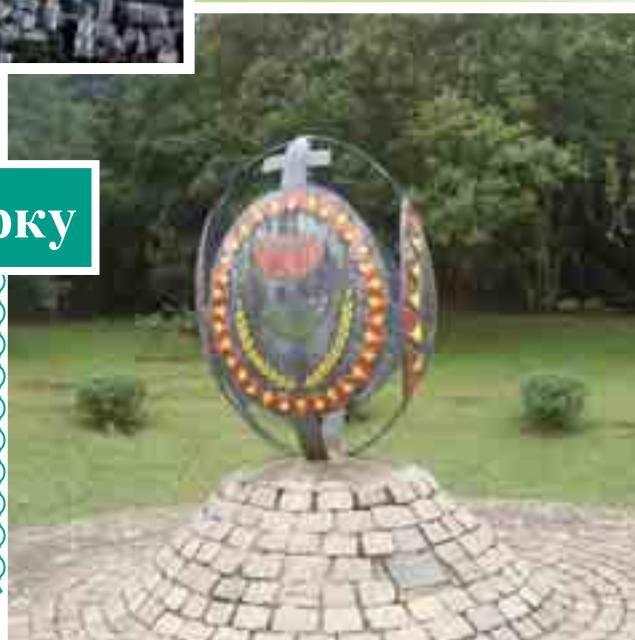
Хай наша добра пам'ять про покійного вже Леха Качинського буде йому посмертним заслуженим признанням і безмежною вдячністю від нас, за зроблене ним добро під час його життя. Віримо, що у цій гіркій скорботі польський народ стане ще сильнішим та більш згуртованим, і ця сила та єдність допоможе вам пережити цю велику втрату й біль, не розгубитися, а знайти мужність жити і прямувати далі тим шляхом, яким гідно прямував ваш покійний президент - Лех Качинський.

**За Управу Земляцтва „Перемищина“
в Торонто (Канада).**
Місто голова Управи Імж. Петро КОВАЛЬЧИК.
Голова Управи мгр. Ярослав СТЕХ.

Незабутнє враження

Краєвид з верхівки гори Карковадо біля скульптури Христа Спасителя вражає усіх, хто, бодай, раз його побачить. Під вашими ногами не лише Ріо-де-Жанейро, а, здається, увесь світ. Не даремно ж екскурсоводи різними мовами розповідають та показують своїм слухачам, в якому керунку з цього місця Європа, США, Африка та південний полюс.

Писанка - прикраса парку

Українці Бразилії шанують та зберігають свої традиції по-різному. Ось таку величаву писанку зустріли ми в столиці штату Парана місті Курітіба. Вона прикрашає український національний парк, до речі, один з найкращих подібних етнічних парків у всій Бразилії.

Скульптура у риштуванні

Під час наших відвідин гори Карковадо побіля скульптури Христа Спасителя якраз проводилися планові регламентні роботи. Вся величезна мистецька споруда була в павутинні металевого риштування, а біля її підніжжя займалися своїми справами численні робітники у яскравих захисних касках. Але, незважаючи на такі обставини, культурно-експурсійний комплекс, котрий створений на базі всесвітньо відомої скульптури, працював у звичному режимі.

КУТОЧОК УКРАЇНИ

Помешкання лауреата Шевченківської премії, поетки і перекладача Віри Вовк у Ріо-де-Жанейро немов би маленький куточек України. З такою любов'ю та пошаною до свого облаштувала його ця мила жінка. І це, незважаючи на те, що, як жартував консул нашої країни в цьому місті Сергій Небрат, у Ріо два українці - він та Віра Вовк. Воїтину, прихильністю до свого ніщо не може завадити, коли до того прагне людина.

МАНГАЛИ НА БАЛКОНАХ

Найбільш популярний продукт бразильської кухні – м'ясо. Готують його тут різними способами. Здавалось би, у тропічному кліматі воно б не повинно бути таким популярним. Але навіть багатоповерхові будинки тут споруджують з балконами, на яких неодмінно розміщується те, що в Україні прийнято називати мангалом. В ресторанах розповсюджений вид обслуговування, котрий можна було б назвати «м'ясне коло». За помірну плату відвідувачам пропонується м'ясо різних тварин: від курятини до баранини. І тільки-но клієнт скуштує ним же вибраний шматок смачності, як біля столу вже офіціант з іншим різновидом м'ясної страви. Подає він її у нетрадиційний для України спосіб: відрізуєчи ножем з великої шпички, що нагадує знайомий для нас шампур. Витримати такий гастрономічний марафон далеко не кожному під силу.

Народність, що домінувала...

З бухгалтером за фахом Йосипом Слободяном ми познайомилися у штаті Парана. Тут мешкає близько 400 тисяч українців з тих півмільйона, котрі, за офіційними даними, живуть у Бразилії. Батько пана Йосипа - онук перших наших поселенців, а його мати належить до індійців племені гуарані. Саме ця народність була домінуючою на цих територіях до колонізації португальців.

АЛКОГОЛЬ ДЛЯ МАШИН

ВБразилії на автозаправних станціях бак автівки можна заповнити не лише бензином, а й алкоголем. Сучасні технології вже дозволяють масово продукувати в цій багатій на рослинну сировину країні такий вид пального. Між іншим, їздити на алкоголь найдешевше. Літр такого пального коштує лише один реал, а ось дизель (солярка) та звичайний бензин, котрий відповідає нашій марці А – 92, обійтуться дорожче.

ЗАРАДИ ПРЕСТИЖУ

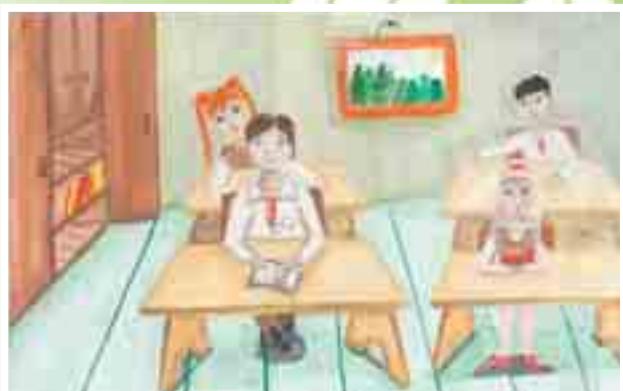
Українці Бразилії стараються заберігати і традиції національної кухні. І не лише в своєму середовищі, а й пропагуючи українські страви серед бразилійського загалу. Вочевидь, що виступаючи амбасадорами своїх побутових надбань, українці однієї з найбільших країн світу прислуговують зміщенням міжнародного престижу нашої держави.

ПРЯТОВІ ТРАДИЦІОНАЛІ	ТРАДИЦІЙНІ СТРАВИ
Картофель	Кінтурас
Вінчі	Боре
Макарунку	Накаміні
Шматники	Сгудренка
Маслини	Нінека
Pão-de-queijo	Піріжки
Vassouryky - Руківі	Вареники (пиріжки)
Колачі	Колач
Картошка	Капустянка
Підсічки	Гукубі
Кінек із начинкою	Маклані
Салат з лінійкою	Масло і хлібчики
Вінка - раки	Кліб
Картошка з пісочкою	Сладощі

Уривки з нової книги Фіделя Сухоноса «Ріо-де-Україна» читайте на сторінках 24-26. Текст і фото автора.

Оповідання ілюструють діти

Анастасія Курочкина, 13 років, «Хто сміявся останнім»

Катерина Несінова, 13 років, «На кожному уроці»

Ганна Фоменко, 13 років, «Тобик».

Віолетта Шерняк, 9 років, «Ліки для Буцика»

Колектив Павлоградської дитячої бібліотеки (Січеславщина) на чолі з Надією Лісогоренко дуже плідно і різноманітно працює з юними читачами. Ось один з десятків таких прикладів. Бібліотекар Світлана Волошина разом з Людмилою Симоненко - керівником студії образотворчого мистецтва при міській музичній школі №1 запропонували дітям проілюструвати оповідання члена Національної Спілки письменників України, земляка Андрія Коцюбинського з книги «Хто сміється...». Діти самостійно обирали той твір, який найбільш сподобався, викликав певні емоції. Малюнки було виставлено на стенді в книгозбирні, щоб читачі-школярики могли ознайомитися з творами своїх ровесників.

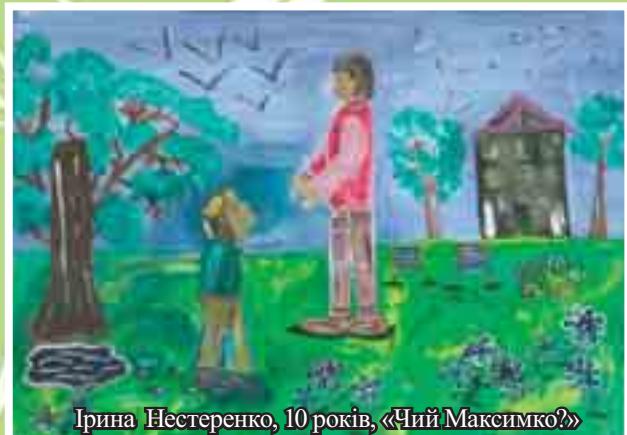
В бібліотеці було також влаштовано зустріч автора оповідань з авторами малюнків до них. Відбулася цікава бесіда. Свої твори діти подарували Андрію Коцюбинському.

Книгу письменника ілюстрували Дарина Гнотова, Олеся Попіначенко, Ганна Фоменко, Євгенія Колісник, Ірина Нестеренко, Віліна Бобрик, Анастасія Приліпко, Анастасія Курочкина, Вікторія Жученко,瑪ійка Семенова, Анастасія Охотник, Карина Гальченко, Анастасія Шульгат, Валентина Алексеєва, Катерина Несінова, Зиновій Сазанський, Віолетта Шерняк, Ганна Шуть, Сергій Косенко, Анастасія Макабула, Слизавета Шивко.

Всі малюнки дуже цікаві, отож, письменник подякував дітям за зміння зобразити прочитане і побажав юним художникам, котрим від 8 до 13 років, працювати постійно, крок за кроком вдосконювати навички і в майбутньому, хоча й не всім, але хоча б кільком стати ілюстраторами книг майстрів красного письменства.

Шість малюнків пропонуємо вашій увазі, шановні читачі. Шкода, що не всі - формат сторінки не дозволяє, але інші з часом буде використано під рубрикою «Даринка» в подальших числах часопису.

Власн.інформ.

Ірина Нестеренко, 10 років, «Чий Максимко?»

Анастасія Приліпко, 10 років, «Козячі вибрики»

ПРИДБАЙТЕ

Новий альбом - CD (Її 6-тий)

18 чудових пісень

"Анички"

"Я ще люблю"

або

DVD - "Концерт у Львові

+ 5 відеокліпів"

В Україні: CD - 35 грн. З пересилкою

DVD - 40 грн. З пересилкою

(поштовим переказом)

(Чеберенчик-Стицька №11, кв. №6, Львів 79005)

В інших країнах: CD 11 \$ + пересилка = 12.75 \$

DVD 14\$ + пересилка = 15.50 \$

ЗАМОВЛЯЙТЕ: ВЕБСАЙТ: www.anytchka.lviv.ua

е-поштою: anytchka@anytchka.lviv.ua

телефоном: 916-722-55-15 (США)

Поштою: 7415 Black Tree Ln. CITRUS HEIGHTS

CF 95610 USA-США

ШВИДКО

ЗРУЧНО

**ПРЯМО
В РУКИ**

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД.
Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями
і переконайтесь в цьому самі.

ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ

В Україні: 30-40 днів

В Москву: 30-40 днів

В Ст. Петербург: 35-45 днів

Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:

В Україні: 3-5 робочих днів

В Москву: 5-7 робочих днів

ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ

ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ

УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ

ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Книги видавництва «Генеза»
ЗАДОРТКА
ІСТОРІГОГО
БЕЗМЕРІЇ НАШІ

Викладачам - **легко**,
студентам
та старшокласникам - **цікаво**,
разом -
ефективно!

Запрошуємо до співпраці
книгарні, інші навчальні заклади, бібліотеки,
гуртових покупців

Видавництво «Генеза»

04212, м. Київ, вул. Тимошенка, 2-л
Тел./факс: (044)412-22-11, тел.: (044)413-99-97
E-mail:geneza@geneza.ua

Відділ маркетингу та реалізації:

02169, м. Київ, вул. Регенераторна, 4
Тел./факс: (044)573-20-42
www.vsv.com.ua/geneza/

У Києві ці та інші книги видавництва «Генеза» можна придбати
у книгарні «Наукова думка» (вул. Грушевського, 4), тел. (044)278-06-96

НАША ЦЕРКВА - КІЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПИСУ "БОРИСТЕН"

ВИДАННЯ БЛАГОСЛОВИВ ПАТРІАРХ УПЦ КП ФІЛАРЕТ. КВІТЕНЬ, 2010 рік. (№ 80)

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

ПАТРІАРХА КІЇВСЬКОГО І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ ФІЛАРЕТА

Преосвященим архіпастирям, боголюбивим пастирям, чесному чернецтву
та всім вірним Української Православної Церкви Київського Патріархату

Дорогі браття і сестри!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

«Радуйтесь!» (Мф. 28, 9). Це вітання було першим, що промовив Ісус Христос після Свого воскресіння. Воно глибоко знаменне і втішне не тільки для міроносиць, до яких спершу було звернене, не тільки для апостолів, але й для всіх християн, які нині урочисто святкують Воскресіння Христове.

Чому воскресіння Христове наповнює віруючих живим захопленням, піднесеною духовною радістю? До воскресіння Христового переважна частина людства не мала живої віри і надії на воскресіння померлих тіл. В язичництві навіть у найбільших мудреців надія на життя після смерті була досить неясною і непевною. В юдейського народу існуvalа віра у воскресіння, і нею втішалися праотці (див. Іов. 19, 25) і пророки (Іс. 26, 19; Єз. 37, 1-10; 2 Мак. 12, 43-44), однак, ґрунтуючись на очікуванні обіцянного Визволителя, Який має знищити смерть, ця віра була ще тільки сподіванням, позбавленим незаперечного доказу. Крім того, усвідомлення своєї гріховності тривожило людину й ослаблювало в ній надію на воскресіння для блаженного вічного життя.

Воскресіння Ісуса Христа, Який переміг смерть, дає нам тверду надію на наше майбутнє воскресіння. Апостол Павло говорить, що наше воскресіння стає можливим завдяки воскресінню Христовому: якщо Христос воскрес, то воскреснемо і ми, всі люди, незалежно від того чи віrimо, чи не віrimо у загальне воскресіння мертвих. Це залежить не від людини, а від Бога.

Як через тілесного родонаочальника людства Адама, який вчинив гріх, - підкорилися закону смерті всі люди, з'єднані з ним через тілесне походження, так у духовному родонаочальникові Ісусі Христі живуть і воскреснуть усі, духовно відроджені Ним, з'єднані з Ним вірою (див. 1

Кор. 15, 20-22; 47-48). Те, що відбулося з Адамом, перейшло на весь людський рід. Тому те, що сталося з Ісусом Христом, у свій час звершиться також над усім людством. Апостол Павло ясно і впевнено свідчить: «Як в Адамі всі вмирають, так у Христі всі оживуть» (1 Кор. 15, 22). Ми помираємо тому, що споріднені з Адамом померлим, а воскреснемо через те, що хрещенням з'єднані з воскреслим Христом.

Дорогі браття і сестри! Нас не повинно турбувати питання: воскреснемо ми чи не воскреснемо. Якщо Бог сказав: воскреснуть всі люди, - значить воскреснуть. Спаситель наш Ісус Христос твердо обіцяв: «Я живу, і ви будете жити» (Ін. 14, 19). Усі люди повстануть із праху земного і з'єднаються зі своєю душою для нового безболісного, безтурботного, нескінченного життя у Христі і з Христом. Але крім блаженого вічного життя існують і вічні страждання. Господь ясно сказав, що грішники підуть на муки вічні.

Переважна більшість людей, живучи на землі, не думає про вічне життя. Вони присвячують себе тимчасовому, земному, забуваючи про своє вічне призначення. Але християни, які є такими не по назві, а по життю, відчувають жадобу вічного життя своєю природою і серцем, і розумом усвідомлюють силу воскресіння Христового. Серед мінливого земного життя славне воскресіння Ісуса Христа дарує душі християнів велику віту й відраду.

Віруючі вже самим прикладом воскресіння Христового переконані, що з відходом нашого тіла в місце загального упокіяння не все закінчується.

Для людини найтяжчою і найстрашнішою є смерть, тому що вона обриває всі кращі почуття і думки, закінчує всі труди і турботи, - все, чим живе людина. Воскресіння Христове дає нам надію, що смерть не пригинає життя людського духу; вона переносить нашу душу вте життя, яке не має кінця.

Усі ми знаємо, якими гіркими бувають для людини її земні страждання та неминучі в земному житті хвороби. І якби не примножувалося земне благополуччя, на землі не перестануть вмирати люди. Втрата близьких хіба не є горем для кожного з нас? І в якому б достатку

не жили люди на землі, вони завжди будуть зі слізами проводжати до могили тих, кого любили.

Воскресіння Христове дарувало нам віру, сильнішу за ці страждання. Воно дає нам силу перемагати їх, бо радість Воскресіння Христового для всіх християн є джерелом світла, мужності й сили.

Нехай не подумає хтось, що цієї радості у воскреслому Господі достойні тільки люди святі, подвижники, пустельники. Ця радість дарована і нам, слабким і грішним дітям Отця Небесного. Святитель Іоанн Золотоустий у своєму Пасхальному слові говорить: «Нехай ніхто не оплакує гріхів; прощення бо засяяло із гробу».

У ці пасхальні дні сердечно вітаю вас, преосвященні архіпастири, боголюбиві пастири, чесне чернецтво, улюблені браття і сестри, зі святом світлого Христового Воскресіння! Поздоровляю з Пасхою Христовою Президента України, Український уряд, Збройні сили нашої держави, всіх християн України і весь український народ. Сердечно вітаю зі світлоносним святом все українство, в усіх країнах світу, на всіх континентах. Відзначаючи святу Пасху, будемо зберігати в розумі й серці великою радістю воскресіння з мертвих. Свята Церква закликає і вчить нас жити в мірі, любові, в усякому благочесті й чистоті, чесною працею служити біляжнім, всьому українському народу і Українській державі, щоб в день нашого воскресіння бути достойними вічної радості з воскреслим Господом і Спасителем нашим, Якому належить слава, честь і поклоніння на віки віків. Амінъ.

**Вістину Христос
Воскрес!**

**ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський і всієї
Руси-України
Пасха Христова,
2010 рік,
м. Київ.**

• ПРОПОВІДЬ

ШЛЯХ ДО ВІЧНОГО ЖИТТЯ

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!
Дорогі браття і сестри!

Одного разу до Ісуса Христа підійшов один з іудейських начальників і запитав, що йому робити, щоб успадкувати вічне життя. Господь сказав йому: «Заповіді знаєш: не перелюбствуєш, не вбивай, не кради, не лжесвідчи, шануй батька твоого і матір твою». Він відповів, що все це зберігає і виконує з юності своєї. Почувши це, Ісус Христос сказав йому: «Ще одного не вистачає тобі - все, що маєш, проїдай і роздай убогим - і матимеш скарб на небесах, і йди слідом за Мною». Але той, почувши це, засмутився, бо був дуже багатий. Ісус Христос, побачивши це, сказав: «Як важко тим, хто має багатство, увійти в Царство Боже! Бо легше верблюдові пройти крізь вушко голки, ніж багатому ввійти до Царства Божого!». Ті, хто чув це, сказали: «То хто ж може спастися?». Господь відповів: «Неможливе для людей - можливе для Бога» (Лк. 18. - 27).

Що ж це означає? Невже у Царство Боже лише один шлях - бідність і убогість? Невже всім ні про що не треба дбати або придбаного позбутися? Чи забороняє Господь взагалі матеріальні блага? Хто ж потрапить у Царство Боже, якщо його будуть позбавлені всі, хто має багатство: адже кожен має щось із матеріальних благ, живучи на землі? Мабуть, так розмірковували ті, хто чув ці слова Христові, і тому зі здивуванням запитали: «То хто ж може спастися?». Можливо, і тепер багато хто думає так.

Не слід перекручувати слова Христа Спасителя, а треба розуміти їх правильно. Господь не сказав, що багаті не ввійдуть у Царство Боже. Він Сам створив матеріальний світ, посилає на землю дощ і тепло. Не тільки від праці людей, а, головним чином, від Бога залежать врожаї, а значить - і земне багатство. Він створив у надрах землі золото, срібло, залізну руду, вугілля, нафту, газ та інші природні багатства. Ми тепер добре знаємо, що саме від природних енергоносіїв у першу чергу залежить добробут людей. Бог створив людину з душою і тілом, яке потребує для свого існування хліба на-сущого. Він навіть заповів молитися так: «Хліб наш насущний дай нам сьогодні».

Господь показав шлях до вічного життя, загальний для всіх - багатих і бідних, знатних і незнатних, великих і малих. Шлях до вічного життя - один: виконувати заповіді Божі. Не вбий, не перелюбствуєй, не лжесвідчи, не кради, шануй батька і матір. Це - умови для входження в Царство Боже. Інший шлях - порушення заповідей Божих -

неминуче веде до вічних страждань. І багаті, і бідні, не виконуючи заповідей Божих, не будуть допущені до Царства Божого.

Іудейський начальник, мабуть, виконував заповіді Божі, і тому був недалеко від Царства Божого. Але серцевидець Господь зізнав його духовну недугу - пристрасті до багатства. Можна мати багатство, але не мати в серці пристрасті до нього. Для цього ж чоловіка багатство було ідолом, через що він не міг любити ні близьких, ні Бога. Тому Господь сказав: «Не можете служити Богові й мамоні». І це - суща правда!

роду. Ці багатії, не маючи віри в Бога, не тільки не думають про вічне життя, яке турбувало євангельського багатого іudeя, але не виконують заповідей Божих: не вбивай, не перелюбствуєй, не кради, не лжесвідчи, шануй батька та матір і люби близького свого, як самого себе (Лк. 19. 18 - 19). Заради багатства вони вбивають своїх супротивників або наймають убивць. Вони провадять розпусне життя, забуваючи про обіцяну дружині вірність і даючи поганий приклад своїм дітям. Вони крадуть, бо той спосіб, яким вони накопичують гроши, інакше, ніж крадіжкою, не можна назвати. Вони лжесвідчать на судах один проти одного. Провадячи такий спосіб життя, хіба вони думають про любов до близьких? Звичайно, ні! Але їм варто нагадати слова Христа Спасителя, сказані євангельському багатію: «Нерозумний! Цієї ночі душу твою візьмуть у тебе; кому ж дістанеться те, що ти наготовував?» (Лк. 12. 20); «...бо життя людини не залежить від багатства...» (Лк. 12. 15).

Треба покладати надію не на багатство, яке є непевним, а на Бога Живого (1 Тим. 6. 17). Багатство - корінь усякого гріха і беззаконня.

Звичайно, ці слова не почують багаті, про яких іде мова. Але ви, дорогі браття і сестри, повинні говорити про це, коли зустрічаєтесь на своєму земному шляху з цими людьми, щоб вони не загинули навіки.

Ti, хто слухав слова Христа про те, що багатому важко ввійти в Царство Боже, запитали: «То хто ж може спастися?». Господь відповів: «Неможливе для людей - можливе для Бога». Це означає, що Бог може Своєю благодаттю пом'якшити і вилікувати серце користолюбного багатія. Він може просвітлити духовні очі, засліплі на живо; допомогти розуму переконливо осягнути тліність і нікчемність земного багатства і красу та вічність духовних скарбів, - і таким чином зробити неможливе можливим. Історія християнства знає багато прикладів, коли благодать Божа перероджувала людей, які мали пристрасі до багатства.

Дорогі браття і сестри! Страшною і жахливою є пристрасі до багатства, а не саме багатство, не матеріальні блага, що створив Бог. Ця пристрасі буває настільки сильною, що унеможливлює успадкування блаженного вічного життя. На пристрасі до наживи може хворіти і бідна людина. Прикладів цього чимало.

Не будемо ж прив'язуватися своїм серцем до багатства, а будемо виконувати заповіді Божі - і тоді, за словами Христа Спасителя, і ми успадкуємо життя вічне.

Амін!

Патріарх ФІЛАРЕТ.

Пристрасі до багатства глибоко вкорінюються в серці людини і непомітно підточує її духовне життя, як точить черв'як дерево. Люди, віддані пристрасі до багатства, бувають зовнішньо благочестивими: моляться Богу, щоправда поверхово, не від серця; зберігають зовнішню цнотливість; виявляють порядність щодо людей, які іх оточують; відвертаються від неправди, лжесвідчення і наклепів; не відмовляються від благодійництва, але не зі співстраждання до людей, а заради марнославства. Та коли таким людям потрібно принести велику жертву, що вимагає самозречення, коли Божа правда примушує їх зруйнувати ідола, якому вони служили, якого плекали завжди, - тоді виявляється, що ці люди знаходяться під владою мамоні, у міцних руках користолюбства. Ось тоді, коли треба принести в жертву багатство, холоне любов і до Бога, і до близьких, вічне життя перестає приваблювати багату людину. Тому Господь і сказав, що багатому тяжко ввійти в Царство Боже, - але можливо.

У наш час з'явилася чимало заможних людей. Вони всі різні за духовним станом своєї душі. Одні з них - віруючі, пам'ятають, що це Господь послав їм багатство. Ці багаті люди будують храми Божі, допомагають знедоленим, підтримують культуру, пам'ятають про смерть і вічне життя. Інші правдами, а частіше - неправдами отримали багатство і забули, що воно набуте працею всього на-

Святитель Іоанн Золотоустий звертався до мирян такими словами: «Прийди і навчайся в іноків. Це світильники, які сяють по всій землі, стіни, які охороняють міста. Вони для того і віддалися в пустелі, щоб навчити ти тебе ненавидіти суету мирську. Вони, як мужі міцні, можуть насолоджуватися тишею і серед бурі, а тобі, спокушуваному з усіх сторін, потрібно заспокоїтися і хоча б трохи відпочити від безперестанного припливу хвиль. Тож приходить до них частіше, щоб, очистившися їхніми молитвами і настановами від постійних скверн, ти міг і це життя провести якомога краще і сподобитися майбутнім благ... чернець і бідним і багатим дає дари, він однаково щедрий для всіх... Є спільним лікарем і для багатого і для бідного».

«Якщо хто хоче йти за Мною, нехай зреchetься себе, і візьме хрест свій, та йде за Мною»(Мф. 16,24).

«Коли хочеш бути досконалим, підійди добре твоє і роздай убогим; і матимеш скарб на небесах; і приходить ти йди слідом за Мною»(Мф. 19,21).

«Коли хто приходить до мене і не зневидить батька свого і матері, жінки і дітей, братів і сестер, та ще життя свого, той не може бути моїм учеником. І хто не несе хрест свій, і не йде слідом за Мною, той не може бути моїм учеником» (Лк. 14, 26 - 27).

Ці слова - підтвердження того, що чернецтво встановлене Богом. У настановах Христа Спасителя і вказани умови, з яких складаються основні обітниці чернецтва.

Виникнення чернецтва з часів святих апостолів, просвітлення засновників древніх монастирів Святым Духом, дарування благодатних дарів найкращим представникам чернецтва всіх віків - усе це свідчить про те, що Святий Дух постійно, в усі віки християнства, освячував чернецтво. Христове вчення про іночество, про що науку з наук - як його називають святі отці, - чітко виклали преподобні ченці у своїх творіннях. Усі вони засвідчують, що встановлення чернецтва, цього надприродного способу життя, справа не людська, а - Божа.

Багато святих отців порівнювали чернецтво з подвигом мучеництва. Як одне, так і інше дані людству Господом, їхньою основою є одні й ті ж заповіді Христа Спасителя. Подвиги мучеництва і чернецтва - надприродні і не можуть бути звершеними без всесильної Божої допомоги.

Мученики, залишивши всю «красу світу», віддали своє тіло на страждання і скріплювалися Божою благодаттю, сподобляючись великих вінців.

Подібно до мучеництва, чернецтво розпочинається відреченням від світу «за співдією Божою», повним роз'яттям душі і тіла для тих гріховних звичок, що існують у ньому і цілковитим покладанням на волю Божу. У цьому ми можемо переконатися, прочитавши житія святих іноків Антонія Великого, Онуфрія Великого, Марії

Єгипетської і багатьох інших.

Багато противників чернецтва заперечували богоістинність цього способу життя; інші нам скажуть, що християнство є релігією світла і радості, а чернецтво все зводить до печалі та чорної одежі, і що християнство є релігією життя і говорить про життя, а чернецтво постійно мовить про смерть, і тільки про смерть.

Нам скажуть, що це не потрібно, що слід трудитися в сім'ї і в суспільстві, а не за стінами монастиря.

Нам звідусіль нав'язують, що чер-

нецтво є чимось неприродним і протиprirodним, тому що Бог дав людині світ, сім'ю, життя для насолоди, а чернецтво суворо вимагає від усіх цих благ відмовитися. Мало того - нас будуть переконувати, що подвиг чернецтва є наслідком самолюбства, турботою тільки про себе самого, про своє власне спасіння, а не про біжніх і про світ, що це шкідливий подвиг, який не приносить никому користі і никому не потрібен.

Усе це - наслідок тривалого періоду атеїзму, а також частого спілкування з усілякими сектами, які відмовилися від посту, вчення про подвиги, про обітниці і чернецтва, які дуже часто використовують засоби для вдоволення людської чутливості і цим самим приваблюють у свої тенета.

Щоб знайти правдиву відповідь на запитання про користь чернецтва, нам варто згадати старозавітну історію про те, як Авраам, бажаючи врятувати нечестиві міста Содом і Гоморру, просив у Бога помилувати грішників заради десяти праведників, яких, на жаль, у цих містах не знайшлося. З цього можемо зрозуміти, що і в наш час, коли так широко розповсюджений гріх, Бог милує світ саме заради тих праведників і подвижників, які живуть у ньому.

ПРО КОРИСТЬ

Ціль і зміст чернецтва для старця Софонія є повним і максимально можливим виконанням євангельських заповідей, які повинні стати для віруючого «єдиним вічним законом всього його буття». Таким чином, шлях чернецтва є даруванням Святого Духа. Він являє собою спосіб життя, угодний всеблагому Богові.

Чернече життя - жертвоприношення Богові, яке прославляє Його ім'я і чоловіко-любство. Головною умовою і основою є послух. Дівоцтво (цнотливість) - друга умова чернецтва. Третью вважається нестяжання.

Догматичною основою всіх цих умов є життя Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

Таким чином, чернець, живучи за цими трьома обітницями, уподоблюється Христу і тим самим досягає мети життя.

Кажуть, релігійне життя складалось і складається тільки на парафіях, і ці приходи можуть зробити й те, що робили монастири. Але варто також відзначити один безсумнівний та цінний закон життя, який підтверджується всією історією Церкви: у тих спільнотах і церквах, у тих народів, де процвітало і продовжує процвітати чернецтво, де ми бачимо особливе прагнення до цього подвигу, у той же час процвітало і процвітає парафіяльне життя. І, навпаки, де не було і немає чернецтва - занепадало і занепадає парафіяльне життя.

Монастири - ніби запасні водойми живої води релігійного піднесення: вони оживляють висохлі пустелі духу мирського життя, дають оживляючу і спасительну вологу спраглим душам!. Підивітесь на давні народи, колись славні в історії віри і благочестя; якщо зникало серед них чернецтво, там неодмінно викорінювалося і все життя духовне, релігійне, парафіяльне. Мабуть, недаремно Петро I усілякими способами намагався зупинити приріст населення у монастирях і взагалі розповсюдження чернецтва, обмежуючи ченців своїм «Духовним регламентом».

На відміну від протестантських вищих духовних осіб, у Православній Церкві від духовних провідників вимагається і найвищий подвиг: вони обов'язково повинні мати чернечий чин. Тому й знають багато противників православ'я, що з падінням чернецтва занепадає все православне: віра, життя, подвиг, смиренномудрість, богослужіння, покірність церковній владі. Знають це - тому з великою лукавою злобою озброюються проти чернецтва.

У часи гонінь і небезпеки для віри від ворогів і еретиків чернецтво давало безтрепетних і мужніх борців за Церкву. Не з'язані нічим, вони вільно могли жертвувати собою в боротьбі з гонителями, і нерідко жертвували й життям.

ЧЕРНЕЦТВА

Що несе нам майбутнє? Немає ознак, що благо і спокій для Церкви, а, навпаки, багато ознак свідчать про те, що на Церкву чекають тяжкі випробування, що віра православна від своїх рідних синів зазнає ударів, і наклепів, і позбавлення прав, і розпочнуться на неї гоніння. І знову велику допомогу нададуть їй подвижники - люди, які їй цілковито віддали життя і присвятили всіх себе. Вони збирають і зберігають тепер ті сили, які втіляться у справі боротьби за святині віри.

Військо, звичайно, потрібно тільки

приймають, люблять і заспокоюють чужих людей, яких раніше не знали й не бачили. Це вища школа любові, ніж сім'я і коло близьких родичів.

Скажуть також, що подвижники - непотрібні люди, якщо навіть і не шкідливі, що це часто нероби, які живуть чужими пожертвами. Так, якщо користь вимірювати матеріальними благами, то це правильно.

Але той, хто цінує молитву перед Богом за грішний світ та важливість значення доброго прикладу чистоти, стриманості, терпіння, виконання добровільно взятих зобов'язань, смирення і готовності допомогти ближньому, по-

чернечого життя, а особливо в цінності останнього.

Взагалі погляд сучасних мирян на ченців значною мірою неправильний саме тому, що перші дуже відділяють себе від ченців, у моральному і в духовному плані. Між християнами, які живуть у монастирях, і тими, які живуть у світі, насправді існує найтісніший моральний зв'язок. Насельники монастирів не з'явилися там з невідомих місць: вони вийшли з середовища земного, з грішного світу. Тому і падіння духовності ченців тісно пов'язане з падінням духовності мирян, так само як духовні подвики ченців сприяють і мирським християнам; падіння духовності в монастирях - прямий наслідок падіння духовності й релігії у середовищі світу. Чернецтво засноване на християнстві, укріплюється і тримається на ньому, зростає і слабне відповідно до зростання чи ослаблення християнства.

Сутність справи - християнство: чернецтво - його вид, особливий вияв. Недуга - суспільна! Тому про духовність і серед мирян, і серед ченців слід турбуватися всім і разом прагнути зцілення різних духовних хвороб.

Але буває особливий час, і особливі обставини, коли духовне життя наше потрапляє у небезпеку повного пригнічення. Тоді яскраво сяє перед нашими очима подвиг іноків - і благо державі, народу, якщо в час загального захоплення житейськими і тілесними турботами серед них з'являються люди, які мовччи, в дусі віри, любові, смирення і терпіння віддаються служенню духу і земними ангелами і небесними людьми. Це - ченці, черниці і монастири.

Кожний день мідним голосом дзвонів звіщають вони суетним людям, що є Бог, небо, дух, молитва, подвиг, Божі Заповіді, смерть, Суд, пекло і рай. У чорних одежах, смиренно, хоча й рідко, з'являються серед світу, більше того - одним своїм виглядом вони безмовно проповідують і нагадують усім про вищий зміст існування людини. Вони стають ніби втіленням уроку святого апостола: «Так чиніть, знаючи час, що вже пора нам від сну встати. Бо нині близиче до нас спасіння, ніж коли ми увірували. Ніч минула, а день наблизився: отже, відкіньмо діла темряви і зодягнімось у збрюю світла. Як удень, будемо поводитися благопристойно, не в розгулах і пияцтві, не в перелюбі й розпусті, не в сварках і заздрощах; а зодягніться в Господа нашого Ісуса Христа і піклування про плоть не обертайте на похоті» (Рим. 13, 11 - 14).

Таких проповідників часто не люблять: хіба той, хто не дає спати сплячому, є приемним?

Тож, знаючи все це, потрібно і мирянам духовним, а не світським поглядом дивитися на подвиг чернецтва, і ченцям не забувати, до чого вони покликані та яку велику відповідальність несуть перед Богом і Церквою.

**Ієродиякон
Арсеній (ПОЖАРНИЙ).**

під час війни - війни ж бувають рідко. Але не мудра та держава, яка не готове військо у дні миру. Так і чернецтво.

Отож, якщо видалити подвижництво з життя церковного, це все одно, що відібрати натхненість, вогонь ревності й захопленості від усякої справи. Чим благородніша справа, тим вищим повинне бути в ній натхнення: не можлива без таких живих почуттів поезія, мертвa наука, нездійсненні винаходи, в'яне суспільне життя, згасне всяка боротьба і зникне всіляка перемога. Заберіть подвижництво в релігії - і відразу стане у світі так мертво, холодно, безприємально! Подвиг - це цвіт, це весна релігійного життя, а без цвіту немає і плоду.

Ще й у інший спосіб заперечують подвижництво: ніби подвижники - егоїсти, які турбуються тільки про власне спасіння, а не про спасіння інших. Залиш краще, злий судде, залиш подвижників служити Богові, оскільки вони не заважають тобі служити ближньому - не заважай ім робити те, чого бажає їхня совість.

У них, як колись у Христа й апостолів, своя сім'я, своя братія, своя священна дружина, у них також турбота один про одного, з тією різницею, що якщо в сім'ї дбають про своїх кровних і діють за законами природи, то обителі

стійного духовного молитового настрою, - той таких жорстоких слів не вимовить.

А що подвижники живуть чужими жертвами, то про це лише, як ми багато разів помічали, говорять ті «судді», які самі не жертвували жодної копійки. Ті ж, хто робив це і робить, зазвичай мовчат і не судять.

Спаситель світу вказав два шляхи, два способи життя для тих, хто вірує в Ньюо: шлях звичайного життя або ж життя, яке приносить досконалість. Останній Господь назавв «унаслідуванням Себе», оскільки він є точним вираженням учнення, даного Господом, і ревним наслідуванням того способу життя, який провадив Господь під час свого земного перебування.

Попри все це, не потрібно ставити під сумнів богоствановленість і сімейного життя, яке в Христовій Церкві запечатується особливою благодатною силою - Таїнством святого Шлюбу. Того життя, яке також веде кожне сімейство до спасіння, яке, за словами святителя Ігнатія (Брянчанінова), полягає у вірі в Христа Спасителя, житті за Заповідями Божими і в лікуванні покаянням нестачі виконання заповідей. Ми переконуємося у важливості як сімейного, так і

петро- павлівський вісник

"ПЕТРО-ПАВЛІВСЬКИЙ ВІСНИК" Дніпропетровського благочиння

Криворізько-Нікопольської єпархії УПЦ Київського Патріархату

квітень, 2010 рік.

Дорогі брати і сестри У ХРИСТИ!

З Божою поміччю та з добрими намірами ми розпочинаємо випуск «**Петро-Павлівського вісника**» - видання Дніпропетровського благочиння Криворізько-Нікопольської єпархії УПЦ Київського Патріархату. Наша газета цікава вже тим, що виходить у світ вона буде, так би мовити, у двох форматах. Як самостійне видання і, як складова бюллетеня «Наша Церква – Київський Патріархат». Ми пішли на такий крок з двох причин. Найперше, що «НЦ-КП» так само виходить на Січеславщині, як релігійний додаток щомісячника «Бористен». Обидва ці видання вже встигли завоювати симпатію і повагу свідомих прихильників Національної Церкви. Окрім того, як архиєрей УПЦ КП, я, особисто довші роки співробітничаю не лише із згаданими патріотичними часописами, а й тісно спілкуюся з їх редактором, письменником і журналістом Фіделем Сухоносом.

Нас поєднує багаторічна співпраця на ниві української духовності та культури. Таким чином, можна вважати, що старі приятелі, нині поєднали зусилля

для поглиблення роботи заради Христової Церкви, заради України.

І ще одна відмінність: наш «**Петро-Павлівський вісник**» буде виходити і як самостійне видання, і як складова бюллетеня «Наша Церква – Київський Патріархат». Українська Православна Церква Київського Патріархату, як це не прикро визнавати, на 17-му році незалежної України досі, можна вважати, перебуває в певній інформаційній блокаді, особливо на східних та південних теренах. А тому ми й шукаємо додаткові мас-медійні канали ось в такий, часами, не зовсім традиційний спосіб.

Про що буде висвітлювати наш «**Петро-Павлівський вісник**»? Це релігійне видання назване на честь кафедрального собору Дніпропетровського благочиння Криворізько-Нікопольської єпархії, очевидь, найперше покликане інформувати читачів, як про життя нашого релігійного згромадження, про наші справи та здобутки, так само й про наші проблеми. Відома річ також, що я буду прагнути з допомогою «Петро-Павлівського вісника» інформувати про свою діяльність, як архиєрея нашої Церкви, розповідати про свої дії, наміри та плани щодо розбудови Божого винограднику на теренах Дніпропетровщини.

Ми будемо прагнути, аби й вірні та просто цікаві люди, більше змогли дізнатися про праведні труди тих душпастирів, котрі сповна несуть високий священицький обов'язок. В планах редакції так само є розповіді про світський актив, про тих людей, котрі є правдивими парафіянами, які сповідують християнські чесноти не на словах, а на ділі. Нам так само дуже хотілося б, аби «**Петро-Павлівський вісник**» став добрым приятелем усіх, хто цікавиться життям нашої Церкви, традиціями та звичаями українського народу.

Ми завжди будемо раді отримати Ваші зауваги, пропозиції чи то просто якісь ремарки, викладені на папері та призначенні для оприлюднення на шпалтах нашого видання. Пишіть нам про життя нашого Дніпропетровського благочиння Криворізько-Нікопольської єпархії УПЦ КП, що буде більш насиченим та повнокровним. Закликаю Боже благословення на наших нинішніх і майбутніх читачів.

З любов'ю у Христі-МИТРОПОЛІТ АДРІАН,
керуючий Криворізько-Нікопольською
єпархією УПЦ Київського Патріархату
квітень 2010 року

МИТРОПОЛІТ КРИВОРІЗЬКИЙ І НІКОПОЛЬСЬКИЙ АДРІАН

Митрополит Криворізький і Нікопольський АДРІАН (в миру Старина Валентин Єгорович) народився 13 грудня 1943 року в м. Дніпропетровську. У 1960 р. закінчив середню школу, а в 1967 р. – Дніпропетровське музичне училище. З 1968 по 1973 рр. навчався і закінчив Київський педагогічний інститут (музично-педагогічний факультет). В 1982 році закінчив Ленінградську Духовну Семінарію, а в 1988 році Московську Духовну Академію, в якій захистив кандидатську дисертацію на тему: Церковний хоровий спів в Російській Православній Церкві за «Тисячолітній період її існування Х-ХХ ст.».

1989 року ієромонах Адріан призначається настоятелем Богоявленського собору міста Ногінська Московської області із возведенням у сан ігумена, а влітку 1990 року – піднесений до сану архимандрита.

27 грудня 1993 року приймається в юрисдикцію Української Православної Церкви Київського Патріархату.

6 лютого 1994 року рукоположений на єпископа Дніпропетровського і Запорізького за Божественною літургією у Володимирському соборі міста Києва.

8 лютого 1994 року призначається правлячим єпископом Богородської єпархії (Московської області) Української Православної Церкви Київського Патріархату.

27 жовтня 1995 року піднесений до сану архиєпископа.

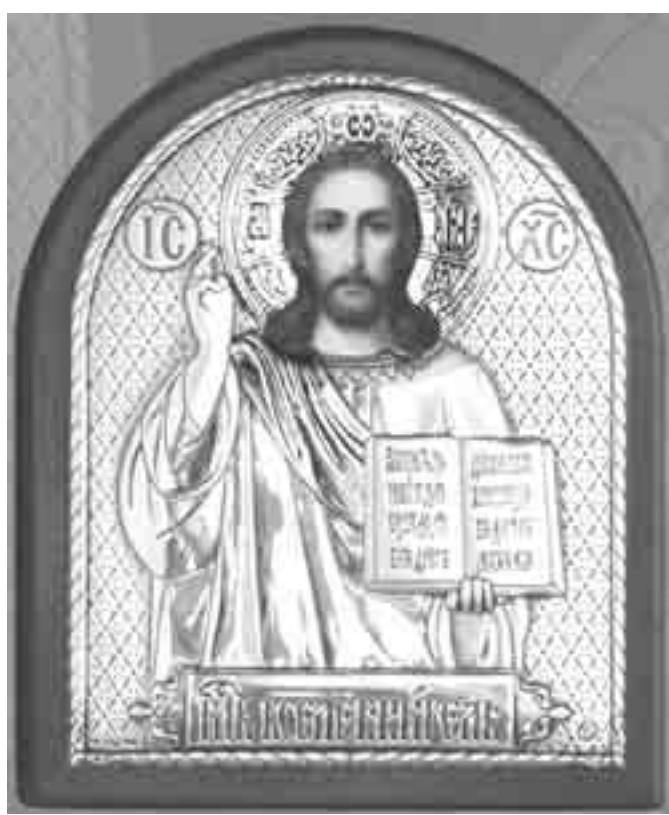
1 лютого 1996 року призначається керуючим Дніпропетровською єпархією з титулом "архиєпископ Дніпропетровський і Криворізький".

9 грудня 2002 року підноситься до сану митрополита.

21 жовтня 2009 року рішенням Священного Синоду УПЦ Київського Патріархату призначений керуючим Криворізькою єпархією з титулом «Криворізький і Нікопольський».

Удостоєний вищих церковних нагород: Ордену Святого Архистратига Божого Михаїла (1999 р.), Ордену святого рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня (23.01.2004 р.) та Ордену Юрія Переможця (14.12.2006 р.).

Митрополит Криворізький і Нікопольський Адріан – постійний член Священного Синоду Української Православної Церкви Київського Патріархату.

*Полюби Господа Бога твого
всім серцем твоїм, і всією
душею твоєю, і всією
думкою твоєю. Це є перша
і найбільша заповідь.*

*Друга ж подібна до неї:
люби ближнього свого, як
самого себе. На цих двох
заповідях утверджується
весь Закон і Пророки.*

Головна Заповідь

Iсуса Христа

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

**БЛАЖЕННИШОГО МИТРОПОЛИТА КИЇВСЬКОГО
І ВСІЄЇ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА, ПРЕДСТОЯТЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ**

*Пасха! Господня Пасха!..
Вона у нас є святою свят
i торжеством із торжеств —
настільки перевершує всі торжества,
не тільки людські й земні,
а й навіть Христові
й для Христа звершувані,
наскільки сонце перевершує зірки!
Свт. Григорій Богослов*

Дорогий мій брате у Христі Адріане!

У цей день, за нашим давнім, але не старіючим християнським звичаєм, вітаю Вас радісним словом — “Христос Воскрес”!

Божою милістю ми діждали світлого дня Великодня! З того самого моменту, коли учні Господні сповістили світові про Воскресіння Спасителя нашого Іисуса Христа, все життя Церкви сповнене неминутої радості — Христос воскрес із мертвих, і смерть переможена!

За висловом святителя Мелітона Сардійського, Іисус Христос — “початок невимовний і кінець незбагнений”, Альфа і Омега життя всього світу в цілому й кожної людини окремо, тому що Ним створений всесвіт, Ним здійснене спасіння, і Він прийде судити живих і мертвих.

За часів до Втілення, Страждань і славного Воскресіння Христового людство, усвідомлюючи неминучість смерті, призвичаїлося до неї, і більше того, як говорить пророк Ісаїя, уклало з нею союз (*Iс. 28: 15*). Не бажаючи протидіяти гріху, людство підкорилося йому.

Але обранці Божі зберегли віру в спасіння від тотальної влади смерті, ця віра вселяла надію, надихала на праведне життя, надавала зміст людському буттю. І у призначений Богом час (*Рим. 5: 6*) Господь наш Іисус Христос втілився, помер за нас і воскрес, здійснивши сподівання праведників. Для всього людства почалося життя, вільне від смерті. Відтепер хвороби, страждання і смерть не мають цілковитої влади, не наводять страху, не вселяють у нас почуття безпорадності, притаманне старозавітній людині. І нам не потрібно укладати союз зі смертю, тому що гріх перемагається вірою, а смерть у Бозі веде до Воскресіння з Ним.

Великодня радість християн набуває своєї повноти в надії особистого воскресіння з мертвих, яке Церква проголошує у словах “Символу віри”: “Чекаю воскресіння мертвих і життя майбутнього віку”.

Христос — Первісток з померлих, і настане час, коли в Ньому всі оживуть (*1 Кор. 15: 22*)!

Істина ця настільки значуча, що без неї все втрачає зміст, усе знецінюється, все заступають розпач і зневіра. “Якщо нема воскресіння, то нема і Бога, нема Промислу”, — говорить преподобний Іоанн Дамаскін (“Точний виклад...”, 4.37).

Возлюблені! Воскресіння Христове принесло оновлення світу; і ми з вами повинні вже зараз, у цьому земному житті, здійснювати дану нам благодатну можливість удосконалювати й перетворювати його.

Ми не можемо не помітити того, що світ, який лежить у злі (*1 Ін. 5: 19*), став із ще більшою завзятістю заперечувати християнські цінності, що під гаслом гуманності й свободи відбувається витіснення християнських зasad із суспільного життя. Величезна рекламна індустрія безупинно працює на те, щоб зробити гріх більш барвистим, яскравим, привабливим, бажаним. Для багатьох сенсом життя стає гріх у своїх різноманітних проявах. Прагнучи до нього, люди готові багато чим жертвувати, у тому числі і своєю совістю. Змагання заради досягнення хибних благ породжує розділення у всіх сферах людського життя; між людьми зростає відчуження, якого не повинно бути, тому що це суперечить Божественному замислу про людину і духові євангельської любові.

Але Свята Церква, наслідуючи свого Главу Господа нашого Іисуса Христа, протистоїть цьому розділенню й закликає всіх до збереження єдності (*Єф. 4: 3*). Ні політичні, ні економічні, ні національні, ні будь-які інші інтереси не можна ставити вище за наше єднання з Христом і у Христі. При цьому потрібно пам'ятати, що єдність не повинна досягатися поступками й догоджанням гріху, що суперечить засадам євангельської Істини, але має будуватися на фундаменті однієї віри, одного духу (*1 Кор. 1: 10*). Нехай у всьому нами керує Любов, Яка розіп'ялась за нас і воскресла!

Євангеліє — Блага вість про Воскреслого Христа — буде проповідане, як говорить Святе Письмо, «по всьому світу, на свідчення усім народам» (*Мф. 24:14*). Проповідниками ж Євангелія є всі доброочесні християни.

Не правильно думати, що Слово про Бога мають нести лише священики або богослови. Де б людина не трудилася: чи то лікарем, учителем, військовим, політиком, робочим біля верстата, селянином у полі, кухарем, студентом чи журналістом, якщо ти вважаєш себе християнином, — ти відповідальний перед Богом і перед людьми не тільки за свій труд, а й за те, як сприйматимуть Церкву ті, хто ще не прийшов до віри, не визначився у своєму духовному виборі. А найкраща проповідь — це наше життя, сповнене духу миру й терпіння, прагнення до любові й правди.

Український народ сьогодні переживає непрості часи. Економічні й політичні негаразди призвели до того, що багато хто зневірився у справедливості, озлобився, палає зловтію і жадобою помсти. Багато хто замкнувся в собі, став байдужим до інших. Але хіба можливо за такого стану душі творити, будувати життя? Хіба можна зло перемагати злом? «Hi, — говорить святий апостол Павел. — Не бувай переможений злом, а перемагай зло добром!» (Рим. 12: 21). Але де взяти сили, запитаете ви, для виконання Заповідей Спасителя? — Відповідь ясна: Той, Хто закликає нас до довершеного добра, Той і подає необхідні для цього сили. Тільки б ми самі захотіли не тільки слухати Слово Христове, але й виконувати його, бути не пасивними спостерігачами або марнослівними критиками, але справжніми співпрацівниками Христовими і Його святих. Ми повинні просити у Бога сили, «насущного хліба», і не боятися віддавати один одному те, що дароване нам Богом. **Нехай кожний замислиться над тим, що він може зробити, щоб полегшити життя близького, щоб мир став хоч трохи добрішим. Станьмо сумліннішими й відповідальнішими, стараннішими і працелюбнішими, відкінемо будь-яку неправду, сварки й наклепи, будьмо уважнішими до потреб інших, будьмо милосердними і співчутливими. І НЕХАЙ У ВСІМ ЦЬОМУ ВАМ ДОПОМОЖЕ ВОСКРЕСЛИЙ ХРИСТОС СПАСІТЕЛЬ!**

У цей світливий день, “Його ж створив Господь” (Пс. 117: 24), дорогий мій друже, нехай наша великоцінь радість буде подякою Богу за Його любов до Вас, Його багаті милості й щедроти! Нехай цю радість відчувають усі, хто почують слова, великоцінього вітання: «Христос Воскрес!» — «Воїстину Воскрес!»

Сьогодні ми підійшли до Великого Дня — Дня Христового Воскресіння і хоч немає між мною і Вами православного зв'язку, але молитовний обов'язок завжди спонукає мене молитись за всіх тих людей, яких я пам'ятаю і поважаю, незважаючи на тяжкий час в українському православ'ї! Серед них, я розділяю і Вас, Адріан! Тож направляючи Вам цього привітання, я хочу подякувати Вам, за щирість, теплі слова в привітальному листі до мене, з нагоди моїх іменин 23 листопада 2009 року.

Я хочу побажати Вам міцного здоров'я та студентського натхнення, щоб ніколи не залишало мого кмітливого семінариста Валентина!

Закликаю на Вас Боже Благословення для миру і злагоди у Вашому доброму серці!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Пасха Христова
2010 р.
м. Київ

**З повагою до Вас - † Володимир,
Митрополит Київський і всієї України,
Предстоятель Української Православної Церкви**

Кмітливий, тобто сообразительний, згідно перекладу сайту <http://pereklad.online.ua/>

Це Пасхальне привітання, Блаженнішого Митрополита Володимира, було відповідю Митрополиту Адріану на його привітальний лист з нагоди Дня народження Його Блаженства, Блаженнішого Митрополита Володимира, Предстоятеля Української Православної Церкви.

Прес – служба Криворізької єпархії УПЦ Київського Патріархату.

**Його Блаженству, Блаженнішому
Володимиру
Митрополиту Київському і всієї України,
ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО!**

Прийтіть мое щире привітання з Днем Вашого народження. Хочеться побажати Вашому Блаженству міцного здоров'я, духовних сил на благо нашої Української Вітчизни і Української Православної Церкви.

Я завжди Вас пам'ятаю, а тому й постійно молюся за Вас, як за свого вічного ректора Московської Духовної Академії і Семінарії, а також за Ваше мудре ставлення до всіх Українських Православних юрисдикцій.

Я ніколи не забуду Вашої архіпастирської поради, коли Ви, домовившись з єпископом Смоленським і В'яземським (нині Митрополит Омський) Феодосієм (Процюком) про прийняття моєго недостоїнства до своєї єпархії, з метою, надати

мені духовного сану і отримати можливість поступити до Духовного училища, оскільки я мав вищу педагогічну освіту, закінчивши Київський Педагогічний Університет імені М. Драгоманова і, не відпрацювавши три роки після його закінчення.

Я також широко і постійно дякую Вам за те, що завдяки Вашій великій людській доброті і чесному серцю до всіх своїх вихованців, студентів і кліриків і, завдяки Вашому клопотанню перед Високопреосвященнішим Митрополитом Крутицьким і Коломенським Ювеналієм, я, у 1978-му році став кліриком Московської єпархії РПЦ Московського Патріархату.

Хочу сказати, що я був у Владики Ювеналія найкращим кліриком, згідно його висловлювань на всіх Єпархіальних зборах з 1988-го по 1991-і роки. Особливо, коли я був направлений до міста Ногінська Московської області (батьківщина Святішого Патріарха Пимена), де завдяки нашій невтомній праці, за два роки ми повністю відбудували напівзруйнований Богоявленський собор і 10-ть побудованих двох- і трьохповерхових будинків, в яких розміщувались паломники під час перенесення святих мощей преп. Серафима Саровського, 18-го липня 1991-го року, за участю Святішого Патріарха Московського Алексія II. В моєму Богоявленському соборі була перша зупинка. До святих мощей преп. Серафима Саровського прийшли біля 50-ти тисяч чоловік, 20-ть архиереїв і біля 100-та священнослужителів.

Здавалося, що я був найкращим з кліриків не тільки в Московській єпархії, але й у всій РПЦ Московського Патріархату.

Ta тільки диявол не спав. Оточуючі людські сили Владики Ювеналія, зробили все для того, щоб посісти ворожнечу між Митрополитом Ювеналієм і мною.

Звичайно, що Святіший Патріарх Алексій II робив все можливе, щоб я залишився у м. Ногінську, оскільки я був не тільки настоятелем Богоявленського собору і благочинним Ногінського району, але й народним депутатом 2-х рівнів: Московської обласної та Ногінської міської Рад, а також ректором першої в Російській Федерації середньої загальноосвітньої десятилітньої Православної Гімназії.

Святіший Патріарх Московський Алексій II, радив мені, для збереження миру, залишити Ногінськ і обрати один з двох послухів: або керувати будівництвом кафедрального собору у м. Ульяновську або відновлювати один із чоловічих монастирів у Воронезькій єпархії.

Я просив Святішого Патріарха Алексія II, дати мені щось подібне на шляху Москва – Тула – Орел – Курськ – Білгород, але він на це чомусь не згоджувався. Можливо тому, що близька до цих областей Дніпропетровщина, яка була і є моїм рідним краєм.

Тільки з-за цього я змушений був не виконати послух Святішого Патріарха Московського Алексія II, а тим більше, депутати, Ногінська міська влада, вчителі Православної гімназії, гімназисти і парафіянини радили мені нікуди не їхати.

Ось чому ми змущені були перейти до юрисдикції РПСЦ під керівництвом Митрополита Валентина (Русанцова), а через десять місяців, оскільки я був і є свідомим українцем, я з парафіянами Богоявленського собору м. Ногінська перейшли до юрисдикції УПЦ Київського Патріархату.

Ваше Блаженство! Будучи Архієпископом УПЦ Київського Патріархату, я мав щасливу нагоду зустрітись з Вами на Форумі у м. Києві.

Я був дуже радий Вашому запрошення, але не зміг наважитись порушити Ваш Блаженний спокій. До цього часу, я дякую Вам за все те добре, що Ви зробили для мене.

Тож, дозвольте мені й надалі продовжувати молитись за Ваше Блаженство!

**Зі щирою повагою до Вас - АДРІАН,
Митрополит Криворізький і Нікопольський та Богородський
(Москва, Московська область та регіони РФ)**

УЛЮБЛЕНИЙ У ВОСКРЕСЛОМУ ГОСПОДЕВІ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННІЙШИЙ АРХІПАСТИРЕ МИТРОПОЛИТЕ АДРІАНЕ !

Дорогий мій брате у Христі! Виповненим радістю серцем вітаю Вас, поважний Владико, зі світлим святом Великодня — днем нашого спасіння, коли, за словом святителя Григорія Богослова, нечисленні краплі крові Спасителя відновлюють цілий світ та, мов закваска для молока, збирають та єднають у єдине ціле усіх людей. Не було і немає на землі величнішої та радіснішої події ніж Великодень. Христос Воскрес, і переможено смерть! Христос Воскрес, і звільнюються бранці гріха! Воскрес Христос, і країна смутку та вічної зими виповнюється життєдайним сонцем Богоприсутності! Настав Великдень і міцна рука Воскреслого звільняє від мороку та суму пекла прабатьків Адама та Єви!

Великдень — день нашого спасіння та свободи. Цю свободу людина не може знайти у світі. Й ця свобода не тільки виключно у її соціальній площині, тобто комплексу прав, які гарантується людині у демократичному суспільстві. Христова свобода — значно глибша та всеохоплююча. Це свобода від гріха та його наслідків: страждання та смерті. Ті, хто зодягнувся у Христа, ті, хто розділив з Ним біль зради та жах хресної смерті, містично залучаються до Його воскресіння, стають чадами безсмертного Царства, чадами Божими.

Водночас наше життя та духовна свобода у Христі Ісусі є тією закваскою, яка змінила увесь світ. Зраджений, принижений, розігнаний, але воскреслій та прославлений Христос став наріжним каменем не лише нової релігійної спільноти, але й усього людства, яке змінилося завдяки шляхетному впливові на світ та свідомість людини євангельських заповідей. Христос не був соціальним революціонером, але свобода у Дусі, котру Він приніс на землю, спонукала суспільство, у якому жили християни, переглянути своє уявлення про людську особистість та міру її свободи.

Християнська цивілізація надала особистості значні свободи та права. Втім, на жаль, сучасна людина забула про шляхетне, царське походження цієї свободи, забула про те, що поза Христом та Його Воскресінням жодної — ані внутрішньої та духовної, ані зовнішньої та соціальної — свободи не існує. Свободи не може існувати без солідарності. Тому, коли суспільство втрачає єдність та любов, свобода неминуче щезає — її викрадають або внутрішні узуратори, або чужинці.

Втрачена свобода, змарновані надії, згублені покоління, трагічна безвихід... Ось до чого може привести людину та суспільство втрати вірності абсолютній свободі у Христі Воскреслу. Свободи не може існувати у суспільстві невільників. Однак невільництво починається не зі зовнішнього завоювання.

Невільництво завжди починається зі внутрішньої поразки, з готовності здатися у полон злу та несвободі заради збереження добробуту або зручних обставин життя.

Розігнаний Христос — це виклик нашому невільництву. Христос, Який звільнив Адама та Єву від полону у пеклі бажає вивільнити нас від пекла несвободи та самотності, пекла життя, яке надійно ізольовано нашим егоїзмом від Бога та близьких. Великдень — це свято свободи, і кожен з нас простував до цього осяйного свята властивим йому шляхом. Хтось повністю зберігав піст та ревніше молився, а хтось не зміг цього зробити через стан здоров'я або інші обставини. Однак кожен із нас цього посту намагався бути близьким Христу. І саме завдяки цим нашим зусиллям, цьому нашему бажанню розділити зі Христом його сум та страждання, наше серце огортає сьогодні радість воскресіння. Воскресіння не може осяяти серце байдужого. Але воно огортає серце кожного, хто прагне жити разом зі Христом, кожного, в кому живе щире бажання сполучити своє життя з життям Бога.

Великдень — це свято єдності, свято, яке об'єднує усіх: жінок і чоловіків, дітей і дорослих, багатих та злиденних. Господь дарував нам сьогодні досвід абсолютної свободи. І те чи збережемо ми цей досвід надалі залежатиме від того, чи зможемо ми зберегти цю єдність з Воскреслим та один з одним.

Христос не лише закликає нас до єдності з Богом та свободи у Нім. Він ще надає нам засіб спасіння та звільнення — Святу Євхаристію, завдяки якій ми будемо таємничо залучатися до дарів Воскресіння кожного разу, коли братимемо участь у Божественній Літургії. Збережімо ж нашу священну єдність та радість цієї осяйної ночі! І нехай Воскреслій Христос обдарує нас мужністю та рішучістю, без яких неможливе справжнє християнське життя. Пам'ятаймо, що шлях до свободи — це шлях самопожертви та солідарності. Закарбуємо на серці, що радість Христової свободи варта того, щоби за неї боротися та страждати, що вона здатна реально змінити ціле наше життя.

Христос Воскрес! Воїстину Воскрес! Особисто молитовно зичу Вам перебувати у пасхальній радості та свободі. Благодать Воскреслого Господа нехай перебуватиме над Його Високопреосвященством, вашою родиною та усією нашою Вкраїною.

ХРИСТОС ВОСКРЕС, ДОРОГИЙ ВЛАДИКО АДРІАНЕ!

† МЕФОДІЙ,
Митрополит Київський і всієї України,
Предстоятель Української Автокефальної Православної Церкви

**Його Блаженству, Блаженнішому Мефодію
Митрополиту Київському і всієї України,
Предстоятелю Української Автокефальної Православної Церкви
ВАШЕ БЛАЖЕНСТВО!**

Я отримав від Вас не тільки Пасхальне привітання, але й чесно кажучи, змістовний богословсько – філософсько – історичний твір, присвячений Богоспасенній свободі, яку приніс до нас на Землю Сам Христос Спаситель.

Текст цього Пасхального привітання заслуговує світового масштабу, щоб всі християни знали велику ціну викуплення грішного людства Сином Божим для вічного блаженного життя у Царстві Небесному.

Читаючи Ваше привітання, хочеться ще й ще раз сказати кожному із моїх братів у Христі, щоб ми жили в добрі і з добром, щоб жахалися злоби, хитрощів і коварності, що є чужими явищами перед нашим Всемогутнім Богом.

Адже й твори Тараса Григоровича Шевченка постійно закликають нас всіх миритися один з одним і, жити в мирі і з миром, з християнською любов'ю.

Користуючись цією нагодою, я хотів би, Ваше Блаженство, похвалитися перед Вами, що я мав велику честь отримати Пасхальне привітання не тільки від Патріарха Київського і всієї Русі – України Філарета, але й від Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України Володимира (Сабодана), який надав мені відповідь на мое привітання на честь його Дня народження, від 23-го листопада 2009-го року.

Я радий й по – земному щасливий, що ми всі зараз переживаємо дуже вдячні Богу, часи, які Він нам дарує за страждання всього нашого українського народу і лелєє нас, як своїх діток, які є в нього самі найближчі і найдорожчі, якими колись були юдеї у Вітхому Завіті.

То ж нехай Господь Всемилостивий й надалі оберігає Ваше Блаженство на Многії і Благії літа.

З любов'ю у Господі - АДРІАН,
Митрополит Криворізько – Нікопольський
та Московсько – Богородський

ПРО ПАСХАЛЬНІ УРОЧИСТОСТІ МИТРОПОЛИТА АДРІАНА В ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМУ БЛАГОЧИННІ КРИВОРІЗЬКО-НІКОПОЛЬСЬКОЇ ТА МОСКОВСЬКО- БОГОРОДСЬКОЇ ЄПАРХІЙ УПЦ КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ, В КВІТНІ 2010-ГО РОКУ.

Треба наголосити, що Владика Адріан почергово, через рік, очолює Пасхальні богослужіння у Підмосков'ї в Свято-Троїцькому храмі міста Ногінська Московської області, який розміщений в 40 км від центру Москви.

Тому, ще у Великий (чистий) четвер, 1-го квітня, він служив в цьому ж храмі Божественну літургію святителя Василія Великого, а ввечері, цього ж дня, він читав 12-ть Страсних Євангелій Господа нашого Ісуса Христа.

У п'ятницю, 2-го квітня, о 14-00 Митрополит Адріан очолив Велику Вечірню з виносом Святої Плащаниці Спасителя для поклоніння та єлеопомазання, а в Велику суботу, о 6-й годині ранку, він служив Ранкову службу з обнесенням її навколо храму.

О 9-й годині відбулась Божественна літургія святителя Василія Великого.

О 23-й годині у Свято-Троїцькому храмі розпочались Пасхальна Полуночниця, а о 23-45 хвилин пасхальний хрестний хід навколо храму, Божественна літургія святителя Іоанна Золотоустого, після чого, у великому храмовому залі відбулось святкове розговіння, на якому були присутні духовенство, співаки двох хорів та парафіяні, всіх було біля 150 чоловік.

Після Світлого тижня Владика Адріан звершував Пасхальні богослужіння в своєму Петро-Павлівському храмі міста Дніпропетровська, а в наступну суботу і неділю він запланував свої архиєрейські богослужіння у Різдво-Богородичному храмі селища Радушне Криворізького району, де настоятелем є протоієрей Богдан Табака та в храмі преподобного Серафима Саровського міста Кривий Ріг, де настоятелем є благочинний цього міста – протоієрей Олег Ращупкін.

Треба сказати, що в цьому році на честь Святої Пасхи, Митрополита Адріана привітали не тільки архієреї, духовенство, віруючі та Глави адміністрацій, як області, так і районів, але й три Предстоятеля Українських Православних Церков: Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Володимир (УПЦ МП) та Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Мефодій (УАПЦ).

Необхідно нагадати, що Митрополит Володимир був ректором Московської Духовної Академії, в якій навчався в той час майбутній Митрополит Адріан.

В своєму привітанні Владика Володимир написав: «Дорогий мій брате у Христі Адріане! У цей день, за нашим давнім, але не старіочим християнським звичаем, вітаю Вас радісним словом – «Христос Воскрес!»

... Сьогодні ми підійшли до Великого Дня – Дня Христового Воскресіння і хоч немає між мною і Вами православного зв'язку, але молитовний обов'язок завжди спонукає мене молитись за всіх тих людей, яких я пам'ятаю і поважаю, незважаючи на тяжкий час в Українському православ'ї!

Серед них я розділяю і Вас, Адріане!

Тож направляючи Вам цього привітання, я хочу подякувати Вам за щирість, теплі слова в привітальному листі до мене з нагоди моїх іменин 23-го листопада 2009-го року.

Я хочу побажати Вам міцного здоров'я та студентського натхнення, щоб ніколи не залишало мого кмітливого студента Валентина!

Закликаю на Вас Боже Благословення для миру і злагоди у Вашому доброму серці!

З повагою до Вас – Володимир, Митрополит Київський і всієї України».

Також привітав Владику Адріана і Блаженнійший Митрополит Мефодій, Предстоятель УАПЦ, який писав: «Улюбленій у Воскреслому Господеві Високопреосвященнійший архипастире Митрополите Адріане!

Дорогий мій брате у Христі! Виповненим радістю серцем вітаю Вас, поважний Владико, зі світлим святом Великодня – Днем нашого спасіння...

Благодать Воскреслого Господа нехай перебуватиме над його Високопреосвященством, Вашою родиною та усією нашою Вкраїною. Христос Воскрес, дорогий Владико Адріане!»

Привітання Святішого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета було направлене, як для Митрополита Адріана, так і для всіх архієреїв УПЦ Київського Патріархату, в якому було висловлене побажання бути мудрими і терпеливими в нових умовах державного устрою, надіючись, що Господь Всемогутній без Своєї Милості ніколи не залишить свій український православний глибоко віруючий народ!

Прес-служба Петро-Павлівського кафедрального собору міста Дніпропетровська та Криворізько-Нікопольської єпархії УПЦ КП.

● З ПЕРШИХ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановна редакція!

Щиро вітаю вихід у світ першого номера «Петропавлівського вісника». Вже давно була потреба в його започаткуванні. А тому хочу висловити надію, що наша газета матиме довгу і щасливу долю. Тим паче, що наш любий Владика, справжній душпастир митрополит Адріан є, так би мовити, архієреєм, який пише. Я завжди чекаю на його відкриті листи, репліки, привітання, у яких він дає мудрі настанови для вірних, а так само рішуче виступає проти утисків та приниження нашої Церкви. І дуже добре, що відтепер наш улюблений Владика буде мати більшу трибуну для такої діяльності, а саме - «Петропавлівський вісник».

Принагідно хочу висловити радість і задоволення наших парафіян, що незважаючи на те, що Владика Адріан полішив архієрейську кафедру в Дніпропетровському (хоч, як відомо, саме з його ініціативи було розділено Дніпропетровську Єпархію, котра мала 217 парафій, Владикою Адріаном створені), він залишається духовним адміністратором для трьох парафій обласного центру. Зокрема, для парафії Петра і Павла, до якої я так само належу. Ми через це безмежно щасливі. Адже саме завдяки мудрості та старанням Владики Адріана у Січеславі постала УПЦ КП, саме його невтомна праця зробила можливим існування в регіоні, де лютують московські посіпаки у рясах нашої Національної Церкви. Давайте ніколи не будемо забувати про це, хто б не очолював надалі Дніпропетровську Єпархію він завжди у вдячних молитвах повинен згадувати невтомного і мудрого Владику Адріана. А ми й надалі будемо мати радість спілкування з таким мудрим, чесним та щирим душпастирем як митрополит Адріан.

Іван УМАНСЬКИЙ,
член парафії Петра і Павла УПЦ КП

● СУМУЄМО РАЗОМ

Вечір 16 квітня. Гірко згадувати, але - це - найстрашніший день у моєму житті, ма- буть, не тільки для мене, а й для інших, тих хто знав Валерія Дмитровича Сиротенка!

На жаль, саме в цей день 16 квітня не стало цієї людини, перестало битися його серце - українське, щире та сильне.

Валерій Сиротенко-людина з великої лите- ри, особистість, борець за Україну, дух українського народу.

Він був неперевершеним політиком, письменником, журналістом, сином України.

За часи існування Українського народно-го Руху, він віддано працював в партійній організації, очолював обласну організацію Руху, був справжнім патріотом, національ-ною гідністю України.

Брав участь у численних конференціях, писав статті, читав доповіді.

Валерій Дмитрович ніс цей дух із самого дитинства і до поки пішов від нас в інший вимір.

Можна в деякому сенсі його назвати – залізна людина, яка має стійкий, сильний характер, зрілі думки та гарне почуття гумору.

За плечима проніс крізь своє життя величезний досвід роботи з людьми різних сфер діяльності.

Сам він за фахом був гірничим інженером, важко працював, але ніколи не показуючи свій стан, тримався до останнього.

Людина, яка відповідала за свої слова, – ділом, людина, з якої ми повинні брати приклад та пам'ятати і не забувати.

Валерій Дмитрович Сиротенко залишиться в наших українських серцях назавжди.

Справжній громадянин, син, і людина неньки України!

**Ксенія БАРАНІВСЬКА
(Січеслав)**

"ПЕТРО-ПАВЛІВСЬКИЙ ВІСНИК" ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО БЛАГОЧИННЯ КРИВОРІЗЬКО-НІКОПОЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ УПЦ КИЇВСЬКОГО ПАТРИАРХАТУ

Адреса редакції: просп. Свободи, 89 (Нові Кайдани),
м. Дніпропетровськ, 49019.

Електронні адреси Митрополита Адріана: E-mail:mitropoletet@mail.ru,
mytropolyst@mail.ru

Тел. собору та канцелярії: (056)770-33-33, (056)770-84-08, телефон для зв'язку: (056)720-23-22, т/факс (056)720-25-45, (056)720-25-24, моб. тел. (067)746-77-03, канцелярія (097)345-69-04.

Підписано до друку 30.04.2010. Формат 60/84/8,
друк офсетний. Умов. друк. арк. 1. Зам. № 627

ТОВ "Перша міська друкарня".

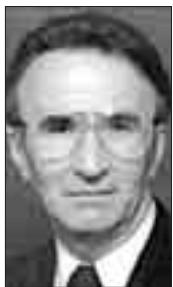
АДРЕСА:

вул. Степового фронту, 11а, м. Павлоград
Дніпропетровської обл.,
51400, Україна.

•БОЛИТЬ

**КОЛОНКА
БОГДАНА
СЕРЕДЮКА
З ДЕТРОЙТА
(США)**

**ВИШИВАНКА
ПО - МОСКОВСЬКИ**

Віктор Янукович побіця в мешканцям Івано-Франківська носити українську вишиванку...

(з газет)

Дізнався про таку непересічну передвиборчу обіцянку Віктора Федоровича і зразу ж пригадався ще один з кремлівських фаворитів, котрий свого часу полюбляв носити вишиванку. Ніхто інший як Микита Сергійович Хрушчов міг вратися в українську сорочку та ще й станцювати голпака на додачу. Кажуть, такі речі дуже полюбляє виконанні Хрушцова улюблений батько радянських людей Сталін - Джугашвілі. Хрушчов і Сталін - вже гірка історія, історія, на жаль, України також. А ось Віктор Янукович, як це не гірко, її президентське съогдення. І настільки хоче, що по-суті будучи людиною без національності (бо «донецькі» - це навіть не етнографічна група, а мафіозно-кланове угрупування), обіцяє вратися в духовний оберег українського народу, яким є вишиита сорочка.

Брехливість та підступність українських політиків, на жаль, вже стала нормою. Однак в даному випадку я готовий бути адвокатом Віктора Федоровича. Вочевидь, що він справді може вдягти вишиванку. Ось чи голпака на відміну від Хрушцова утне? Навряд, бо це для нього вже є досить складним. При найміні, грабуючи в молодих роках перехожих у рідному Єнакієво Віктор Янукович демонстрував зовсім інші па. А вишиванка? Це можна. Ну, коли не у Донецьку, то в тому ж Івано-Франківську чи навіть у Києві одягне з приводу якоїсь національної казії. Бо вишиванки і вареники - це, мабуть, те, прости за заперечене Віктор Федорович і його політичні побратими. Як, між іншим, ніколи не заперечувала і Москва. А ось все решта. Все це Віктор Федорович хоче в українців відібрати. Незалежну державну політику, національну Церкву, власну історію, духовність, традиції й навіть мову (бо за умов сучасної України друга державна російська - задушлива смерть для національної мови).

Отож, сучасний не лисий Микита Сергійович на догоду лисому кремлівському карликі волає залишити нас в країщому випадку в такому своєрідно етнічному гетто. У вишиванках, з варениками і навіть голпаком. Але без держави і майбуття. То чого ж брехати галичанам Януковичу, що він буде носити вишиванку? Справді буде. Як курили колись трубку миру з індіанськими вождями перші президенти США. Де тепер індіанці - загальновідомо...

● ПОЕТИЧНИМ РЯДКОМ

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Ні біль чужий, ні серця власного розпуха -
Сьогодні в день оцей, під відгук канонад,
Перед очима устають розняття муки,
Твій хрест і ніч зловіща й Гетсиманський сад.

Рекли: Сконай! В життя шляхів Тобі немає.
Радили: Вмер, на віки смерті впав до ніг.
Ta Ti воскрес, як правда завжди воскресає,
Воскрес і смертю смерть у муках переміг.

О, чаша мук тяжких, терпіння невмолиме!
Нехай хрести підводять руки до небес,
Хай сад розпяття ще стоять, а ми кажімо,
Кажімо: «Христос воскрес!» - «Воістину воскрес».

Петро КАРПЕНКО-КРИНИЦЯ

● БЕСІДИ З ДРУЗЯМИ

БОГ - ТВОРЕЦЬ СВІТУ

На початку БОГ створив небеса та землю. Земля була темним водним хаосом. I сказав Бог хай станеться світло. I сталося світло. Побачив Бог що добре, - i відділив світло від темряви. Назвав Бог світло день, а темряву ніч. I буввечір, i був ранок, - день перший.

I сказав Бог нехай станеться твердь серед водИ, щоб розділяла вОди. I Бог твердь учинив, що розділяла вОди, i так сталося. I назвав Бог твердь небо, був вечір i був ранок - день другий.

I сказав Бог нехай збереться вода до місця одного, i суходіл стане видний. I так сталося. I назвав Бог суходіл земля, а зібрання води море. I Бог побачив, що добре воно. I сказав Бог нехай земля вродить траву, ярину, що розсіває насіння, дерево овочеве, що приносить плід за родом своїм і в ньому насіння його на землі. I так сталося. Земля траву видала, ярину, що насіння розсіває за родом її, i дерево, що приносить плід i насіння в нім за родом його. I Бог побачив, що добре воно. Був вечір, i був ранок, - день третій.

I сказав Бог нехай будуть світила на тверді небесній для відділення дня від ночі, знаками умовлення про час днів і років. Нехай стануть на тверді небесній світили над землею. I так сталося. I вчинив Бог обидва велике світила, - велике для дня, i мале - для ночі, також зорі. Умістив їх на тверді небесній, щоб світили над землею, керували днем i ніччю та віddілювали світло від темряви. I Бог побачив, що це добре. Був вечір, i був ранок, - день четвертий.

I сказав Бог нехай вода вироїть дрібні істоти, душу живу і птаство, що літає над землею під небесною твердю. I створив Бог риби великі, i всяку душу живу плаваючу, що її вода вироїла за їх родом, i всяку пташину крилату за родом її. I Бог побачив, що воно добре. Поблагословив їх Бог кажучи плодіться й розмножуйтеся, i наповнюйте воду в морях, а птаство нехай розмножується на землі. Був вечір, i був ранок-день п'ятий.

I сказав Бог нехай видасть земля живу душу за родом її, худобу й плаваюче i земну звірину за родом її. I сталося так як вчинив, i бачив, що воно добре. I сказав Бог створімо адама-людину за образом Нашим, за подобою Нашою, i хай панують над морською рибою, i над птаством небесним, i над худобою, i над усею землею та всім плаваючим на землі.

I Бог на Свій образ людину створив як чоловіка та жінку, поблагословив їх i сказав до них плодіться й розмножуйтеся, i наповнюйте землю, оволодійте нею, i пануйте над морськими рибами, i над птаством небесним i над кожним плаваючим живим на землі. I так сталося.

I побачив Бог усе, що вчинив. I ото - вельми добре воно! I був вечір, i був ранок, - день шостий.

Сергій КІНДЗЕРЯВИЙ-ПАСТУХІВ.
(«Сіяч»).

САМ БОГ ДОПОМОГАЄ ТИМ, ХТО ШУКАЄ ЙОГО

Першими, хто почав провідувати християнство в західноафриканській країні Бенін, були католицькі місіонери, які з'явилися в Дагомеї (стара назва країни) в 1660 році. Вони діяли тут за підтримки Франції. 1680 року в місті Віде побудували невелику церкву, в якій служили французькі і португальські священики. Пізніше католики створили мережу початкових шкіл, завдяки чому Дагомея впродовж десятиліть поставляла помічників місіонерів до інших колоній Французької Західної Африки. 1830 року в Дагомеї налічувалося 2000 католиків, 1900 року - вже 5000. Перший священик-африканець був рукоположений тільки 1928 року. Католики відіграють важливу роль у житті бенінського суспільства: у католицьких школах навчається половина всіх учнів. У країні налічується близько 400 католицьких храмів.

Протестанти-місіонери з Методистської Церкви прибули на територію сучасного Беніна тільки 1843 року. Інші протестанті почали тут роботу ще пізніше. Потрібно визнати, що в цілому зусилля католиків і протестантів за більш ніж 300 років привнесли не дуже великі результати.

До цього дня більше половини населення країни - язичники, прихильники культу вуду з сильними синкретичними тенденціями. 1996 року вуду оголошено державною релігією Беніну. Християни живуть головним чином на північній, мусульмани - в основному на півночі країни.

Православна Церква до Беніну прийшла нещодавно і за незвичайних обставин. Взагалі розповідюження православ'я в Африці в XX ст. часто супроводжувалося чудесами, але приклад Беніну навіть на цьому фоні виглядає винятковим.

1969 року в одного бенінця - Оптата Беханзіна, молодшого офіцера жандармерії, - важко захворів п'ятирічний син Ерік, якого розбив параліч. Беханзін не гайно повіз сина до міста Котону, щоб показати лікарям, але вони виявилися безсилими. Тоді уражений горем батько звернувся до Церкви, почав відвідувати храмові богослужіння в надії, що Бог зцілить його сина. Звернення до місцевої Церкви нічого не дало йому, окрім розчарування. Тоді Оптат у себе вдома зібраав групу людей, що складалася з його родичів і сусідів, умовивши їх разом молитися про зцілення Еріка. І після цього хлопчик зцілився; це укріпило маленьку громаду

у вірі і дало сили продовжувати молитовні зібрання. І надалі відбувалися чудесні зцілення за іншими молитвами до Бога.

1975 року громада вирішила оформити себе як самостійну Церкву, і віруючи приступили до багатоденного посту, щоб дізнатися про вою Богу. Після цього Ерік Беханзін, якому тоді виповнилося одинадцять років, отримав одкровення від Бога, який на питання про те, як йм назвати свою церковну громаду, відповів: «Мою Церкву називають Православною Церквою». Це дуже здивувало членів громади, тому що ніхто з них, включаючи самого Еріка, николи не чув про існування такої Церкви; і вони не знали навіть слова «православний», їм довелося звернутися до словника, щоб дізнатися його значення. Вони назвали свою громаду «Православною Церквою Беніну», у якій обрали Оптата єпископом. Лише 12 років потому вони змогли познайомитися з представниками справжньої Православної Церкви.

1987 року в Беніні проходив черговий Конгрес Все світньої Ради Церков, на якому були присутні і православні учасники, зокрема Александрійський патріарх Парфеній III. Тут Беханзін нарешті зустрівся з православними, почалося спілкування, яке через 10 років привело до того, що заснована Беханзіном «Православна Церква Беніну» повністю увійшла до Православної Церкви Александрийського Патріархату (у його Нігерійську єпархію). У цьому була заслуга єпископа Нігерійського Олександра і Оптата Беханзіна, який прагнув як найкраще дізнатися віровчення, богослужібну та аскетичну практику Православної Церкви і привести до неї свою громаду, яка за ці роки значно зросла і відкрила парафії в усіх великих містах країни.

Два роки потому Оптат прийняв ім'я Марк, і був рукоположений спочатку в сан диякона, а потім і священика; а також з його громади були рукоположені ще чотири священики і два диякона. Відразу після цього православна громада Беніну почала будівництво п'яти храмів у містах: Порт-Ново, Котону, Секу і Абомей, а також спорудження православного монастиря.

Відомо, що в Православній Церкві прийнято з великою обережністю ставитися до оцінки тих або інших видінь і одкровень, і ця обережність виправдана багатовіковим духовним досвідом. Але, звичайно, така обережність не прирівнюється до скептицизму і повного запе-

речення чудес, які Господь творить по всьому світі. Спаситель вказав нам універсальний критерій: за плодами іншими пізнаєте їх (Мф. 7, 16). У даному випадку під справді благий: видіння привели бенінців, які шукали Бога, до істинної Церкви. Особливо уваги заслуговує той факт, що в одкровенні Господь засвідчив, що Іого Церква - це Церква Православна!

В історії православної місії відомі схожі випадки, за свідченням святителя Інокентія, який проповідував на Алеутських островах. Ось що розповідав святитель: «Проживши на острові Уналашка майже чотири роки, я у Великий піст вирушив впереди на острів Акун до алеутів, щоб приготувати їх до говіння. Наближаючись до острова, я побачив, що вони всі стоять на березі ошатно вдягнені, ніби у велике свято; і коли я вийшов на берег, то вони всі радісно кинулися до мене і були надзвичайно зі мною ласкаві.

Я запитав їх, чому вони так вдягнені?

- Тому, що ми знали, що ти вийшов і сьогодні повинен бути в нас: то ми на радощах і прийшли на берег, щоб зустріти тебе.

- Хто ж вам сказав, що я буду у вас сьогодні, і як ви мене відзначите?

- Наш шаман, старий Іван Сміренников, сказав нам: «Чекайте, до вас сьогодні приїде священик: він вже вийшов і учитиме вас молитви Богові». Описав нам твою зовнішність.

Ця обставина хоча надзвичайно мене і здивувала, але я все це залишив без уваги і почав готовувати їх до говіння, заздалегідь пояснивши їм значення посту й іншого. Прийшов до мене і старий шаман, виявив бажання говорити і ходив дуже ретельно, - і я все одно не звернув на нього особливо уваги, а під час сповіді забув навіть запитати його, чому алеути називають його шаманом, і зробити йому з цього приводу певне повчання. Причастивши його Святих Таїн, я відпустив його.

І що ж? На мій подив, він після причастя пішов до свого тоєна і виявив йому своє недоволення мною за те, що я не запитав його на сповіді, чому його алеути називають шаманом, оскільки йому вкрай неприємно носити таку назуva від своїх співбратів, і що він зовсім не шаман. Тоєн, звичайно, передав мені незадоволення старого Сміренникова - і я негайно ж послав людей за ним для пояснення; і коли послані виїхали, то Сміренников ішов їм назустріч, промовляючи: «Я

знаю, що мене кличе священик отець Іоанн, і я йду до нього».

Я почав детально розпитувати про його невдоволення мною, про його життя. На моє запитання, чи письменний він, він відповів, що хоча і неписьменний, але Євангеліє і молитви знає. Тоді я запитав його, як він міг знати мене, що навіть описав своїм побратимам мою зовнішність, і звідки дізnavся, що я певного дня маю з'явитися до них і що навчатиму їх молитви. Старий відповідав, що йому все це сказали двоє його товаришів.

- Хто ж ці двоє твоїх товаришів? - запитав я його.

- Білі люди, - відповів старий. - Бони, крім того, сказали мені, що ти в недалекому майбутньому відправиш свою сім'ю берегом, а сам пойдеш водою до великої людини і говоритимеш з нею.

- Де ж ці твої товариші, білі люди, і що це за люди і якої вони зовнішності? - запитав я його.

- Вони живуть недалеко в горах і приходять до мене щодня, - і старий описав їх мені так, як зображають святого архангела Гавриїла, тобто в білому одязі, підперезаного рожевою стрічкою через плече.

- Коли ж з'явилися до тебе ці білі люди вперше?

- Вони з'явилися невдовзі, як охрестив нас ієромонах Макарій.

Після цього я звернувся до Сміренникова:

- А чи можу я їх побачити?

- Я запитаю їх, - відповів старий і пішов від мене.

Я ж вирушив на деякий час до найближчих островів для проповідування Слова Божого і після повернення, побачивши Сміренникова, запитав:

- Ти питав цих білих людей, чи можу я їх побачити і чи бажають вони прийняти мене?

- Запитував, - відповідав старий. - Вони хоча і виявили бажання бачити і прийняти тебе, але при цьому вони сказали: «Навіщо йому бачити нас, коли він сам вчить вас того, чого й ми вчимо?».

Господь, який творив такі чудеса на Алеутських островах, наставляючи місцевих жителів у православ'ї, звичайно ж, сильний був зробити те ж саме і в Беніні 200 років потому. Мабуть, там, де не вистачає людей-місіонерів, проповідувати починає Сам Бог і святі Його. Під такої місії справді дивовижний.

Засновник Православної Церкви в Беніні протопресвітер Марк Беханзін відійшов до Господа 17 січня 2003 року. Його син Ерік до цього дня є регентом хору в церкві Святої Катерини міста Порт-Ново.

**За матеріалом
Юрія МАКСИМОВА
«Голос Православ'я».**

**● АДРЕСИ ДОБРОТИ НЕ ЛІШЕ СМАЧНИМИ ПАСКАМИ Й КОВБАСКАМИ,
АЛЕ Й З ДУХОВНОЮ ОПІКОЮ ЗАВДЯКИ ЖЕРТОВНИМ УКРАЇНЦЯМ
З США ПРОЙШОВ ВЕЛИКОДЕНЬ У СІЧЕСЛАВСЬКОМУ СИРОТИНЦІ**

Бюлетень «Наша Церква - Київський Патріархат» з перших днів свого існування прагне прилучитися до справ доброчинних, благодійних. Напередодні цьогорічного Великодня редакція звернулася із закликанням до своїх читачів у США подарувати свято для вихованців Дніпропетровського обласного дитячого будинку для дітей з придбаними та вродженими фізичними вадами. Цього разу на наш заклик відгукнулися такі добродії:

Маруся та Іван Гнипи (Denair, CA.),
Анатолій Брантон (Menifee, CA.),
Олександр Стрільбецький
(Fort Wayne, IN.),
Маруся Андрусяк (Warren, MI.),
Катерина Васильченко (Davie, FL.),
Сільвія Біліброн (Short Hills, N.J.),
Валентина Чудовська
(Wethersfield, CT.),
Микола Петруша (Troy, MI.),
Ольга Склар (Indianapolis, IN.).

Григорій Білоус (New Hope, PA.).
Ще раз дякуємо нашим жертводавцям за справді християнську доброчинність. Редакція з великою радістю доручила обділениюм долею дітям великої дарунки, придбані за гроші доброчинних українців з-за океану. А це були фрукти, солодощі, паски, ковбаси, пасхальні яєчка та інші смачності з нагоди Воскресіння Христового. Так само було доручено дітячу релігійну літературу. Як і належить, Божі дари освятив священик Дніпропетровської Єпархії УПЦ КП отець Михайло. Важко недооцінити значення такого шляхетського кроку з боку українців з США для утвердження християнських чеснот в нашему суспільстві.

На знімку: після освячення святкових наїдок отець Михайло окропив святою водою з нагоди Великодня вихованців сиротинця.

Влас. інформ.

● ПОДІЇ. ФАКТИ.

ШЕВЧЕНКОВІ ДНІ

9 березня 2009 року Святіший Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет взяв участь у святкуванні 195-ї річниці від дня народження Т. Шевченка, яке відбулося в Національній опері України. Патріарха супроводжував ректор КПБА митрополит Переяслав-Хмельницький Димитрій.

Цього дня за традицією Президент України В. Ющенко вручив нагороди лауреатам Національної премії імені Тараса Шевченка в галузі культури і мистецтва. Президент звернувся до нації з промовою, в якій закликав співвітчизників до єдності в інноваціях та успіхів України.

10 березня 2009 року, у річницю смерті Кобзаря, у Володимирському кафедральному соборі Києва Святіший Патріарх Філарет звершив заупокійне богослужіння за пріснопам'ятним Тарасом.

Заупокійні молитви та богослужіння відбувалися і в інших храмах Київського Патріархату.
(«Голос Православ'я»)

ЗГАДАЙТЕ, ПОМ'ЯНІТЬ...

З великим сумом повідомляю, що 28 лютого 2010 року відішов у вічність Олександр Білозерський.

Громада церкви Святого Юрія у м. Лашін віддає подяку Олександру за віддану працю на благо Української Православної церкви і нашої громади, головою якої він був протягом довгих років.

Олександр був великим патріотом України і любив отримувати звістки з рідного краю.

Олександра Білозерського поховано на Українському цвинтарі в м. Лашін.

Як би не тяжко нам було прощатися з Олександром, ми молимо Господа, щоб оселив його душу у своїй оселі.

З повагою, дружина

Анна БІЛОЗЕРСЬКА (США).

Ділимось сумною вісткою, що
31 березня 2010 року відійшов у
вічність в Юніон, Н. Дж..

СВ. П.

**РОСТИСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ
ВАСИЛЕНКО**

народився 27 червня 1920 року в Києві.

Заслужений артист України, педагог, актор, режисер, автор, поет.

Випускник Театральної студії ім. Івана Франка в Києві, актор театру ім. Володимира Блавацького, бакалавр педагогічних наук (Педагогічний інститут Отави, Канада), магістер педагогічних наук (Торонтський університет, Канада), понад 20 років був директором середньої школи в Отаві. Автор книжки „Життя в ґримі і без“ та багатьох дописів, статей і рецензій.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	- Ію Василенко (Лісович) з дому Филипович,
внуків	- в Америці Лярису, Роксоляну і Дмитра Сміків,
пасербицю	- Рому Лісович з дітьми Олександром і Кірою Миськів,
пасерба	- Богдана Лісовича,
доньку	- Лярису Швед в Україні,
внуків	- Дмитра Шведа і Тетяну Кулешу в Україні,
правнуків	- Володю Шведа, Дмитрика і Надійку Кулешів в Україні.

Вічна йому пам'ять!

ОБЕРЕЖНО: ТАБАЧНИК!

Не знаєш?
Не розумієш?
Не шануєш?...

● РЕКЛАМА

ШВІДКО

ЗРУЧНО

**ПРЯМО
В РУКИ**

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД.
Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MEEST з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Редактує - колегія. Адреса редакції: Релігійний бюллетень журналу "Бористен" "Наша Церква - Київський Патріархат", вул. Телевізійна, 3, 49010 м. Дніпропетровськ, 51400, Україна. Тел. 8-050-340-28-27. E-mail: borysten@a-teleport.com

Представництва редакції:

У СІ Mr. V. Babanskyj,
74 Oakridge Lane
Watchung, N.J.
07069, USA.

В Україні: Юрій Завгородній
вул. Артема, 40, кв. 1,
м. Київ. 04053

Підписано до друку 30.04.2010. Формат 60/84/8,
друк офсетний. Умов. друк. арк. 1. Зам. № 627

ТОВ "Перша міська друкарня".

АДРЕСА:
вул. Степового фронту, 11а, м. Павлоград
Дніпропетровської обл.,
51400, Україна.